

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 185 (13.123)

Trst, četrtek, 25. avgusta 1988

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

Ob previdnih znakih popuščanja med vlado in Solidarnostjo

Poljski uradni sindikat grozi da bo oklical splošno stavko

Razhajanja med vlado in reformističnimi silami - Združena delavska partija
se ne strinja z represijskimi ukrepi in delno opravičuje zahteve delavcev
Policija preprečila današnjo solidarnostno manifestacijo študentov

VARŠAVA — Poljski uradni sindikat je včeraj napovedal, da je pripravljen oklicati splošno stavko, če vlada ne bo zavzela ustreznega stališča v zvezi z naraščajočimi delavskimi protesti. V bistvu se torej strinja z ilegalnim sindikatom Solidarnost, ki trdi, da vlada ni sposobna urediti že kar kritičnega družbeno-gospodarskega položaja v državi in da se pred zahtevami delavcev obnaša arogantno in zaničujoče. Poljska ura, ki jo je poljska vlada uvedla v pokrajini Jastrzebie, ni samo oster preventivni ukrep, pač pa ima izrazito politično ozadje. Tako trdi eden najvidnejših svetovalcev uradnega sindikata Tadeusz Mazowiecki in z njim se strinjajo politični opazovalci, ki od vsega začetka sledijo zapletom stavkovnega vala. Poljska združena delavska partija namreč le delno odobrava represijske ukrepe vlade, za katere meni, da odražajo notranje nesporazume in razhajanja v iskanju rešitve za nastalo stanje. Vlada postaja tako neke vrste grešni kozel, nad katerim se znašajo bodisi opozicija kot nekatera uradna telesa. Zadržanje Solidarnosti ni sicer nobena novost, kaže pa, da hoče tudi uradni sindikat rešiti svoj ugled, saj je doslej omahoval in se ni znal dosledno opredeliti za delavske zahteve.

Kanček vročega olja pa je na plamen prilil tudi Lech Walesa, potem ko se je vso noč pogovarjal z delavci v zasedeni ladjedelnici v Gdansk. Reformistične sile je povabil, naj zagotovijo svojo podpo-

ro delavcem in s tem pokazal sicer zelo previdno popustljivost do vlade. Poudaril pa je tudi, da delavci stavkajo zato, da bi odstranili tiste, ki nasprotujejo korenitnim in odločnim reformam v državi. S svojim protestom pa izražajo svojevrstno solidarnost onim, ki se za tako reformo zavzemajo. Delavska partija pa je že ponudila stavkajočim delavcem »paketo«
časnih ukrepov, s katerimi bi vsaj delno začela izvajati zahtevane reforme. Hkrati pa je pozvala vse reformistične sile, naj se združijo v »patriotsko koalicio«
in naj s skupnimi močmi najdejo izhod iz krize. V ta namen pa je izdala tudi dokument, ki so ga politični opazovalci ocenili kot predlog za premirje. Vodstvo delavske partije seveda ne odobrava ilegalnih stavk in odločno odklanja to obliko protesta, vendar priznava, da so zahteve delavcev upravičene. Pri tem pa poudarja tudi vlogo Cerkve kot posrednika v procesu napovedanih reform.

Cepprav kaže, da se odpira možnost umirjenih pogajanj, je vlada sinoči zaprla varšavsko univerzo, kjer je bila za danes napovedana solidarnostna manifestacija Neodvisne zveze študentov. Policija je tudi razgnala študente, ki so se za nekaj ur zabarikadirali v poslopje. Prav tako včeraj pa je policija posegla tudi v premogovniku Miezko v Šleziji, varšavski radio pa je poročal, da se je stavka v rudniku Andaluzija sinoči končala, potem ko je policija aretirala skupino rudarjev.

Madžarski rudarji izsilili višje plače

BUDIMPEŠTA — V premogovniku Mescek na jugu Madžarske je v torek zvečer začelo stavkati 150 rudarjev nočne izmene. Madžarski radio je poročal, da so se rudarji odločili za stavko zaradi nizkih plač in nekaterih davčnih ukrepov, ki znatno vplivajo nanje.

Rudarji se ne strinjajo zlasti z odločitvijo, da je vlada zmanjšala tako imenovane »premijske zvestobe«
za skoraj 10 tisoč forintov. Ukrep je, kot rečeno, posledica zaostritve davčne politike, ki je sicer prizadela vse delavske kategorije. Prav tako pa so madžarski rudarji nezadovoljni nad plačilom za nadure, ki je znatno manjše od lanskega leta, ter nad dejstvom, da njihovi kolegi v bolniški blagajni prejmejo dejansko več kot rudarji, ki redno delajo. Po pogajanjih, ki so se jih udeležili predstavniki stavkajočih rudarjev, vlade in sindikata in ki so trajala vso noč, so zainteresirane strani vendarle prišle do dogovora. Vlada je obljubila, da bo upoštevala zahteve rudarjev in jih skušala čimprej zadovoljiti.

Stavka, za katero so tako madžarska vlada kot sindikat in rudarji sami poudarili, da ni imela političnega ozadja, se je že včeraj končala, na delo pa so se vrnili tudi rudarji iz nočne izmene.

Ciprski Grki in Turki obnovili pogajanja

ŽENEVA — Voditelj ciprskih Grkov Vasilios Vassiliou v Turkov Denktash sta s posredovanjem generalnega tajnika OZN Pereza de Cuellarja včeraj v Ženevi sklenila, da bosta obnovila neposredna pogajanja, tako da bi razvozlati ciprsko krizo pred 1. junijem 1989.

Sodeč po včerajšnjih izjavah, so izgledi obetavni, ker si Turčija želi v Evropsko skupnost, brez rešitve ciprske krize pa je to zaradi grškega veta neuresničljivo. Po mnenju političnih opazovalcev je bodočnost Cipra v federaciji grške in turške skupnosti.

Na sliki (teletfoto AP): Rauf Denktash.

Nadzorniki SZ dospeli v Italijo

V Rim je včeraj prispela skupina sovjetskih nadzornikov, ki jih vodi Genadij Mihajlovič Komogorcev (na sliki). V prihodnjih 48 urah bodo odleteli v Comiso, kjer bodo pregledali rakete cruise in njihove transporterje.

Ob 49. obletnici podpisa sporazuma med SZ in nacistično Nemčijo Demonstracije v baltiških republikah odpirajo novo fronto za perestrojko

MOSKVA — Ob 49. obletnici podpisa sporazuma o nenapadanju med Sovjetsko zvezo in nacistično Nemčijo ter kasnejši priključitvi Estonije, Letonije in Litve k SZ so bile v torek v številnih baltiških mestih velike demonstracije, ki pa so povsod potekale s soglasjem krajevnih oblasti.

Najštevilnejša je bila udeležba v glavnem mestu Litve Vilnusu, kjer se je v glavnem mestnem parku zbralo približno sto tisoč ljudi. Toda vse kaže, da je tam šlo v bistvu za »nadzorovano«
zborovanje, saj je na njem govoril tudi sekretar centralnega komiteja litvanske KP Sepetis. Več deset tisoč ljudi pa se je zbralo tudi na manifestacijah v Kaunasu in Rigi. Uradnih podatkov o zborovanjih v Estoniji ni, lahko pa se predpostavlja, da je bila tudi tam udeležba izredno številna.

Ob teh zborovanjih velja povedati, da je sovjetska tiskovna agencija Tass v svojih vesteh vztrajno poudarjala, da je šlo za odobrena zborovanja, na katerih so sodelovali tudi znanstveniki in umetniki. Po trditvah uradne sovjetske tiskovne agencije nikjer ni prišlo do napetosti, toda po nekaterih neuradnih vesteh naj ne bi manjkalo zahtev po spoštovanju avtonomije posameznih repub-

lik, spoštovanju različnih tradicij in jezikov, predvsem pa po koncu ruskega nadvladja v SZ.

Obletnica podpisa sporazuma o nenapadanju med SZ in Nemčijo, ki sta ga 23. avgusta leta 1939 podpisala takratna zunanja ministra Molotov in Ribbentrop, že dolgo vrsto let predstavlja v baltiških republikah povod za najrazličnejše demonstracije, med katerimi je v preteklosti prihajalo tudi do neredov, a o tem se ni poročalo. Sovjetski tisk je prinašal le kratke vestičke o obsodbah izgnanikov, ki so bili obsojeni zaradi protisovjetske dejavnosti. Še manj se je pisalo o vzrokih teh zborovanj, sporazum Molotov-Ribbentrop pa sploh ni bil omenjen.

Letos pa se je sovjetski tisk bolj razpisal o sporazumu med SZ in nacistično Nemčijo, nekateri zgodovinarji pa so šli še dlje in govorili tudi o tajnih dogovorih med Hitlerjem in Stalinom v zvezi z razdelitvijo Poljske in priključitvijo baltiških republik Sovjetski zvezi. Uradna sovjetska zgodovina sicer še vedno trdi, da je bila priključitev Litve, Estonije in Letonije posledica »mirne socialistične revolucije in zmage zdravih sil v teh državah«.

Toda v obdobju perestrojke in glasnosti bo moralo uradno sovjetsko zgodovinsko

po vsej verjetnosti ugrizniti tudi v to kisljo jabolko in v celoti pojasniti dogodke, do katerih je na tem področju prišlo po znanem podpisu sporazuma o nenapadanju. Spregovoriti bodo morali tudi o Stalinovih represalijah v teh republikah takoj po priključitvi, ko so bili številni prebivalci Estonije, Letonije in Litve deportirani daleč na vzhod Sovjetske zveze. Vse to je imelo za posledico, da se prebivalstvo v baltiških republikah ni priključilo splošnemu odporu proti nacistični Nemčiji, zaradi česar je po vojni spet prišlo do represalij.

Demonstranti v Vilnusu so v torek govorili tudi o teh zadevah in zahtevali, da se te represalije proglasijo za neustavne, žrtve teh dogodkov pa rehabilitirajo. Poleg tega pa so ta zborovanja ponovno potisnila v ospredje narodnostne probleme v Sovjetski zvezi. Za Gorbačova se je po Armeniji in Azerbajdžanu ob Baltiku odprla nova »nacionalna fronta«, ki jo bo moral čim prej rešiti, če hoče rešiti ozemeljsko enovitost Sovjetske zveze in utišati nekatere, sicer redke glasove o pravici do samoodločbe, ki jih je bilo slišati tako v Armeniji kot na torkovih demonstracijah.

Polemična stališča socialistov zaradi odbora KD-KPI v Palermu

RIM — Polemika o tako imenovanih »nenavadnih«
odborih narašča. Včeraj je v razpravo posegel tudi komunistični tajnik Achille Occhetto, medtem pa republikanci grozijo, da se ne bodo udeležili »vrha«, na katerem naj bi razpravljali o tem vprašanju. Occhetto govori o razkrajanju političnega sistema, o žalitvi spoštovanja do problematike krajevnih skupnosti, o zgražanju zaradi tekmovanja med demokristjani in socialisti, ki imajo komunistično partijo in z njo večino državljanov samo za pasivno sredstvo sporov za oblast. Craxiju pa Occhetto izrecno pravi, da »to, česar ni mogoče prenesti, ni odbor v Palermu, ampak nasprotno, cinična politika mešetarnjenja, ki nikomur in ničemu ne gleda v obraz.«
Palermo je torej vprašanje zase, vprašanje demokratske nuje, izkušnja, za katero »bi želeli, da bi k njenemu uspehu pripomogla tudi sama socialistična stranka,«
zaključuje Occhetto.

Republikanci pa trdijo, da so naveličani polemike, do katere prihaja ob naraščanju medsebojnega obrekovanja. Njihovo glasilo Voce Repubblicana piše, da je sedaj govor o možnosti sestanka tajnikov

večine. »Le čemu?«
se sprašujejo republikanci. Če gre za vprašanje, ali obstaja volja po sestavi na krajevni ravni, kjer je to mogoče, večin, ki bodo enake vladni, je to prav. Če pa kateri vsedržavni politični voditelj meni, da je v Palermu bolj kot kjerkoli drugje padla odločitev o njegovem javnem prestižu, je pač kaj lahko predvidevati, da bo do takih primerov še prišlo. V tem primeru se republikanci ne bi udeležili vrha vladne večine. Po mnenju socialdemokrata Carie pa je treba vprašanje krajevnih uprav reševati globalno, na ravni vseh petih strank vladne večine, in je torej vrh peterice primerna priložnost, da stranke, predvsem pa demokristjani in socialisti, prenehajo s stalnim polemiziranjem.

Dejansko pa se polemike nadaljujejo in še stopnjujejo na krajevni ravni. Tako je sicilski deželni tajnik socialistične stranke Buttitta obtožil svojega kolega komunisto Colaionija, da je obrekovanje edina politika palermskega odbora in da je KPI vpletena v »najbolj jezuitsko operacijo za rešitev demokristjanske hegemonije v Palermu in na Siciliji«.

Danes mirovna pogajanja med Irakom in Iranom

Po iraškem zunanjem ministru Azizu (levi na sliki) je včeraj v Ženevo prispel tudi iranski zunanji minister Velajati, da bi danes pod pokroviteljstvom tajnika OZN Pereza De Cuellarja začeli pogajanja o koncu zalivske vojne.

Nogomet: italijanski pokal

Katastrofa
Triestine
v Vidmu (0:4)

Nogomet: prijateljska tekma

Jugoslavija
odpravila
Švico (2:0)

Kolesarstvo: SP v Belgiji

Še eno zlato
za Italijo

NA 10. STRANI

V Neaplju izredne globe za divje parkiranje

NEAPELJ — Izredne globe očitno niso dosegle zaželenega učinka zlasti v kaotičnem prometu velikih mest. Od ponedeljka dalje pa bodo v Neaplju ta ukrep še dodatno poostriili, kar pomeni, da se upravitelji zavedajo, da kar kritičnega pomanjkanja urejenih parkirišč.

V strogem mestnem središču v neposredni okolici Kraljevske palače bo namreč parkiranje strogo prepovedano. Sprenevedneži bodo morali za prekršek plačati milijonske globe. Ta izredno ostri ukrep je spodbudil skrb za varstvo spomeniških stavb, kot so že omenjena Kraljevska palača, slavno gledališče San Carlo in nekatere cerkve, kjer nemarneži parkirajo vozila celo na stopniščih. Zanimivo je, da je neapeljska občinska uprava izdala ta ukrep na podlagi zakona iz leta 1939 o zaščiti spomeniških poslopij. Občinsko odbornišvo za prevoze pa ta čas proučuje nekatere načrte za ureditev mestnega prometa in obljublja, da bo v teku enega leta rešilo tudi problem parkirišč.

Prvo poglavje reforme kazenskega postopnika

Od jutri nova določila o aretacijah v preiskavi

RIM — Danes opolnoči, petnajsti dan po objavi v uradnem listu, stopijo v veljavo nova določila v zvezi z aretacijami v kazenskem postopku. Gre za besedilo, dolgo 73 členov, ki bistveno spreminjajo dosedanja postopek potrjevanja aretacije s strani sodnih organov, izdajo zapornih nalogov in izpustitev na časno svobodo v preiskovalnem postopku. Novi zakon med drugim ukinja pojma »zaporni nalog« in »časna svoboda« ter jih zamenjuje z »nalogom za aretacijo«, ki ga bo moral sodnik potrditi v roku desetih dni, sicer bo zapadel, in »ponovno izpustitvijo na svobodo«.

Gre za sklop določil, ki že sodijo v nov kazenski postopnik, ki naj bi stopil v veljavo septembra leta 1989; novi normativ omejuje pristojnosti, ki so jih doslej imeli sodniki na preturah in na državnih tožilstvih, ukinja obveznost zapornega naloga v nekaterih primerih, obenem pa določa, da morajo biti indici, na osnovi katerih je bil izdan zaporni nalog, »resni« in ne več »zadostni« kot doslej. Poleg tega pa mora biti potreba po zajamčenju zbiranja dokaznega gradiva »neodložljiva in konkretna«. Skratka, aretacija bo odslej možna samo, kadar bi osumljenec lahko zbežal ali bi resno ogrožal zbiranje dokazov ali pa bi na svobodi predstavljal nevarnost za državljanje.

Seveda obstajajo tudi o teh določilih že različne interpretacije. Nekateri sodniki so mnenja, da ne bo mogoče aretirati niti tatu, ki bi ga ustavili na meji s kovčki v roki, drugi pa menijo, da ostaja sodnikom le še precejšnja možnost ukrepanja in da slednji lahko ukrepajo po svoji uvidevnosti. Vsekakor pa se bo kazenski postopek sedaj spremenil. Državljanji bodo z zakonom bolj zaščiteni, pri sodnikih pa obstaja bojazen, da bo to pomenilo tudi večjo propustnost sodnega sistema, skratka, da bo ta večja zaščita olajšala delo resničnim prestopnikom. Zaradi tega so sodniki že izdelali vrsto predlogov, med katerimi je na prvem mestu zahteva po povečanju staleža, saj bodo krajši roki, ki jih določa novi zakon, terjali tudi hitreje delo, ki ga v sedanjih zasedbi sodstvo ne zmore.

Na jutrišnji seji italijanske vlade

Predlog za krčenje izdatkov v finančnem zakonu za 1989

RIM — Organizacija javne uprave, finansiranje krajevnih uprav, vprašanje Juga, šolstva in delno tudi zdravstva. To so vprašanja, ki bodo na dnevnem redu prihodnje vladne seje, ki bo predvidoma jutri. O teh vprašanjih se je predsednik vlade De Mita danes pogovarjal s skupino izvedencev, ki je zadalžena za izdelavo in izvajanje vladnega programa. Seje sta se udeležila tudi minister za reformo institucij Antonio Maccanico in podtajnik v predsedstvu vlade Misasi. Ob koncu srečanja je glasnik predsedstva vlade na kratko orisal vsebino te seje, s katero se je dejansko začel postopek za odobritev finančnega zakona za leto 1989.

Na jutrišnji seji naj bi tako govorili predvsem o finansiranju krajevnih uprav in ocenili vse kriterije za premostitev sedanjega trenutka in za krčenje izdatkov v raznih sektorjih. Na tej seji torej ne bo prišlo do zmanjšanja proračunov posameznih ministrstev ali drugih javnih uprav, ampak bo govor samo o postopkih, tudi v zvezi s parlamentarno razpravo o finančnem

zakonu. Zakladno ministrstvo bo torej že izdelalo stališča, na katerih naj bi osnovali finančni zakon, in bo o tem pripravilo podrobno poročilo, ne bo pa še sedaj navedlo posameznih postavk, ki naj bi jih krčili.

Še pred jutrišnjo sejo se bo De Mita vsekakor sestal z zakladnim ministrom Amatom in tudi z nekaterimi drugimi ministri gospodarskih resorjev in tistih resorjev, pri katerih bi morali krčiti izdatke (šolstvo, zdravstvo, javne uprave), seznam teh sestankov pa še ni bil izdelan. Že na včerajšnjem sestanku pa so z zadovoljstvom vzeli na znanje dva podatka: prvič, ugodno kotacijo lire v okviru evropskega denarnega sistema in drugič, dejstvo, da je po zadnjih gospodarskih ukrepih inflacija narasla samo za 0,2 odst., medtem ko je obstajala bojazen, da bo porast dosegel 0,7 odst. V zvezi z jutrišnjo sejo so tudi potrdili, da na njej ne bodo razpravljali o reformi obdavčenja prostih poklicev in majhnih podjetij, ampak je to vprašanje odloženo na kasnejši datum.

Burmanska vlada preklicala obsedno stanje v Rangunu

Burmanska vlada je včeraj v Rangunu preklicala obsedno stanje, ki je bilo oklicano zaradi hudih protivladnih demonstracij 3. avgusta letos. Predsednik države in socialistične stranke Muang Muang, ki je tudi prvi civilist na oblasti po 26 letih vojaške diktature v Burmi, je napovedal, da bo zahteval izvedbo referendum, kjer naj bi se burmansko ljudstvo odločilo o tem, ali je za to, da v Burmi še naprej ostane na oblasti edina obstoječa socialistična stranka. Muang Muang se je zavzel tudi za svobodno volitve in izjavil, da bo odstopil, če izredni kongres stranke ne bo podprl teh zahtev. Arhivski posnetek (AP) prikazuje protivladne študentske manifestacije.

Izraelska politika do Palestincev deležna ostrega nasprotovanja ZDA

WASHINGTON — Združene države Amerike so te dni od Izraela uradno zahtevale, da preneha z izgoni Palestincev z zasedenih arabskih ozemelj. Če Izrael te zahteve ne bo upošteval, ZDA v Varnostnem svetu OZN ne bodo več uporabljale pravice do veta, kadar bo ta organ sprejemal resolucije proti izraelski politiki na zasedenih arabskih ozemljih.

Vest o tem je prinesel včerajšnji Washington Post, ki tudi piše, da je do te zahteve prišlo že pred tremi dnevi, ko je ameriški državni podtajnik John Whitehead poklical na ameriško zunanje ministrstvo izraelskega odpravnika poslova v Washingtonu Odeda Erana. Pri tem naj bi Whitehead Eranu sporočil, da se ZDA strinjajo s tem, da Izrael sodi tistim Palestincem, ki ogrožajo javni red, da pa ostro nasprotujejo izgonom, ker to predstavlja kršenje ženevske konvencije.

Da je res prišlo do srečanja med Whiteheadom in Eranom, pa je včeraj potrdil glasnik ameriškega zunanjega ministrstva Oakley, ki je ob tej priliki tudi izjavil, da so ZDA šokirane ob novici, da je izraelska vlada sprejela sklep o izgonu še 25 Palestincev.

Na zasedenih arabskih ozemljih še naprej poteka splošna stavka, manjkalo pa ni niti spopadov med izraelsko vojsko in palestinskimi demonstranti. Na političnem prizorišču pa še vedno vlada največje zanimanje za način, kako se bo razpletlo vprašanje o formiranju neodvisne palestinske države, potem ko je jordanski kralj Husein skrb za Palestince v Cisjordaniji preložil na pleča Jaserja Arafata in njegove PLO. O teh problemih in predvsem o mirni rešitvi palestinskega vprašanja pa bosta razpravljala Jaser Arafat in generalni tajnik OZN Perez De Cuellar v soboto v Ženevi.

Predsednik PLO Jaser Arafat

(AP)

Pred 50 leti je fašistična Italija zaradi vezi z nacizmom sprejela protižidovske zakone

»Italijansko ljudstvo in omika sta arijska«

ročilo notranjega ministrstva, da se bo Urad za demografijo preimenoval v Urad za demografijo in raso. Temu uradu je bila takoj zaupana naloga prešteti vse Žide v Italiji (ok. 35.000), kar so izvedli v avgustu. S tem se je pravzaprav začelo.

»Minculpop« krojil pisanje časopisja

V protižidovsko akcijo je fašizem vpregel v prvi vrsti Ministrstvo za ljudsko kulturo (Ministero della cultura popolare ali »Minculpop«, kot so mu pravili), ki je začelo široko zastavljeno propagando. Zanimivo je listati po avgustovskih številkah italijanskih časopisov izpred 50 let. Vsi dnevniki so si bili sila podobni, saj so uredništva morala objavljati tekste, ki jim jih je »svetoval« režim s tako imenovanimi »velinami«. V ponazoritve, kako je tekla akcija, navajamo nekaj primerov te propagande, ki se je bolj in bolj stopnjevala do svojega tragičnega viška 17. novembra 1938 z dekretom št. 1728C:

4. avgusta 1938. Vest je kar se da kratka, vsega le pet vrstic, naslov pa je nenavadno krepak, na dva stolpca: »Rasi v bran - Tujih židovskih študentov ne bodo več sprejemali v italijanske šole«. Navidez le premočan naslov za vestičko: »Od šolskega leta 1938/39 velja prepoved sprejemati v državne šole vseh stopenj tuje židovske študente, četudi prebivajo v Italiji.« In tudi ne gre pripisati direktorju časopisa izbire prve strani za to vest, kot ni naključje, da je pod domačo novico objavljen dopis iz Berlina o prepovedi, da bi po 30. novembru židovski zdravniki v rajhu še zdravili arijske bolnike.

6. avgusta 1938, petkolonski naslov na uvodnem mestu prve strani: »Kategorično pojasnilo o italijanskem rasizmu.« V članku piše, da »fašizem nima nikakršnega posebnega načrta preganjanja Židov« in da »se Židje zamažijo tožbo nebu in s tem preidejo z njim lastno naglico

iz vsiljivosti in nadutosti v brezumen obup in paniko.« Nekje drugje v isti številki časopisa piše: »Fašizem in poveljevanje rase sta neločljiva pojma« in da je rasizem »potreba imperija«. Ali je v vsem tem vpliv nacizma? Časopis odgovarja, da je absurd govoriti o kakem posnemanju: »Italija nima potrebe po posnemanju.« Prav tistega dne neki drug časopis zapiše: »Z raso se piše zgodovina!«

In prav na ta dan izide prva številka revije La Difesa della Razza, med sodelavci katere je bil tudi Almirante. O njej pišejo italijanski dnevniki, da je prodaja preseгла vsa pričakovanja, saj so mislili, da bo šlo 25.000 izvodov, a so jih prodali 50.000.

18. avgusta se pojavi še en kurzivni članek, v katerem pisec zahteva ukrepe, s katerimi naj se prepreči, da bi prišli v Italijo tuji Židje; naj se izženejo iz Italije vsi Židje, ki nimajo vsaj deset let italijanskega državljanstva; naj se onemogoči delo v prostih poklicih vsem Židom, ki niso vsaj deset let italijanski državljani in niso neizpodbitno dokazali svoje privrženosti fašizmu. (Sicer bo šla kmalu fašistična vlada mnogo dlje od tega pri svoji diskriminaciji, saj bo zaobljela vse Žide in polžide, ne glede, od kdaj so italijanski državljani.) Članek zaključuje svoje pisanje takole: »Ne gre za preganjanje, temveč za samoobrambo.«

Tile drobci iz italijanskih časopisov avgusta 1938 pričajo o načrtni akciji, da bi se v državi ustvarilo pravno vzdušje za sprejetje protižidovskih dekretov. Režimu je sicer uspelo ustvariti do neke mere tako vzdušje na sekcijah fašistične stranke, a ne med ljudmi, ki niso bili aktivni v stranki. Pa še v fašistični stranki ni bilo vse tako enostavno, saj so bili Židje v Italiji, z razliko od drugih dežel, popolnoma integrirani, politično in svetovnonazorsko različno opredeljeni, tako da jih najdemo celo med pristaši fašizma. Razlog, da se niso razlikovali od drugih Italijanov, je tudi v tem, ker - razen verskega antisemitizma določenih krogov - ni bila med italijanskim prebivalstvom rasna ali ekonomska antisemitska »kultura« bogve kako razširjena. Vendar

pa je antisemitska »kultura« tu pa tam žela odobravanje in naša pristaše, ki morda še danes uživajo ugled.

Tudi Amintore Fanfani

Med slednjimi je na primer tudi Amintore Fanfani. Ta si je upal napisati (v svojem prispevku »L'impulso politico all'economia« v »Rivista internazionale di scienze sociali«, maj 1939, str. 256), da je fašistična rasna politika le »ločitev semitov od nacionalne demografske skupine« in: »Za moč in bodočnost nacije morajo biti Italijani rasno čisti.« In tako je vsa zadeva šla naprej po poti, kot jo je začrtal Mussolini oz. Veliki svet fašizma.

FILIP FISCHER

(Se nadaljuje)

14. julija 1938. leta, XVI. fašistične ere, je dan, ko gre v javnost zloglasni »Manifest rasističnih znanstvenikov«. V njem je trditve, da sta italijansko ljudstvo in omika arijska, da obstaja čista italijanska rasa, da pa so Židje tujek, ker ne pripadajo tej rasi.

Dokument je predhodnik uradnega začetka rasne diskriminacije in »znanstveno« opravičilo za izdajo italijanskih protižidovskih zakonov.

Samemu Mussoliniju je bilo sicer jasno, da je manifest znanstveno povsem neutemeljen, a je iz oportunizma, zaradi svoje politike do Nemčije, pristal v še eno podlost. Vse skupaj je imelo - seveda poleg tragičnih - poteze neke farse. Od desetih podpisnikov manifesta jih je bilo precej takih, ki so bili komaj začeli svojo kariero na univerzi, zato pa so bili še zmeraj ekonomsko dokaj »ranljivi« in voljni sprejeti politične sugestije. Le en podpisnik rasističnega manifesta je užival kolikor toliko vsedržavni sloves. Zanimivo je tudi, da se je manifest pojavil najprej kot anonimen dokument in so šele precej dni kasneje objavili seznam podpisnikov. Zadnji korak pred izdajo zakonov o rasni diskriminaciji je bilo spo-

Pogovor s sežanskim županom Ivanom Vodopivcem

»Postopoma za enake življenjske in delovne razmere vseh občanov«

SEŽANA — V preteklih dneh so v sežanski občini že pripravili nekaj prireditev, ki jih predvideva bogati program praznika občine Sežana, ki bo v nedeljo, 28. t. m. Danes bodo odprli razstavo tržaškega slikarja Marjana Kravosa, ki bo v bistvu pomenila začetek štiridnevnega praznovanja, v katerega so se na različne načine vključile krajevne družbenopolitične in gospodarske organizacije in ustanove.

Občinski praznik je vsekakor priložnost za oceno stanja v občini, ki je s približno 700 kv. km površine tretja največja občina v Sloveniji. O uspehih in perspektivah govori sežanski župan IVAN VODOPIVEC, ki ima že velike izkušnje v upravnem življenju občine: od leta 1982 do leta 1986 je predsedoval Izvršnemu svetu, nato pa je bil izvoljen na župansko mesto.

Vsako leto je sežanska občinska uprava obeležila praznik s številnimi delovnimi zmagami; kako pa je letos? Kakšne gospodarske objekte bodo tokrat izročili svojemu nameri?

»V zadnjih letih smo otvorili veliko proizvodnih objektov,« pravi sežanski župan Ivan Vodopivec, »in s tem prostorsko sanirali krajevno gospodarstvo. Naša glavna skrb pa je sedaj v tem, da ga tehnološko posodobimo, moderniziramo in da izboljšamo kadrovske strukture. Ta proces bo potekal počasneje in bo težavnejši predvsem zaradi visoke inflacije, visokih obrestnih mer in hitrega spreminjanja zakonskih predpisov. Vsekakor pa je pomembno,« dodaja Vodopivec, »da smo letos začeli gradnjo carinske cone, kot sestavni del suhozemskega terminala. Le-ta bo namreč glavni »motor« razvoja naše sežanske skupnosti.«

Na prihodnost torej gledate dokaj optimistično, pri čemer vas gotovo vspodbuja trdoživost Kraševcev in Brkincev, da z lastnimi silami izboljšujejo svoje življenjske pogoje.

»Res je. Lahko se še vedno pohvalimo, da imamo polno zaposlenost, kar je v Sloveniji prava redkost. Lahko se pohvalimo tudi z mobilizacijo v delu, ki se pri nas konkretno izvaja.«

Razvoju sežanske občine bo gotovo prispevala tudi avtocesta, ki bo povežala Razdrto s Fernetiči. Kako je sedaj s tem problemom, za katerega ste neposredno zainteresirani?

»Odločilo poudarjamo nujnost za rešitvijo osimskih cest, ker med drugim beležimo porast prometa, tako težkega kot zasebnega. Po naših ocenah se bo spriči mednarodnih dogajanj v prihodnje še povečal, zaradi česar je ta infrastruktura neobhodno potrebna. Pri tem je treba dodati, da je carinska cona že prilagojena za nove potrebe. Kot občina se tudi zavzemamo, da bi zgradili avtocestni krak tudi do Gorice.«

Kdaj lahko računamo, da se bodo dela začela?

»Načrti za odsek med Razdrtom in Sežano so že pripravljeni in usklajeni. Zaenkrat manjka le finančno kritje, ki ga morata zagotoviti zvezna in republiška vlada.«

Ko se pripelje v Sežano se marsikdo vpraša, kako je s kulturnim domom, ki naj bil postal važno kulturno središče ne samo za Sežance, am-

pak tudi za zamejsko kulturno stvarnost. So kakšne novosti s tem v zvezi?

»Novosti zaenkrat ni. Zaradi določenih finančnih težav so dela ustavljena. Sicer pa je res, da ni bil Kulturni dom grajen samo za Sežance, ampak tudi zato, da bi povezal tukajšnjo z zamejsko kulturno stvarnostjo.«

Ko smo že pri tem bi lahko ocenili, kako poteka sodelovanje s slovenskimi občinami in italijanskimi strani meje, s katerimi je Sežana pred leti podpisala listino prijateljstva?

»Z vsemi temi občinami sodelujemo konkretno; ne gre za protokolarno sodelovanje, ampak za sodelovanje ljudi ob meji. Lahko bi našel nešteto primerov, o katerih pa ste gotovo dobro seznanjeni. Primeri odprte meje v Dolini Glinščice, medsebojnega sodelovanja na kulturnem in športnem področju kot tudi našega sodelovanja na boljunških Kmetijskih dnevih so zgovorni dokazi, kako mi pojmujemo sodelovanje v tem obmejnem prostoru.«

Če se ponovno vrnemo na probleme vaše občine bi nam lahko povedali, kako je bilo, na primer, z vprašanjem vodooskrbe, ko je huda suša vsepovsod povzročila toliko škode?

»Pohvaliti se moramo, da z vodooskrbo v tem sušnem obdobju nismo imeli težav; prav ta suša je pokazala, kako je bila odločitev o gradnji Bres-

toviškega vodovoda pravilna. Uničila je sicer 13 odstotkov družbenega proizvoda, brez vodovoda pa bi bila škoda mnogo mnogo večja. V bistvu smo na problem vode pozabili!«

Občinskega praznika ne boste obeležili z večjimi prireditvami, pač pa s kopico manjših, ki vse skupaj kažejo, kako se v vseh 172 vaseh in 34 krajevnih skupnostih vaše občine nekaj stalno premika.

»Res je; na sporedu nimamo večjih, ali osrednje prireditev. Povedati pa moram, da so v številnih KS obnovili ceste, vodovode, odprli večnamenske prostore, poskrbeli za nove telefonske priključke in še bi lahko naštevali; vse to so opravili s prostovoljnim delom in s pomočjo družbeno-politične skupnosti. Naš cilj ostaja, da bi vsi prebivalci vseh 172 vasi v naši občini imeli enake življenjske in delovne razmere.«

Iz vsega povedanega ste torej optimist za prihodnost občine?

»Da. Naj dodam, da za mlade generacije, ki končujejo študij, ni bojzani za zaposlitev, ker imamo veliko možnosti tako v suhozemnem terminalu kot v turističnem sektorju ter v zunanji in notranji trgovini. Tudi strokovnjaki bodo lahko našli zaposlitev v industrijskem sektorju, kjer se postopno uvajajo tudi zahtevnejši programi in kjer delovni pogoji ne zaostajajo za onimi, ki jim jih lahko nudijo mesta.«

ALEKSANDER SIRK

Program prireditev

DANES, 25. avgusta 1988:

ob 19.00 otvoritev razstave grafik slikarja Marjana Kravosa iz Trsta v Mali galeriji v Sežani;

V PETEK, 26. avgusta 1988:

ob 11.00 otvoritev prostorov nove delovne organizacije KRASIMPEX v Sežani;

ob 16.00 Boljši trg na sejmišču v Sežani;

ob 17.00 Ritmična skupina osnovne šole S. Kosovela Sežana;

ob 17.30 Gledališka predstava KUD Osnovne šole F. Kardelja iz Dutovelj - »PIKANOGAVIČKA« - režija Bojan Podgoršek;

ob 20.00 zabava s plesom na sejmišču - igra ansambel BISTRO;

ob 20.30 Nastop plesne skupine KUD »F. PREŠREREN« iz Boljunca;

V SOBOTO, 27. avgusta 1988:

ob 8.00 tradicionalno tekmovanje v streljanju z vojaško puško M 48 za prehodni pokal »28. avgust« na strelišču v Divači;

ob 8.00 občinsko prvenstvo v tenisu v Lipici;

ob 9.00 ZACHEK TRDICIIONALNEGA KRAŠKEGA SEJMA V SEŽANI;

ob 9.30 začetek slikarskega EX TEMPORE občin Postojna, Ilirska Bistrica in Sežana;

ob 9.30 promenadni koncert godbe na pihala iz Divače v Sežani;

ob 10.00 SLAVNOSTNA SEJA ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE SEŽANA;

ob 10.00 Mednarodni ženski in moški turnir v košarki na odprtem igrišču v Sežani;

ob 18.00 lovski srečelov na sejmišču v Sežani;

ob 18.00 nastop godbe na pihala;

ob 19.00 javna radijska oddaja RADIA KOPER - CAPODISTRIA na sejmišču;

ob 20.30 GLEDALIŠKA PREDSTAVA: Sket, Špicar, Messner, Hartman: »MIKLOVA ZALA« v izvedbi Slovenske prosvetne zveze iz Celovca - režija Peter Militarov - pred grajskim obzidjem v Štanjelu;

ob 21.00 ZABAVA S PLESOM NA SEJMIŠČU V SEŽANI — IGRA ANSAMBEL BISTRO;

V NEDELJO, 28. avgusta 1988:

ob 9.00 NADALJEVANJE TRADICIIONALNEGA KRAŠKEGA SEJMA V SEŽANI;

ob 11.00 mednarodni ženski turnir v odbojki v športni hali v Sežani;

ob 12.30 otvoritev 9. tradicionalnega turnirja v malem nogometu na igrišču v Krvavem potoku;

ob 16.00 športni srečelov na sejmišču v Sežani;

ob 16.00 otvoritev večnamenskih prostorov in odkritje spominskega obeležja v krajevni skupnosti Gradišče pri Materiji;

ob 17.30 3. srečanje harmonikašev Primorske v Senožečah;

ob 18.00 PLES NA SEJMIŠČU V SEŽANI - igra ansambel VESELI PLANJŠARJI;

ob 18.00 koncert moškega pevskega zbor BPT Tržič - zborovodja Franci Šarabon - v Senožečah;

ob 20.00 MODNA REVIIJA »UTOK« KAMNIK - na sejmišču v Sežani;

V NEDELJO, 4. septembra 1988:

ob 19.00 otvoritev razstave in podelitev nagrad slikarjem medobčinskega EX TEMPORE v Lokvi (Tabor).

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Še o etnodemografiji: Prevladovanje okolja

V člankih, objavljenih in v tej rubriki, se je že nekajkrat pojavil izraz »etnodemografija«. S to besedno skovanko so bile mišljene značilnosti posameznih narodnostnih skupin v njihovem demografskem obnašanju, to je v številčnem razvoju prebivalstva. Te značilnosti seveda niso neke prirojene lastnosti posameznih narodov, ampak so predvsem izraz razmer, v katerih se posamezne skupnosti razvijajo.

Temeljnih etnodemografskih analiz je malo, ker je iz splošnih uradnih podatkov zelo težko razbrati take delikatne značilnosti, še teže pa je izvesti dovolj široke in torej zanesljive specifične analize o tem. Zato pod tem ali podobnimi gesli najdemo navadno le fragmente, zelo ozke preseke posameznih primerov, ki jih postopoma lahko sestavljamo v obsežen mozaik, a še ta ima vedno več belih lis kot pa izrazitih potez.

Med tehtnimi prispevki za analizo odnosov med demografijo in narodnostjo (za jugoslovanske razmere) je gotovo referat, ki sta ga pripravila sodelavca beograjskega inštituta za družbene vede Milica Sentić in Dušan Breznik za seminar o večnarodnostnih družbah, ki je bil v Ljubljani pred več kot 20 leti (od 8. do 22. junija 1965). Kot na vse znanstvene razprave, ki so nastale v prejšnjih desetletjih, je treba tudi na to gledati že iz zgodovinske perspektive in to zaradi različnih tedanjih družbenih procesov, in zaradi prevladujočega odnosa do njih. Kljub tem spremembam pa omenjena razprava vsebuje nekaj splošnejših ugotovitev, ki so zanimive še danes.

Osnovno vprašanje, ki sta si ga postavljala Breznik in Sentićeva na podlagi jugoslovanskih popisov iz let 1948, 1953 in 1961, se postavlja še danes: v kakšni meri je različno demografsko obnašanje posledica kulturnih, oziroma družbeno-gospodarskih dejavnikov? Avtorja sta zagovarjala hipotezo, da pripadnost neki etnični skupnosti pogojuje demografski razvoj v isti meri kot vsak drug socialni pogoj. Demografske razlike med raznimi skupnostmi se ublažijo, ko se zmanjšajo tudi družbene razlike med njimi.

Ta hipoteza velja, kadar primerjamo demografske pokazatelje posameznih jugoslovanskih narodnosti v različnih delih države in kadar primerjamo različne narodnosti v istih, narodno bolj heterogenih pokrajinah. Verjetno je prav ta drugi primer najbolj zanimiv.

Najbolj primeren pokazatelj, ki ga lahko uporabimo za te primerjave, je rodnost. To je osrednji demografski element: število rojenih na 1000 prebivalcev v enem letu. Rodnost je bila v Jugoslaviji sredi 60. let (a je tudi še danes) zelo različna v posameznih delih države in med posameznimi narodnimi skupinami. Tako so na primer leta 1961 beležili Turki dvakrat večjo stopnjo rodnosti kot Romuni (pri njih je znašala 14,8 odstotka), Albanci pa celo trikrat večjo. A ti podatki se nanašajo na različne pokrajine. Poglejmo, kaj je pokazala primerjava glede rodnosti različnih narodnih skupin v istih pokrajinah.

Izkazalo se je, da so bile razlike v stopnji rodnosti med Srbi in Albanci na Kosovem (čeprav so obstajale v

občutni meri) manjše od razlik v rodnosti, ki so jih beležili Srbi na Kosovem in pa Srbi v Vojvodini. Pri tem je treba poudariti znano dejstvo, da je Kosovo jugoslovanska pokrajina z najvišjo rodnostjo in Vojvodina pokrajina z najnižjo. Stopnja rodnosti za Srbe na Kosovem je bila 31,3 odstotka, za Albance v isti pokrajini pa 46,3; za Srbe v Vojvodini 17,6 odstotka, za Srbe v Bosni pa 26,9 odstotka. Okolje in torej prevladujoča stopnja rodnosti v določenih razmerah (kulturnih ali družbeno-gospodarskih) najbolj vpliva na ta demografski pokazatelj posameznih narodnostnih komponent neke regije.

To hipotezo potrjuje tudi dejstvo, da na novo priseljeno prebivalstvo iz pokrajin, kjer prevladujejo zelo različne demografske norme, večinoma že v prvi generaciji prevzame demografske norme novega okolja, v katerem je živel.

Zanimivo bi bilo aplicirati, in zakaj ne, tudi preveriti to hipotezo na našem primeru; a demografska zgodovina Slovencev v Italiji je bila doslej preveč razgibana in zanjo je na razpolago premalo podatkov, da bi bil tak poizkus danes uresničljiv.

Čipkarski festival v Idriji

IDRIJA — V starem mestnem jedru rudarske Idrije se skrbno pripravljajo na 3. čipkarski festival, ki bo v nedeljo, 28. avgusta, od 8. ure naprej potekal na »starem placu« v Idriji. Domačine in ostale obiskovalce pa na srečanje slovenskih čipkaric opozarjajo tudi številne urejene razstave čipk in drugih pripomočkov v izložbah idrijskih trgovin.

Program nedeljskega čipkarskega festivala v Idriji bo po besedah organizatorjev: turističnega društva Idrija in organizacijskega odbora, izredno pester. Od 8. ure dalje bodo na »starem placu« v Idriji prodajali idrijske čipke in druge izdelke domače in umetne obrti. Obiskovalci bodo imeli priložnost ogleda izdelave suhe robe, klekeljnov, bul in razstavo kulinaricnih dobrot. Ob 10. uri bo v novih prostorih mestnega muzeja v idrijskem gradu otvoritev in ogled čipkarske razstave in muzejskih zbirk. Ob 11. uri bo v prostorih osnovne šole v Idriji predavanje o nastanku in razvoju idrijske čipke. Ob 14.30 bo na »starem placu« koncert pihalnega orkestra idrijskih rudarjev, ki bo tudi med tekmovalcem klekljaric skrbel za dobro razpoloženje obiskovalcev. Najbolj zanimiva aktivnost letošnjega čipkarskega festivala pa bo prav gotovo tekmovalstvo klekljaric vseh starosti v izdelavi izbranega čipkaste vzorca, ki se bo pričelo ob 15. uri. Prvi trije v vsaki starostni kategoriji bodo nagrajeni s praktičnimi darili, vsi tekmovalci pa bodo prejeli spominsko priznanje.

V zabavni del tekmovalstva bodo vključeni tudi gledalci, ki bodo tekmovali v raznih spretnostih.

SILVO KOVAČ

Reka Reka bolj onesnažena!

SEŽANA — Četudi je zadnje deževje nekoliko prikrilo onesnaženost reke Reke, ni njeno stanje zato nič manj zaskrbljujoče. Zaradi nenehnih poritob prebivalcev ob reki in turistov, ki obiskujejo Škocjanske jame, so sežanski inšpektorji nedavno poslali na organoleptični pregled vzorce rečne vode, ki je že po videzu in vonju to poletje slabša kot običajno. Raziskave, ki so jih opravili na koprskem zavodu za medicino in higieno, so pokazale, da je voda tudi organsko bolj onesnažena. Primesi so takšne in v takšnih količinah, da je po mednarodnih merilih njena onesnaženost večja, kot je dovoljeno za IV. kakovostni razred, njena poraba raztopljenega kisika pa presega vse norme. Kljub temu da je bil za poslabšanje stanja reke prav gotovo kriv tudi nizek vodostaj, Sežanci menijo, da bi morali v Ilirski Bistrici poleg Lesonita in Toka hitreje zmanjševati onesnaženje tudi iz drugih virov.

J. O.

Zračni vrtinec v pordenonski pokrajini povzročil okrog 76 milijard lir škode

Minister Vito Lattanzio na prizadetem področju

PORDENON — Že v teku včerajšnje dne je minister za civilno zaščito Vito Lattanzio seznanil predsednika ministrskega sveta De Mito ter ministrice za kmetijstvo, industrijo in delo o izrednem stanju v štirih občinah pordenonske pokrajine, ki jih je v noči med soboto in nedeljo močno prizadel zračni vrtinec. Po dosedanjih ocenah je škoda za približno 76 milijard lir.

Ministrski svet bo nato preveril in sprejel ukrepe finančnega značaja, ki so potrebni za obnovo prizadetega področja; huda vremenska ujma je v največji meri prizadela stanovanske gradnje, proizvodne dejavnosti in pa kmetijski sektor.

Ministrski svet ima na razpolago dve možnosti: sprejetje zakonskega odloka ali pa zakonskega osnutka, katerega mora prej odobriti pristojna parlamentarna komisija. V takem položaju je nujno, da vlada sprejme potrebne ukrepe v najkrajšem času, ker bi neugodna vremenska razmere lahko še poslabšale že itak zelo kritično stanje.

Te možnosti je nakazal minister Lattanzio na včerajšnjem sestanku, na katerem se je vladni predstavnik v Pordenonu srečal s predsednikom deželne vlade adrianom Biasuttijem, prefektom Guidom Ceccherinijem, deželnimi odbornikoma

za civilno zaščito Giovannijem Di Benedettom in za okolje Armandom Angelijem ter s poslanci Michelangelom Agustijem, Francescom De Carlijem, Isaio Gasparottom in Gastonom Parigijem. Na sestanku so bili prisotni tudi župani občin, ki jih je prizadel zračni vrtinec, predsednik pordenonske pokrajine Dario Valvasori ter strokovnjaki in predstavniki gasilcev, karabinjerjev in policije.

Minister Lattanzio, ki se je pred sestankom s helikopterja okirno seznanil z nastalo škodo, je ob tej priložnosti izrekel nekaj besed o furlanskem prebivalstvu, ki ga je ponovno prizadela huda vremenska ujma. Podčrtal je, kako si je to prebivalstvo doslej znalo pomagati ob odločilni in takojšnji pomoči deželne uprave in konkretnosti posegov vojaških oblasti, karabinjerjev in policijskih organov, ki so še enkrat dokazali, kako so neobhodno potrebni v takih okoliščinah.

S svoje strani je predsednik deželne vlade Biasutti dodal, da ima deželna vlada na razpolago več zakonskih določil, na osnovi katerih je mogoče poseči za odpravo posledic, ki jih je povzročil zračni vrtinec v pordenonski pokrajini. Dežela se jih bo vsekakor poslužila, potrebni pa so po njegovih be-

sedah tudi ukrepi rimske vlade, predvsem kar se tiče kmetijskega sektorja. Tem zakonom — je dodal — je treba spričo dramatičnega stanja in nujnosti takojšnjih posegov zagotoviti visoka finančna kritja, sicer ne bodo obrodili zaželenih uspehov.

Danes dopoldne se bo na izredni seji sestali deželni odbor, da bi sprejel prve ukrepe. Takoj za tem bo predsednik Biasutti sporočil predsedniku ministrskega sveta De Miti in ministru za civilno zaščito Lattanzio zaključke zasedanja, oziroma najnujnejše zahteve, s katerimi se Dežela obrača na rimske oblasti. V sedanjem stanju je vsekakor potrebno točno ugotoviti nastalo škodo po posameznih sektorjih, saj bo le tako mogoče sprožiti vse postopke o podeljevanju deželnih in državnih finančnih prispevkov. Že na današnji seji bo deželni odbor določil smernice, po katerih bo ukrepal.

S sklepi deželne vlade odbora bo takoj seznanjen tudi stalni izredni odbor, ki je bil ustanovljen vkraju Fiume Veneto; sestel se bo jutri popoldne.

Včeraj dopoldne so se sestali tudi parlamentarni pordenonske pokrajine, ki se vsekakor ogrevajo za zakonski odlok, s katerim poseči na prizadetem področju.

A. S.

V tržaških sindikalnih in političnih krogih Soglasna obsodba odločitve o prodaji železarne na dražbi

Odločitev likvidatorjev finančne družbe Finsider o prodaji škedenjske železarne, ki zaposluje 1.100 oseb, na javni licitaciji, je nemudoma naletela na soglasno obsodbo tržaških političnih in sindikalnih krogov.

Tržaška delavska zbornica UIL ocenjuje odločitev družbe Finsider kot korak, ki je v vidnem nasprotju z večkrat izraženimi zagotovili in obvezami vlade in ustanove IRL. Javna dražba je namreč poleg tega, da podaljšuje birokratske roke rešitve nujnega problema škedenjskega obrata, povsem neustrezna za dosego take rešitve, ki bi železarni zagotovila prihodnost v proizvodnem, zaposlitvenem in podjetniškem oziru. Oblika prodaje na dražbi pa po mnenju tržaške UIL predstavlja zelo jasen namen družbe Finsider, da se »reši« tržaškega obrata, saj pravila licitacije med drugim upoštevajo predvsem interese tistega, ki prodaja in ne morebitnega kupca.

Rešitev za škedenjsko železarno pa je — po mnenju UIL — kazalo iskati v povsem drugi smeri: z resnimi pogajanjmi med vsemi prizadetimi stranmi (vključno s sindikati) za dosego industrijske in zaposlitvene rešitve, ki bi upoštevala ekonomske in socialne probleme Trsta, vezane na obstoj škedenjskega obrata.

Konec koncev pa je dražba za UIL tudi nekorektna poteza v odnosu do edinega interesenta — industrija Pittinija — ki je doslej pokazal zanimanje za odkup in preustroj železarne. Finsider se je namreč po izteku pogajanj s Pittinijem (v teku katerih so bili

iz njenih interesov postopoma spreminjeni in omejeni vsi projekti, ki jih je industrija predstavil) odločila prekiniti vsak stik z njim.

Pred odločitvijo o prodaji železarne pa so za UIL nujna pogajanja s sindikalnimi organizacijami o naslednjih temeljnih vprašanjih: o bodočem in-dustrijskem načrtu, o z njim povezani zaposlitveni ravni, o neobhodni javni udeležbi pri bodočem upravljanju obrata in o finančnih vidikih operacije. O vseh teh vprašanjih doslej še ni bilo nobenega soočanja s sindikati, nakazanih je bilo le nekaj rešitev, ki so jih nazadnje vrgli v koš.

Ne bi hoteli — zaključuje tiskovna nota tržaške UIL — da bi se za vsem tem poleg nesposobnosti vodilne skupine IRL, skrivala tudi dokončna odločitev o zaprtju škedenjskega obrata, ki bi verjetno ustrezala interesom drugih železarskih obratov v Italiji.

Zaprepanje ob odločitvi družbe Finsider je izrazila tudi tržaška federacija PSI, ki v tiskovnem sporočilu tajnika Arduina Agnellija poudarja, da je do razpisa dražbe prišlo kljub temu, da so pogajanja z industrijo Pittinijem kazala na zagotovljeno pozitivno rešitev za škedenjsko železarno. Tržaški socialisti izražajo upanje v tako rešitev, ki ne bo zavrgla dosedanjih sindikalnih prizadevanj in pogajanj, hkrati pa pozivajo tudi ostale politične sile k skupnemu angažiranju za to, da škedenjska železarna ohrani sedanjo proizvodno in zaposlitveno raven in da se ohrani dejanska in učinkovita javna udeležba na Tržaškem.

PSI izraža tudi prepričanje, da bo problem prišel na prvo točko dnevnega reda pogajanj za oblikovanje nove občinske in pokrajinske uprave, ki si bosta morali učinkovito prizadevati za zaščito tržaškega gospodarstva.

Tudi tržaški župan in politični sekretar Liste za Trst Staffieri se je pridružil splošnemu zboru pri obsodbi odločitve o prodaji železarne AIT na dražbi. Označil jo je za »zelo hudo« in dodal, da zavod IRI »zasleduje linijo, ki je povsem zunaj vseh političnih usmeritev tako vlade kot krajevnih uprav, kar pomeni, da sprejema odločitve, ki jih lahko opredelimo za izzivalne«.

Podobno kot v Trstu, so vest o razpisu javne licitacije sprejeli tudi v ostalih štirih krajih, kjer so železarski obrati, obsojeni na prodajo. Zato so se konfederalni kovinarski sindikati FIOM-CGIL, FIM-CISL in UILM-UIL odločili, da bodo 16. septembra sklicali sindikalna vodstva vseh železarskih podjetij, da bi skupaj pregledali nastali položaj. Po njihovem mnenju namreč ni mogoče, da bi uresničili kate-rokoli odločitve (in torej tudi tisto o dražbi), ne da bi vlada prej določila ukrepe za reindustrializacijo in za ublažitev zaposlitvenih posledic prodaje oziroma zaprtja petih železarskih obratov. Glede na precej oddaljen datum sestanka sindikalnih predstavnikov kovinarjev pa gre sklepati, da bo pot za dosego vladnih ukrepov še dolga, zato sindikati ne izključujejo možnosti zaostitve sindikalnega boja.

Po zagotovilih predsednika Bevilacqua Že v operativni fazi načrt KZE za oskrbo ostarelih

Tržaška krajevna zdravstvena enota si prizadeva, da bi spremenila bolnišniško oskrbo, s posebno pozornostjo do oskrbe ostarelih. KZE se je že pred časom lotila premestitve geriatričnih oddelkov z bolnice Sv. M. Magdalene v tržaško splošno bolnico in v bolnico Santorio, premaknitve oddelka za pljučne bolnike iz prvega v četrto nadstropje bolnice Santorio in izselitve drugega paviljona bolnice Gregoretti. V sklopu dolgoročnega načrta spreminjanja bolnišniške oskrbe se je prejšnji ponedeljek začelo preseljevanje bolnikov bivšega drugega oddelka za ostarele bolnike z dolgotrajno boleznijo v prvo nadstropje bolnice Santorio, ki ima na razpolago 84 postelj.

V bolnico Santorio bodo sprejeli bolnike z dolgotrajno boleznijo, to je tiste bolnike, večinoma ostarele, ki po zdravniškem mnenju potrebujejo dolgoročno zdravljenje (30 — 50 dni) in ki se sedaj nahajajo delno še vedno v bolnici Gregoretti, delno pa v splošni bolnici in v bolnici na Katinari.

Do konca septembra bo tako lahko KZE oddala Občini Trst drugi paviljon bivše bolnice Gregoretti, ki ga bo Občina spremenila v dom za ostarele občane.

V prvem paviljonu bolnice Gregoretti bo ostalo še 130 ostarelih, ki se bodo vrnili v družinski krog ali pa bodo sprejeti v strukture, ki jim bodo lahko proti plačilu nudile potrebno oskrbo.

Po premestitvi bolnikov bivšega drugega oddelka za bolnike z dolgotrajno boleznijo v bolnico Santorio bodo v bolnico Gregoretti sprejeli tudi toliko drugih kroničnih bolnikov, da bodo zasedli vseh 155 razpoložljivih postelj. S tem se bo zmanjšala prenatrpanost splošne bolnice, predvsem pa bolnice na Katinari.

Kot smo že poročali je glede plačila oskrbnine za ostarele bolnike, ki po zdravniškem mnenju niso več potrebni bolnišniške nege, tržaška KZE prosila za posredovanje Deželo.

Medtem pa je tržaška KZE pozvala sorodnike ostarelih bolnikov, ki niso potrebni bolnišniške oskrbe, naj kot predjem nakažejo pokojnino bolnika, pri kateri si lahko zadržijo 95 tisoč lir za kritje bolnikovih osebnih potreb in morebitni znesek za kritje drugih stroškov.

Načrt za prestrukturiranje bolniške oskrbe predstavlja važno dejavnost sedanje uprave tržaške KZE, ki je zašla v eno izmed svojih najhujših kritičnih obdobji prav v lanskem decembru, ko so prekinili sprejemanje bolnikov v bolnico Gregoretti, kot je ukazal predsednik Bevilacqua v soglasju z upravnim odborom.

Prestrukturiranje pa vsekakor predstavlja važen korak k razrešitvi problema bolnišniške (v kompetenci KZE) in socialne (v kompetenci Občine) oskrbe ostarelih, to je k razjasnitvi vprašanja, kakšna je vloga bolnišnic in kakšna je vloga socialnega skrbstva.

Danes prve umestitvene seje rajonskih svetov

Tržaški župan sporoča koledar, po katerem se bodo sestali na umestitvenih sejah rajonski sveti, ki so v tržaški občini bili izvoljeni 26. junija letos.

Rajonski svet	datum	sedež
Vzhodni Kras	25.8.	Opčine, Proseška ul. 28
Kjadin-Rocol	25.8.	Ul. dei Mille 16
Škedenj-Čarbola	25.8.	Ul. Roncheto 77
Zahodni Kras	26.8.	Prosek 220
Kolonja-Škorklja	26.8.	Kolonjska ul. 30
Sv. Ivan	26.8.	Rotunda pri Bošketu 3/F
Stara mitnica	29.8.	Ul. Foscolo 7
Rojan-Greta-Barkovlje	29.8.	Rojanski trg 3/3
Sv. Jakob	29.8.	Ul. Caprin 18/1
Novo mesto-Nova mitnica	30.8.	Ul. Battisti 14
Valmaura-Sv. Sergij	30.8.	Ul. Paisiello 5/4

Vse seje se bodo pričele ob 20.30 in bodo imele naslednji dnevni red: 1. potrditev in morebitne zamenjave izvoljenih; 2. izvolitev predsednika; 3. izvolitev podpredsednika ali podpredsednikov.

V mestu je največ žrtev med priletnimi, na Krasu pa med mladimi

Čelada je bistveno omilila število lobanjskih poškodb

V Tržaški občini so mestni redarji opravili do 15. avgusta izvide 10 smrtnih nesreč. Ko so za nas pregledovali svoje papirje, so ugotovili, da so bili med žrtvami pretežno starejši Tržčani, ki so se vozili z mopedi ali jih je med prečkanjem podrl avto. Obratno pa je na Krasu in Obalni cesti, kjer plačujejo krvni davek cesti pretežno mladi ljudje. Starejše ugonobijo utrujenost, počasni refleksi in nenadne slabosti, pri mlajših pa karabinjerji iz Nabrežine ugotavljajo, da jih v nevarno vožnjo vodita mladostniška pred-znost in pretirano zaupanje vase, kar je skoraj vedno posledica prekomerno užitega alkohola. Nič čudnega, da se zato najhujše nesreče pripetijo v poznih večernih urah in ob sobotah, ko mladina zapušča diskoteke.

Nabrežinski karabinjerji krijejo področje od Sosljana do križišča nad Ključem ter Obalno cesto do Brojence. Po njihovih izkušnjah so najnevarnejši cestni odseki Trbiške ceste blizu Opčin in Bazovice, če dežuje je posebno nevarno križišče nad Ključem, veliko nesreč pa se pripetijo tudi pri Sosljanu, Šempolaju, Praprotnu in Gabrovcu. Tržaški karabinjerji imajo največ dela z nesrečami, ki se pripetijo na Obalni cesti v bližini restavracije Tenda rossa. Obalna cesta je zelo nevarna, ker voznik prerad pritisne na plin, čeprav

(Foto Križmančič)

je hitrost omejena na 80 kilometrov na uro. Do nesreč največkrat pride zaradi prehitevanja na nepreglednem odseku ali na spolzkem cestnišču. Nezgode pa so pogoste tudi pri Obelisku, na Nabrežju in ob izhodih iz predora pri Montebellu. Miljski karabinjerji pa

morajo pogosto hiteti v Ulico Flavia, k Domju in Zavlj, na Cesto za Lazaret, v Ulico Brigata Casale in Ulico Baia-monti. Veliko nesreč se pripetijo ob poletnem valu na mejne prehode, vendar gre večinoma za lažje, kajti turisti in tujci ne vozijo pretirano hitro.

Da s poletnim časom skokovito naraste število prometnih nesreč, nam je potrdil tudi dr. Simeoni, odgovorni oddelka za prvo pomoč pri katinarski bolnišnici, kjer pregledajo letno okrog 100 tisoč Tržčanov. Krivulja sprejemov je visoko nad normo prav v najbolj vročih mesecih, kar je sicer povsem naravno, saj ljudje množično odhajajo v naravo in k morju, tako da je možnosti za poškodbe, razne udarce in travmatologije, kot jim pravijo zdravniki, zelo veliko. Vendar največ dela imajo v tem času prav zaradi prometnih nesreč.

Kakšne poškodbe so najbolj značilne? »Ranjenec delimo na tiste, ki so utrpeli več poškodb (politratmatizirane), in one, ki imajo udarec le v en organ oziroma del telesa. Naj takoj povem, da je tako v prvih kot v drugih primerih največkrat (v 70-80 odstotkih) prizadeta glava. Druge poškodbe prizadenejo najbolj pogosto prsni koš in (ali) trebušno votlino (jetra, trebušno slinavko), v manjši meri pa okončine.« Ste po uvedbi čelad opazili kakšne spremembe? »Udarcev v glavo je bilo za 30 odstotkov manj. Vendar ta številka je relativna, ker ne vemo, za koliko se je znižalo število motoristov. Drži vsekakor, da je čelada eden od bistvenih pripomočkov za preprečevanje udarcev v glavo in teh je v prometnih poškodbah največ.«

Ste morda opazili, da ima ponesrečenec, ki je ob udarcu nosil čelado, kakšne druge značilne poškodbe? Da ga je denimo čelada obvarovala pred zlomom lobanje, povzročila pa poškodbe vratu? »To odločno zanikam. Ugotavljamo sicer več primerov lažjih pretresov možganov z začasno izgubo spomina, vendar ti simptomi izginejo v 24 urah. To se verjetno dogaja, ker udarec s čelado povzroči vibracije v globljih možganskih predelih, torej tam, kjer so centri spomina. Toda po navljam, simptomi izginejo v zelo kratkem času in, kar je zelo pomembno, brez nevrokirurških posegov.«

Kako pa vpliva alkohol na prometne nesreče? »Na Tržaškem se okrog 70 odstotkov nesreč pripetijo zaradi prekomerno užitega alkohola. Mislim, da so že vsi vozniki seznanjeni z njegovimi posledicami, saj se zadnje dni o tem veliko piše. Doslej smo vse voznike, ki so prišli na naš oddelk v vinjenem stanju in niso bili sprejeti na oddelk, vseeno 12 ur zadržali na časasnem opazovanju. V tem času smo jim dajali infuzije, da so se hitreje stregli. Z novim zakonom o stopnji alkohola po bo naš zapis, da je ranjenec dihal po vinu, govoto imel težji pomen kot do-slej...«

N. F.

Pogovor s Počkajevimi v Repnu in Castellanijevimi v Gabrovcu

Suša in varoza hudo prizadela čebelarstvo

Čeprav se je pred nekaj dnevi vreme ohladilo in prej pripekajoče sonce pokrivajo temni oblaki, ki so napojili od suše razpokano zemljo, ne moremo mimo ugotovitve, da je letošnje izjemno suho avgustovsko vreme povzročilo neprecenljivo škodo tako v poljedelstvu kot tudi v drugih panogah. Ena izmed teh je čebelarstvo, kjer je najbolj prišla do izraza škoda, ki je zaradi letošnje suše prizadela travnike in cvetje nasplah. Zaradi tega je čebelam zmanjkalo paše in naravne hrane, zato so morali čebelarji priskočiti svojim čebelam na pomoč z umetnim hranjenjem, da so jim sploh zagotovili nadaljnji obstoj.

Družini Počkaj, ki ima v Repnu 30 Alberti-Žnidaršičevih listovnih in 15 rezervnih panjev, je zaradi pomanjkanja paše pomrlo približno pet čebeljih družin. Čebelje družine, ki so bile številčno šibkeje, so za prehranjevanje v sušnem obdobju porabile skromno količino medu, ki so ga nabrale v teku letošnje kratke in deževne pomladi. Ko pa jim je tudi tega zmanjkalo, so tudi fizično ošibele in ko so se tega zavedele druge čebelje družine iz bližnjih panjev, so se spravile nad ne več skrbno zastraženi panj in začele z ropanjem ter dokončno uničile že oslajeno družino.

Gospa Počkaj, ki izhaja iz stare čebelarke družine iz okolice Kozine, je prinesla v družino ljubezen do čebel in navdušila tudi svojega moža, tako da je čebelarstvo kmalu postalo pravi družinski konjiček. V bližini hiše sta si sezidala prikupen kamnit čebelnjak, kjer so vgrajeni živobarvni panji. Običajno sta pridelala po deset kilogramov medu na panj, letos pa pravita,

da bosta na popolni izgubi, saj bosta morala nakupiti ogromno količino sladkorja za prezimovanje čebel. Mogoče pa bosta le uspeła kriti domačo porabo. Saj v družini Počkaj velja zlato pravilo, da se vsako jutro posveti četrt ure zajtrku z domačim kruhom in zvrhano mero domačega medu. Ne moreta namreč prehaliti zlahtnosti čebel in zdravilnosti sadu njihovih dela. V tem smislu bi rada priporočila, da bi na kaki naši šoli na Krasu ustanovili čebelarski krožek z lastnim čebelnjakom, da bi otroci že od mladih nog spoznali med in čebelin trud ter si mogoče izbrali za konjiček prav čebelarstvo. Gotovo bi tudi kak izkušen čebelar rade volje priskočil na pomoč.

Kar se pa tiče varoze, to je zajedalske bolezni odraslih čebel in čebelje zalege, sta zakonca Počkaj stalno pozorna na bolezenske znake, skrbno pregledujeta čebelje družine in redno uporabljata razpoložljive biološko-vzgojne ukrepe v kombinaciji z uporabo zdravil, tako da jima zajedalec Varroa jacobsoni ne povzroča večjih težav.

V Gabrovcu se s čebelarstvom ukvarja družina Castellani. Za hišo in na nekaterih družinskih ogradah imajo okrog sto nakladnih panjev, ki se precej razlikujejo od prej omenjenih Al-

berti-Žnidaršičevih listovnih panjev, in sicer predvsem po tem, da stojijo na prostem in ne v čebelnjaku, tako da jih lahko premikajo in jim izbirajo različno pašo.

Igor in Bogdan Castellani sta svoje panje spomladi s posebnim dovoljenjem peljala na akacijevo pašo v bližini Milj ter v Benečijo, ko so cveteli kostanji. Vendar je bila tudi tam pomlad deževnata, tako da je bilo že spomladi občutiti, da bo sezona precej skromna. Pridelala sta le nekaj travniškega medu, suša pa je pripomogla, da bo končni pridelek bistveno pod povprečjem, po Bogdanovih besedah »malo nad minimumom«, čeprav je vsaka njihova čebelja družina lani pridelala okrog 25 kilogramov medu. Čebelje družine v pomanjkanju naravne hrane krmila s posebno pripravljenimi pogačami, ki vsebujejo sladkor, vodo in nekaj vitaminov.

Tudi pri Castellanijevih morajo posvečati posebno pozornost varozi in si pri tem pomagajo z biološkim zdravljenjem in z zdravilnimi preparati, saj bi jim ta uši podoben zajedalec lahko v treh letih uničil še tako številan in trden panj.

LOREDANA GUŠTIN

Ohrabrujoče vesti s »fronte alg«

Življenju v morju trenutno ne grozi pomanjkanje kisika

S »fronte alg« smo včeraj prejeli v glavnem ohrabrujoče vesti; bile pa so iz marsikaterega ozira nepopolne, zaradi česar se ni mogoče zanesljivo trditi, da je najhujše šlo mimo. Treba bo počakati na nadaljnji razvoj dogodkov, ki je zaradi svoje izredne zapletenosti v precejšnji meri sploh nepredvidljiv, pa tudi na rezultate raznih analiz. Šele takrat bo mogoče kaj dokončnega povedati o razpletu letošnjega izrednega morskega cvetenja.

Kot se je lahko vsakdo prepričal na lastne oči, so alge po nedeljskem in ponedeljkovem deževju zginile z morske gladine in potonile bolj ali manj globoko proti morskemu dnu, kjer bi morale razpadati. Prav to pa je najbolj skrbelo znanstvenike, saj velike količine razpadajočih alg porabijo veliko kisika, ki bi zato lahko primanjkoval drugim živim bitjem v morju, še zlasti tistim, ki živijo na dnu. In dejansko so raziskovalci v teh dneh zabeležili razne primere hiranja in umiranja vetrnic, spirografov, spužv, raznih školjk, kot so npr. lepote, itd. Toda stanje, kot kaže, ni dramatično.

»Alge so v nekaj dneh v dobršni meri zginile tudi iz morskih globin,« nam je včeraj povedal dr. Ennio Vio z Oddelka za biologijo Univerze v Trstu, eden izmed sodelavcev prof. Giuliana Orla. Vio se je s skupino potapljačev včeraj podal na redni ogled morja z ladjo Laboratorija za morskologijo pod Križem. »Ob obali pri Brojnici so alge kar zginile tudi z morskega dna,« je povedal. »V razdalji 1 milje od obale smo v globinah zapazili redke zaveske, ki so se tu pa tam ob dnu zgostile v 30 do 40 cm dolge in široke plasti, debele od 1 do 2 cm. Toda vse to je bilo veliko manj, kot bi lahko pričakovali; morske vode 2,5 milje od obale pa so bile praktično brez alg.« »Kaj pa pridnena favna?« smo ga vprašali. »Podatke o njenem stanju smo zbirali preteklo sredo in četrtek in ponovno jih bomo zbirali prihodnji teden, vendar bo treba za odgovor še precej počakati, ker je obdelava podatkov zelo zahtevna. Na splošno pa lahko povem, da so nekateri primerki res pomrli zaradi pomanjkanja kisika, vendar ni šlo za obsežen pojav.«

Kisik, torej. Ga res primanjkuje? Z njegovim merjenjem se pri nas med drugimi ukvarja kemijsko-ambientalna služba Krajevne zdravstvene enote. Kot nam je povedal njen direktor dr. Manlio Princi, opravljajo te in druge meritve

običajno enkrat mesečno, in sicer pri Tankem rtiču, v Miljskem zalivu, pred iztokom grezničnih odplak v Barkovljah in pred Miramarom. Toda ob izrednem cvetenju morja jih od 16. avgusta dalje praktično ponavljajo vsak dan. Kakšni pa so rezultati? »Od velikega šmarna dalje je količina kisika v vodi brez dvoma pod normo,« nam je povedal Princi. »Tako smo npr. danes zabeležili najnižjo vrednost v Miljskem zalivu, kjer je bila nasičenost voda s kisikom 20 cm od dna le 55-odstotna, največ pa pred Miramarom, kjer je nasičenost bila 80-odstotna.«

»Te vrednosti bi bile res zaskrbljujoče, ko bi veljale za veliko področje,« je na naše vabilo komentiral morsk biolog (točneje bentoški ekolog) Andrej Avčin z Morske biološke postaje v Piranu, na katerega smo se v zadnjih časih večkrat obrnili za strokovna pojasnila. »Očitno pa se podatki nanašajo samo na priobalne vode in zadevajo površ področje, ki je pod vplivom mestnih odplak. Za morebitne posledice na življenje v morju pa je odločilnega pomena, kako je s kisikom v odprtem morju,« je pristavil Avčin. Strokovnjaki piranske Morske biološke postaje opravljajo takšne preglede morskih voda enkrat tedensko. Prejšnji teden so zabeležili skorajda normalne vrednosti kisika, meritve tega tedna pa bodo opravili danes in jutri, vendar računajo, da se stanje ni posebno poslabšalo.

Resnici na ljubo takšne preglede voda v odprtem morju redno opravljajo tudi v Trstu. Zanje skrbi Laboratorij za morskologijo v sodelovanju z univerzitetnim Oddelkom za biologijo. Včeraj so raziskovalci teh ustanov zajeli vzorce voda v različnih globinah na 30 točkah, posejanih praktično po vsem Tržaškem zalivu. »Glede kisika lahko na splošno povem, da ga je zaenkrat povsod v zadostnih količinah,« nam je sinoci povedala dr. Floriana Aleffi takoj po vrnitvi z ogleda. »Podrobnejšo sliko pa bomo lahko podali šele jutri, saj moramo zbrane podatke najprej obdelati,« je dodala.

Omenimo naj še, da bodo danes razni strokovnjaki orisali časnikiarjem stanje v Tržaškem zalivu na srečanju, ki ga prireja deželno odbornišvo za okolje. Predviden je tudi ogled z ladjo. (mb)

Po osvežitvi prejšnjih dni

Jesenska moda privlačna cene oblačil pa prav nič

V zadnjih dneh je slabo vreme prizadelo naše mesto in vso severno Italijo nasploh. Ljudje so se dežja in mraza prestrašili in potegnili iz omare dolge hlače, toplejše majice in jesenske čevlje. Nekaj dni je bila slika Trsta popolnoma jesenska: v dežne plašče zaviti ljudje so se z dežnikom v roki sprehajali po mrzlih in mokrih ulicah ter občudovali izložbe znanih večjih trgovin, ki so s prihodom slabega vremena razstavile svoja jesenska in zimska oblačila. Ko pa so mimoidoči opazili cene, so si spet zaželeli vročine in poletnih oblek, ki so zaradi visoke ponudbe in neverjetnih popustov izredno poceni. Trgovine, ki prodajajo oblačila po nizkih cenah zaradi bližajočega se konca sezone, vztrajajo namreč v ponujanju teh in upajo, da se bodo predvidevanja vremenoslovcev, ki menijo, da se bo poletje vrnilo že proti koncu tedna in da bo proti vsem pričakovanjem trajalo do polovice oktobra, kmalu uresničila.

Omejen urnik uradov šolskega skrbništva

Šolsko skrbništvo sporoča, da bodo od 24. avgusta do 30. septembra uradi odprti občinstvu samo enkrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih od 11.30 do 13.30. Urnik so skrčili, da bi izpolnili številne nujne dolžnosti ob začetku šolskega leta 1988/89 in tako zagotovili normalen potek šolskih dejavnosti.

Kljub visokim cenam so jesenska oblačila privlačna in okusna. Letošnja moda je ponovno vpeljala tirolski stil. Ženske bodo nosile kostime. Jope bodo daljše, vendar ožje v pasu. Krila pa bodo vseh dolžin, vendar bodo modernejša krajša krila, ki segajo največ do kolen. Za ženske, ki ne marajo krajših oblek, pa so primerna čudovita dolga krila z daljšimi jopami. Najlepša krila pa bodo nabrana v pasu, ki bo bogato okrašena. Blago, iz katerega so izdelane obleke, je težje, topnejše ter vzorčasto, predvsem s črtami in kvadrati. Veliko je tudi oblek iz škotske tkanine. Letošnje moderne barve bodo siva, črna, temno rdeča, rjava, posebno pa temno in rumenkasto zelena barva. Za mlade ženske bodo primerne pletene volnene krajše obleke vseh barv. Po izločbah so razstavljeni predvsem čevlji iz irhovine rjave barve z vsemogočimi odtenki. Za ženske bodo še moderni nizki čevlji v angleškem klasičnem stilu. Plašči so tudi krajši in široki. Večerne obleke pa so izredno ozke z raznimi okrasi in volani v pasu ali na robu in z velikimi rožami ter visokimi ovratniki. Elegante obleke so vsekakor razmeroma krajše.

Cene so v primerjavi z lanskimi precej višje, predvsem obleke znanih italijanskih in francoskih stilistov. Toda ne pozabimo, da je Trst najdražje mesto v Italiji.

Navsezadnje upamo, da se bo poletje res vrnilo in da bomo lahko še za nekaj časa uživali na peščenih plažah pod pekočim soncem v kopal-kah in lahkih oblačilih. A. L.

Zaprto je že skoraj pet let

Januarja bodo ponovno odprli mladinski hotel pri Miramaru

(Foto Križmančič)

Mladim letoviščarjem, ki radi potujejo in ki jih zanima le neke prešpati ter naslednje jutro nadaljevati svoje potovanje, so po celi Evropi, kot tudi v Italiji, na voljo mladinski hoteli. Za mladino so prava mana, saj so znatno cenejši kot hoteli, penzionari itd.

Kar zadeva naše kraje, so letos končno začeli prenavljati mladinski hotel Tergeste v Miramaru. kot je znano, so ga zaprli leta 1984, ker ni bil v skladu s predpisi o varnosti in higieni. Do 4-letnega zastoja je prišlo, ker Združene italijanske hotelle ni razpolagalo z dovoljšno vsoto denarja. Lani je končno Dežela v ta namen oddala 650 milijonov lir, kar sicer zadošča le za prepletkanje in preureditev zidov. Kasneje je nakazala še 52 milijonov, za finansiranje ostalih obnovitvenih del pa upajo v podporo raznih podjetij.

Po približno petih mesecih preurejanja so trenutno obnovitvena dela na dobri poti. Kar zadeva notranje strukture mladinskega hotela, so s popraviljem zidov skorajda končali. Električno napeljavajo so že namestili, s polaganjem ploščic so skoraj končali, v kratkem se bodo lotili hidravličnih naprav. Naslednji teden bodo začeli prepletkati stene, delo pa naj bi opravili v mesecu dni.

Geometer Antonio Balsini je povedal, da bodo z obnovitvenimi deli po vsej verjetnosti končali novembra meseca. Trenutno morajo še urediti zunanost mladinskega hotela. Tržaškemu gradbenemu podjetju, ki skrbi za prenovitev hotela, preostaja še popravilo stopnic, ureditev vrta in obnovitev pročelja mladinskega hotela, kamor bodo namestili nove stebre.

Po končanem delih bodo prostore hotela povsem nanovo opremili, za kar upajo v vsakovrstne podpore. Predsednik mladinskega hotela Elio Tafaro je zaprosil za podporo razne banke in ustanove z okoličinami, v katerih je nakazal, kaj se potrebuje (pohištvo, kuhinjo itd.) za dokončno notranjo preureditev. Poleg openske Hranilnice in posojilnice pa se mu ni nihče odzval. Tafaro je vsekakor optimist, kar zadeva odprtje mladinskega hotela. V primeru, da ne bodo prejeli prispevkov, se bodo pač začasno odpovedali pose-

gom, ki niso nujni, tako da bodo hotel vsekakor odprli najkasneje 1. januarja prihodnjega leta.

Naj še omenimo, da bo hotel odprt skozi vse leto in ne le za poletno obdobje, kot je bilo v preteklosti. S tem nameravajo nuditi možnost prenočitve tudi mladim znanstvenikom, ki obiskujejo Mednarodni center za teoretsko fiziko, in udeležencem šolskih izletov. (ag)

Zeleni: Občina naj poravnava škodo po nedavnem neurju

Škoda, ki jo je v preteklih dneh povzročilo neurje, je v teh dneh dvignila tudi nekaj polemik. Prva se je s tiskovnim sporočilom oglasila včeraj Mestna, laična in zelena lista. Njena svetovalka Adelaide Aglietta je namreč postavila občinskemu odboru vprašanje v zvezi s škodo, ki jo je poplava povzročila v središču mesta in zlasti v Ul. della Tesa. Po mnenju Agliette »poplave ni povzročilo neizbežno naključje, pač pa je rezultat nesmotnega upravljanja teritorija. Zato ima Občina moralno in politično dolžnost, da odplača odškodnino prebivalcem tega mestnega predela.« »Poplave v tem mestnem predelu niso nov pojav,« nadaljuje tiskovno sporočilo, »v trgovinah v Ul. della Tesa so še vidni sledovi, ki jih je pustilo neurje novembra lani. Po drugi strani pa je vsem znano, da v nekaterih mestnih predelih rado pride do poplave: dovolj je, da dežuje nekoliko več kot običajno.« Zato Aglietta sprašuje, kdaj so občinski delavci zadnjič očistili odtočne jarke za deževnico in ali se občinskemu odboru ne zdi umestno, da bi ugotovili, katere so najbolj občutljive točke mestne odtočne mreže. Nazadnje še sprašuje, ali je civilno varstvo — začeni s pristojnim uradom na prefekturi — priskočilo na pomoč občanom v težavah in ali ni to najprimernejša priložnost, da bi enkrat za vselej rešili ta dolgoletni problem.

Še do konca meseca možnost za vpis na tečaj 150 ur

Konec meseca se zaključijo vpisovanje na tečaj 150 ur za doseg diplome nižje srednje šole v slovenščini. Brezplačnega tečaja se lahko udeležijo vsi delavci in odrasli, ki so dopolnili ali bodo dopolnili do 31. decembra letos 16 let starosti (za tiste, ki še niso dopolnili 23 let, je obvezna diploma osnovne šole). Tečaj bo trajal eno šolsko leto od septembra 1988 do maja 1989, skupaj več kot 350 ur. Po uspešno opravljenem izpitu dobijo udeleženci diplomu nižje srednje šole, ki je nujen pogoj za zaposlitev. Tečaj bo stekel le, če bo zadostno število vpisanih (vsaj 15).

Vpisovanja potekajo vsak dan na nižjih srednjih šolah Ivan Cankar, Ul. Frausin 12, tel. 774046, in Simon Gregorčič, Dolina 210, tel. 228132. Interesenti se lahko vpišejo tudi na sedežu Sindikata slovenske šole v Trstu, Ul. Carducci 8, in sicer ob sredah od 10. do 11. ure in ob četrčkih od 16. do 17. ure.

V čelnem trčenju v Barkovljah hudo ranjene tri osebe

V silovitem čelnem trčenju, do katerega je prišlo pedsinočnim nekaj po polnoči v bližini barkovljanske cerkve, so se hudo ranili 56-letni Tržičan Mario Valenti, 28-letni Water Supancich iz Ul. Di Vittorio 22 in 22-letni Marco Liparoti s Stare istrske ceste 86.

Ranjenice so prepeljali v katinarsko bolnišnico z dvema rešilecema. Vsi se bodo zdravili na ortopedskem oddelku. Najhujše se je poškodoval Valenti, ki bo okrevljal v treh mesecih. V nesreči si je zlomil stegnenico in več reber, mlada Tržačana pa se bosta morala zdraviti približno dva meseca. Tudi onadva sta si zlomila stegnenico.

Dinamiko nesreče raziskujejo agenti prometne policije. Kaže, da se je Valenti za volanom avta ford escort z gorilsko registracijo vozil proti Tržiču, v nasprotni smeri pa se je z alfo sud vozil Liparoti s sopotnikom Supancichem. V bližini barkovljanske cerkve je iz še nepojasnjenih razlogov prišlo do čelnega trčenja. Po prvih ugotovitvah preiskovalcev bi kazalo, da je nesrečo zakrivil Liparoti, ki je nenadoma izgubil nadzorstvo nad avtom in zavozil na drugo stran cestišča ravno v trenutku, ko je iz nasprotni smeri privozil escort. Vse se je zgodilo v sekundi in voznika nista imela dovolj časa, da bi

se izognila drug drugemu. Escort in alfa sud sta se zaletela z vso silo. Zaradi strašnega sunka je escort odbilo proti desni strani ceste, kjer se je zaletel v parkirano polo. Na kraj nesreče so kmalu prihiteli gasilci, ki so s hid-

ravličnimi škarjami razrezali brezoblično pločevino avtov in izvlekli stokajče ranjence.

Na sliki (foto Križmančič): skrotovičene pločevine ponesrečenih avtomobilov.

V Barkovljah, na Opčinah in v Mačkoljah bodo počastili sv. Jerneja

V Barkovljah, na Opčinah in v Mačkoljah nosijo cerkve ime po sv. Jerneju, ki so ga verniki praznovali včeraj, v nedeljo pa bodo njemu na čast še posebne slovesnosti.

Obiskali smo cerkev v Barkovljah, kjer se prav v teh dneh zaključujejo obnovitvena dela. Z denarjem in prostovoljnimi prispevki vernikov so uspeli popraviti cerkvena tla, ki so bila močno izrabljena predvsem pred oltarjem. Za popravilo tal je bila namenjena tudi največja vsota zbranega denarja. V cerkvi so uredili napeljavo za mikrofone in tudi sičér električno napeljavo, ki bo služila še v druge name-ne. Prebarvali so klopi in stole in prepletkali stene.

Don Elio, župnik barkovljanske cerkve, se je želel zahvaliti vsem, ki so in bodo še prispevali za kritje stroškov za obnovitvena dela.

V nedeljo bo v Barkovljah slovesna maša, sledila pa bo procesija. Šla bo le okrog šole, medtem ko se je v starih časih odvijala tudi ob barkovljanski obali. Procesije so v glavnem sedaj slovenski obredi. Zato se barkovljanski verniki slovenske narodnosti teh obredov držijo in bi želeli, da bi se tudi ohranili.

Pred časom so v barkovljanski cerkvi že popravili zvon. Sedaj bodo na vrsti še orgle. Pevci že močno občutijo, da ne ustrezajo več svojemu namenu. Če jih bodo popravili (tudi za to bo treba zbrati prostovoljne prispevke) bo mogoče prirediti v tej cerkvi tudi zahtevnejše glasbene prireditve in koncerte.

V nedeljo bo slovesna maša tudi v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah. Zvečer pa bo v njej tudi glasbeni večer. Sv. Jerneja bodo v nedeljo počastili z mašo tudi v cerkvi v Mačkoljah.

Na Devinskem gradu bodo podelili nagrado za dobroto

V nedeljo ob 18. uri bo na Devinskem gradu vsakoletna slovesnost, na kateri bodo podelili nagrado za človeško dobroto in solidarnost Raimondo della Torre e Tasso. Komisija se je pod predsedstvom princa Carla della Torre e Tassa sestala v prejšnjih dneh ter je proučila vse predloge. Na svečanosti bo poleg princa pozdravil tudi župan devinsko-nabrežinske občine Bojan Brezigar. Sledil bo kratek koncert nabrežinske godbe. Tako kot lansko leto bo za občane devinsko-nabrežinske občine grajski park odprt od 17. ure dalje.

Ob nenadni smrti zglednega javnega delavca, upravitelja in prijatelja

GASTONEJA MILLA

izrekata globoko sožalje prizadetim svojcem, občinskim upraviteljem in občanom

župan in uprava Občine Dolina

Prehrambene navade so se v zadnjih letih krepko spremenile

Neenak boj starih domačih gostiln proti snack barom in fast foodom

V zvoniku bije poldne. Družina se "zbere" pri mizi, saj je na dnevnem redu kosilo. Kosilo? No, nekaj podobnega, kajti danes imenujemo ta obed tako samo še iz navade.

Mož se še ni vrnil domov. V desetminutnem odmoru se v snack baru pod svojim uradom nasiti z običajnim toastom in kozarcem piva. Žena pravkar stopi v stanovanje, se sploh ne preobleče, skoči v kuhinjo in radovedno pogleda v hladilnik. Iz njega povleče kartonček paniranega mesa findus in ga vtakne v mikrovalovno pečico. V hipu je kosilo "skuhano". Torej sedaj se lahko končno odpočije v udobnem naslanjaču pred televizijskim ekranom in mirno zaužije hrano. Na stečaj se odprejo vrata in v kuhinjo stopi sinček. V roki še trdno drži slasten hamburger, ki ga je pravkar kupil v bližnjem fast foodu. Torbo spusti na tla, približa se omari in si za kosilo izbere največjo vrečko krompirja chipster ter ledeno steklenico coca-cola. Iz bližnje spalnice se prikaže še popolnoma zaspana hčerka in v polsnu vzame iz hladilnika kozareček jogurta. V trenutku zopet izgine in o njeni prisotnosti priča samo še preglasna glasba.

Takih prizorov je dandanes ob uri kosila vedno več. Družinski člani se srečajo le slučajno mimogrede na stopnicah ali pa na hodniku. Žena preživlja vedno manj časa ob štedilniku, saj je danes vse več žensk zaposlenih. Pomanjkanje časa je morda vzrok, da dan za dnevom izginejo z naših miz pristne tipične domače jedi, kot so jota, močnik, zelje s klobasami, golaž s polento, kruhovi cmoki in še številne druge naše specialitete. To naštevaje prav gotovo petdesetletnikom priključijo v spomin mlada leta, ko so se morali vsi družinski člani zbrati pri mizi ob točno določeni uri. Oče je sedel na častnem mestu in je bilo izredno neollikano jesti, preden je mati - gospodinja sedla k mizi. Televizija sploh še ni obstajala, zato se je družina pri obedu pogovarjala o vsakdanjih problemih, o zadnjih političnih dogodkih, morda o novih knjigah ter o vaških ali mestnih zanimivostih. Torej glavna dolžnost gospodinje je bila v tem, da je skrbela, da so lahko ljudje, ki jih je hranila, opravljali svoj poklic krepki in polni energije, polni življenjske sile, in k temu je precej prispevala skrbno pripravljena hrana.

Cepay današnja družba ne posveča več veliko pozornosti prehrani, zlasti pristnim domačim jedem, se vseeno nešteje družine večkrat odločijo za skupno večerjo v kakem priznanem lokalu. Če si na primer ob sobotah in nedeljah ogledamo številne kraške gostilne, opazimo, da so skoraj vse napolnjene do skrajnega kotička. Iz radovednosti sem torej obiskala enega izmed najbolj znanih kraških lokalo, in sicer gostilno pri Gradnu v Sempolaju.

Na dvorišču sem se v senci košatih kostanjev pogovorila s prijazno gospo Vando, ki je prav rade volje potešila mojo radovednost. »Naša gostilna obstaja že od leta 1904,« mi je pojasnila. »Tedad so jo upravljali moji dedje. Med vojnimi leti je bilo delovanje prekinkjeno, od leta 1954 dalje pa stalno deluje.« Na vprašanje, ali se okusi ljudi z leti spremi-

njajo, kot se spreminja na primer moda, je gospa pritrdila, saj postajajo gostje iz dneva v dan zahtevnejši in je torej treba nuditi vedno nove specialitete. »Tipičnih jedi pa nikoli ne zanemarimo,« je nadaljevala. »Ljudje si večkrat zaželijo značilnih kraških jedi, kot so ječmenova ali sirkova kaša, repa, krompirjevi ali kruhovi cmoki ali pa cmoki s čespljami. Poleti si gostje raje naročijo cvrto meso ali meso na žaru, medtem ko si divjačino (še zlasti srno) zaželijo v vsakem letnem času. Nazadnje pa se mora vsako dobro kosilo ali večerja zaključiti z dobro slaščico, kot na primer z jabolčnim zavitkom, zavitkom s skuto ali pa s prekmursko gibanico. Čeprav ta zadnja slaščica ni značilna za naše kraje, jo ljudje zelo radi naročajo. Pri jedi nudimo črno in belo vino bodisi točno domače bodisi domače v steklenicah, a tudi ustekleničeno iz Brd. Sprašuješ, če je teranska cesta pripomogla k prodaji te vrste vina. Ja, pripomogla je prav gotovo.«

Poleg tega sem gospo Vando še vprašala, kakšni gostje večinoma obiskujejo njihovo gostilno. Povedala je, da prihajajo Tržačani, domačini, veliko pa je tudi turistov, ki preživljajo počitnice v Sosljanu. Posebno pa je gospa poudarila, da zlasti poleti prihajajo k njim domači ljudje, ki živijo v tujini in se med počitnicami vračajo na obisk k sorodnikom v rodne vasi. Taki gostje največkrat naročijo tipične kraške specialitete, saj se za temi jedmi skrivajo neštet spomini. »Kolikokrat ganjeno vzklíknejo: Prav tako je kuhala moja mama!« pravi prijazna gospa.

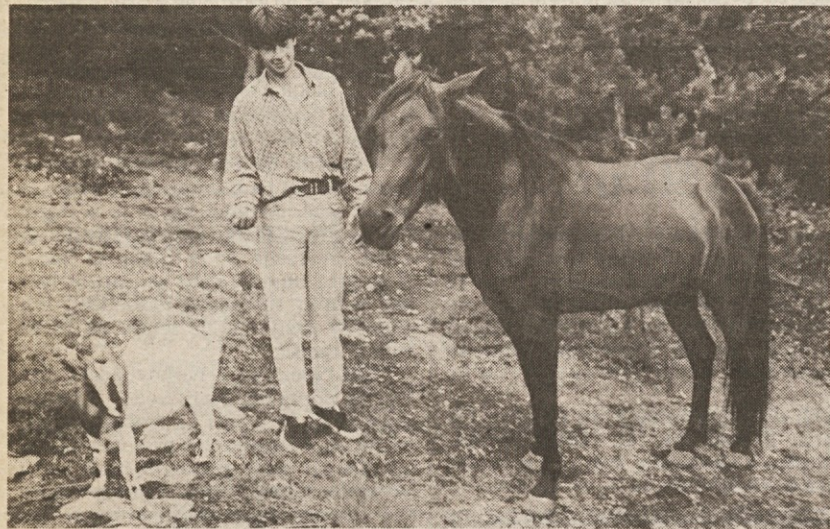
Poslovila sem se od Gradnovih ter sem si zatem zaželela obiskati še ribjo restavracijo pri Slavkoti pod kontovelskim ključem. V glavnem me je zanimalo, kako je z ribami, kajti vlada je prav v tem obdobju sprejela odlok o začasnih prekinitvi ribolova. Po stopnicah sem dospela na prijetno dvorišče, kjer me je kar očaral prekrasen razgled: kontovelski breg, mesto, morje, vse se je bleščalo v večernem soncu. Kmalu me je sprejel lastnik restavracije gospod Slavko. Najprej mi je pojasnil, da deluje njegova restavracija že celih petnajst let, prej pa je upravljaval Društveno gostilno na Kontovelu. O svojem poklicu je posebno poudarjal, da je treba do dela imeti veliko ljubezni in trdne volje, kajti samo tako lahko dosežeš uspeh. Večkrat je omenil, da morajo biti ribe vedno sveže. Na vprašanje, ali mu vladni odlok o začasnih prepovedi ribolova ustvarja težave z oskrbo, je odgovoril, da prihajajo vsak dan na trg sveže ribe iz različnih obmorskih dežel. Poleg tega je dejal, da so danes gostje zelo izbirčni, pikolovski ter zahtevni in je zato treba na jedilniku imeti veliko število ribjih specialitet, vse od špagetov z jastogom do rarogov, orad in brancinov.

Iz besed intervjuvancev lahko torej razberemo, da ljudje še vedno zelo cenijo tipične domače jedi in si poleg restavracij s hitro pripravljeno hrano večkrat zaželijo obiskati tudi prelepe kraške lokale.

TANJA UKMAR

Kako mladi Haron skrbi za svojega žrebca

Imeti konja je zahteven posel

(Foto Davorin Križmančič)

»Že od mladih nog sem hotel imeti konja, saj so ga imeli vsi moji strici v Toskani. Kar občudoval sem jih! Še kot otrok sem s starši hodil v Toskano in jahal konje. V očetovem rodnem kraju si namreč prebivalci raje kupijo konja kot manjši avtomobil,« pravi mladi Haron Marucelli, ki je pred tremi leti uresničil svoje sanje in si v kraju Mugello pri Firencah, kjer se je rodil njegov oče, kupil mladega nečistokrvnega žrebca.

»Izbral sem si ga na posestvu svojega strica, ko je bil še divji. Moj stric je namreč krotilec konj in ima veliko posestvo s konji. Moj žrebec je bil takrat star 1 leto in 9 mesecev. Njegov oče je bil dirkalec, mati pa čistokrvna arabska kobila. Leto in pol je še ostal pri mojem stricu, ki ga je naučil najosnovnejše stvari: privajenosti na sedlo in na jahalca, obračanja in razne druge ukaze. V tem času sem se sam večkrat podal v Toskano, da bi se zbližal z njim. Nato sem ga kupil, pravzaprav so ga moji starši kupili, vendar sem jim kasneje vrnil denar. Stal je milijon in pol lir. S tovarnjakom smo ga nato prepeljali s Toskane v Repen, kjer sem mu pri svojem domu pripravil ograjen prostor. Tudi prevoz je bil precej drag. Od tistega dne naprej sem sam skrbel za vadbo in vzdrževanje. Nekaj časa sem ga držal v ograjenem prostoru pri hiši, nato pa sem začel iskati primeren hlev, ki ga nisem in nisem mogel najti. Končno sem na letel na razumevaločega sovaščana, ki mi je radodarno dal na razpolago svoj stari hlev na repenskem trgu. Hlev

sem pobelil in uredil ter preselil tja svojega konja, ki sem ga poimenoval Jara. Sedaj je Jara star štiri leta in je zelo krotka žival, čeprav se mu pri jahanju pozna, da ima v sebi kar dirkalca.

Ob tem se je moja radovednost dotaknila finančne plati: »Koliko pa stane njegovo vzdrževanje?«

»Ne dosti, ker veliko dela opravi sam. Konj vsak dan pojé 2 kg ovsa, 2 kg koruze in 8 kg sena. Za seno potrošim letno okrog 400 tisoč lir, oves in koruzo pa kupujem po 40 tisoč lir na kvintal. Vsakih petdeset dni moram iz Lipice poklicati kovača, ki konju ostrži kopito in ga podkuje. In tudi to moram seveda plačati. Za sedlo sem odšel milijon in pol. Drugače pa ga kar sam dvakrat do trikrat na teden perem in ga vsak dan po eno uro krtačim in čistim ter urejam hlev. Štirikrat tedensko pa se z njim podam na dveurno jahanje.«

Haron hoče biti pri oskrbovanju svojega konja karseda samostojen in da bi si zaslužil kaj denarja za rejo konja, rade volje prime za marsikatero delo, kot je na primer molža krav pri sovaščanu, ker je uradno še vedno dijak, ki bo jeseni obiskoval peti razred strokovne šole J. Stefan.

»Po končani višji šoli bom šel v Bologno na veterino. Izbral si bom smer za zdravljenje konj. Čaka me šest let trdega študija...«

Ob vsej tej dobri volji in ljubezni do konj in živali nasploh ni preostalo drugega kot voščilo: »Srečno, Haron!«

L. G.

gledališča

GRAD SV. JUSTA

V torek, 30. t. m., ob 21.00 bo na sporedu glasbeni večer pod naslovom "Talent scout - Voci nuove: Castorcaro Terme in tour". Nastopali bodo tudi Francesco Hertz, Giorgia Fiorio in Christian De Andre.

V četrtek, 1. septembra, bo na sporedu zaključni koncert ciklusa "Concerto al Castello 1988" na katerem bo nastopil Komorni orkester festivala iz Brescie in Bergama pod vodstvom Agostina Orizia. Izvajali bodo skladbe Haendla in Vivaldija.

MIRAMARSKI PARK

Luči in zvoki
Nocoj ob 21. uri program v nemščini in ob 22.15 program v italijansčini.

razne prireditve

Slovenska skupnost bo priredila v soboto, 27., in v nedeljo, 28. avgusta, NAS PRAZNIK v Trnovci. Na sporedu kulturne točke in politični govori. Poskrbljeno za zabavo in ples. Delovali bodo dobro založeni kioski.

Župnija sv. Jerneja na Opčinah vabi v nedeljo, 28. t. m., na slovesno PRAZNOVANJE SVOJEGA ZAVETNIKA SV. JERNEJA. Na sporedu: ob 8.30 pritrkovanje; ob 9.00 slovesna sv. maša in ob 20.00 glasbeni večer s skupino Gallus Consort.

Župnijska skupnost Mačkolje vabi v nedeljo, 28. avgusta, ob 17. uri na PRAZNOVANJE ŽUPNIJSKEGA ZAVETNIKA SV. JERNEJA. Sodelovalna bosta srebrnomašnika g. Vončina iz Boljunca in g. Petrič s Planine. Po maši bo sledil blagoslov zunaj prenovljene cerkve in zvonička ter blagoslov avtomobilov. Sledilo bo bratsko srečanje v bližnji srenjski hiši.

razna obvestila

Občina Zgonik v zvezi z možnostjo začasne zaposlitve v šolskem letu 1988/89 objavlja naslednje tri razpise: 1. suplenice učnega osebja v občinskih otroških vrtcih in pomožnega osebja v vrtcih in šolah, 2. dodelitev začasnega poklicnega naloga za spremljanje prizadetih otrok in 3. dodelitev začasnega poklicnega naloga animatorja/animatorke otrok v občinskih otroških vrtcih. Rok za predložitev prošnje zapade v soboto, 3. septembra.

Vodstvo Društva slovenskih lovcev F-JK "Doberdob" sporoča, da se je pri Italijanski lovski federaciji v Trstu pričel LOVSKE TEČAJ. Če bi bilo zanimanje med slovensko mladino zadovoljivo, je vodstvo društva sklenilo, da bi priredilo na željo pripravnikov še dodatna izpolnjevalna srečanja. Slovenski lovci imamo namreč razvito bogato lovsko kulturo, običaje in navade in prav je, da se tudi mladi lovci že na samem začetku seznajajo s pomenom in poslanstvom, ki ga je imel in ki ga ima lov pri nas. Za morebitne informacije lahko telefonirate ob urah kosila na št. 200173 - Nevo.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 25. avgusta 1988
LUDVIK

Sonce vzide ob 6.18 in zatone ob 19.56
- Dolžina dneva 13.38 - Luna vzide ob 19.08 in zatone ob 3.04.

Jutri, PETEK, 26. avgusta 1988
IVANA

PLIMOVANJE DANES: ob 3.12 najnižje -58 cm, ob 9.54 najvišje 40 cm, ob 15.30 najnižje -19 cm, ob 21.08 najvišje 43 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20,5 stopinje, zračni tlak 1014,2 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 55-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giara Amato, Diego Degrassi, Davide Perossa, Elena Starace, Giulia Melatini, Alessandro Benedetti, Federica Rebec, Kevin Manzi.

UMRLI SO: 67-letni Ezio Marchi, 69-letni Gastone Millo, 66-letni Pietro Contento, 31-letna Sonia Graziano, 86-letna Margherita Benussi, 87-letna Argia Proseli, 65-letna Maria Antonini, 83-letni Carlo Bresciani, 77-letna Vittoria Biagi, 58-letni Luigi Carboni, 76-letna Maria Giacoletti, 44-letni Bruno Civita.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 22., do sobote, 27. avgusta 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiaumonti 50.

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiaumonti 50, Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in priznična od 8. do 20. ure.

izleti

SKD Barkovlje prireja izlet v Kamnik ob srečanju ljudskih noš v nedeljo, 11. septembra. Kdor se ga udeleži v noši ima brezplačno vožnjo in kosilo. Za vpis in informacije telefonirati na št. 415797 ali 69297.

KD Kraški dom priredi 2., 3. in 4. septembra izlet na Dunaj. Cena izleta znaša 230.000 lir in vključuje avtobusni prevoz, vse gostinske in hotelske usluge ter vstopnine. Vpisuje Vesna Guštin, tel. 227124.

KD Rdeča zvezda organizira 23., 24. in 25. septembra izlet v München (Dachau in Oktoberfest). Cena za prevoz, prenočišče in ogled muzejev je 220.000 lir. Vpisuje in nudi vse potrebne informacije: Roberto Kante - tel. 229432 v popoldanskih urah.

kino

ARISTON - 21.15 Vislone del Sabba, It. 1988, r. Marco Bellocchio, i. Beatrice Dalle, Daniel Ezralow, Omero Antonutti.

EXCELSIOR II - 18.00, 21.45 China girl, dram., □.

EXCELSIOR I - 17.30, 22.15 La brillante carriera di un giovane vampiro.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 L'ultimo imperatore, r. Bernardo Bertolucci.

NAZIONALE II - 16.00, 22.00 Re-animator, shr., □.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 Arsura bionda, porn., □□.

NAZIONALE IV - 17.00, 22.00 Omicidio allo specchio, shr., □.

FENICE - 17.30, 22.00 L'impero del sole, ZDA 1987, r. Steven Spielberg, i. Christian Bale, John Malkovich.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 E.T. L'extraterrestre, fant.

MIGNON - 17.00, 22.15 Miracolo sull'Ottava strada.

LJUDSKI VRT - 21.00 Una fortuna sfaciata.

EDEN - 16.00, 22.10 Teton Club in Corpo di piacere, porn., □□.

VITTORIO VENETO - Zaprto.

CAPITOL - 17.30, 22.00 Colors, krim., i. Sean Penn, Robert Duvall.

LUMIERE FICE - Zaprto.

ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 Calda di giorno, infuocata di notte, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

menjalnica

Ameriški dolar	1395.—
Nemška marka	739.—
Francoski frank	217.—
Holandski florint	653.—
Belgijski frank	35.—
Funt sterling	2350.—
Irski sterling	1975.—
Danska krona	190.—
Grška dragma	8,75
Kanadski dolar	1125.—

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je na ogled razstava grafik slovenskih mojstrov.

V konjušnici v Miramarskem parku je odprta razstava z naslovom NOVE MEJE V ARHITEKTURI, ki prikazuje stvaritve arhitekta Maksa FABIANIJA. Urnik: od 10.30 do 18.30.

V Kraškem muzeju v Repnu je odprta razstava CLOVEK IN LES. Razstava bo odprta do 23. oktobra, pripravil jo je Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborništvom za kmetijstvo Tržaške pokrajine. Urnik: od ponedeljka do petka od 17. do 20. ure, ob sobotah in nedeljah od 16. do 21. ure.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Sosljanu je odprta razstava likovnih del, ki so jih pripravili tečajniki, ki so posejali letošnji slikarski tečaj v naravi, pod vodstvom umetnika in pedagoga Nina Perizija.

V Beneški hiši v Miljah - Calle Oberdan - bodo v soboto, 27. t. m., ob 20.00 odprli razstavo likovnikov Ermanna Barovera in Carla Fontane.

šolske vesti

Sindikat slovenske šole, tajništvo Trst, obvešča, da posluje do konca avgusta s poletnim urnikom in sicer ob sredah od 10. do 11. ure in ob četrkih od 16. do 17. ure.

prispevki

Ob 2. obletnici smrti dragega Rudolfa Kalca darujeta žena in hči z družino 25.000 lir za KD Slovan in 25.000 lir za SZ Gaja.

Namesto cvetja na grob prezgodaj preminulega prijatelja Andreja Ražma daruje mladina iz Bazovice in okolice 165.000 lir za OŠ Primož Trubar v Bazovici, 100.000 lir za ŠD Zarja in 100.000 lir za KD Lipa.

V spomin na Andreja Ražma daruje Ivan Počak 15.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na Emo Rudolf daruje Ljudmila Jogan 10.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob rojstnem dnevu pokojne Marice Škabar daruje Grozdana Čebihin 10.000 lir za Zadržni center za socialno dejavnost.

V spomin na dragega in poštenega Danila Pilata daruje Grozdana Čebihin 10.000 lir za Zadržni center za socialno dejavnost.

Ob 1. obletnici smrti Josipa Doljaka daruje družina 50.000 lir za VZPI-ANPI Repentabor in 50.000 lir za Balinarsko sekcijo Kraški dom.

V spomin na Danila Micheluzija daruje Marinka Pertot 20.000 lir za SPDT.

V spomin na sestro Gizelo daruje Angelo Sulčič 20.000 lir za ŠD Vesna.

Ob 100-letnici rojstva pokojne mame Marije Barut daruje hči Dora 20.000 lir za KD V. Vodnik.

mali oglasi

JOSIP GRUDEN ima odprto osmico v Samatorci na št. 6/a. Toči belo vino in teran.

OSMICO ima odprto Herman Škril v Saležu št. 35. Toči belo vino in teran.

OSMICO je odprl Romano Purič v Repnu.

DIPLOMIRANA bolničarka išče delo.

Tel. 228950.

NUDIM lekcije angleščine za vse nivoje po znosnih cenah. Tel. 774133.

KOMPLETNO KUHINJSKO OPREMO oddam. Tel. 040/200426.

PRODAM knjige za 3., 4. in 5. razred trgovskega zavoda. Tel. 772777 v večernih urah.

NOVA ALUMINIJASTA VRATA prodam, 2,03m x 1,00m. Tel. 281920.

PRODAM klavir v dobrem stanju za 1.000.000 lir ter knjige za učenje klavirja za začetnike. Tel. 774103.

PRODAM čistokrvne mladice kraškega ovčarja brez rodovnika. Tel. 229225.

PRODAM renault 4, lefnik 1981. Tel. 228616.

PRODAM dvojce železnih vrat, 220cm x 80cm. Tel. 226619.

PRODAM stanovanje v drugem nadstropju, 55 kv. m v Tržiču, Ul. Ferraris št. 3. Tel. 0481/45213.

IŠČEM v najem stanovanje v goriški pokrajini. Tel. 0481/45213.

IŠČEM knjige za 1. razred znanstvenega liceja. Telefonirati v večernih urah na št. 280633.

IZPOSODIM SI, iščem v najem ali tudi kupim, če je cena zmerna, nerabljen ali staro harmoniko z 80 - 120 basi. Tel. 51853.

Oglasni oddelek

sprejema oglase in razna obvestila
vsak dan od 8. do 13. ure
po tel. 7796-611

BCKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Osmjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Avtorska popevka še vedno v ospredju

Augusto Daolio - pevec in vodja skupine Nomadi (Foto Aleš Waltritsch)

V teh zadnjih poletnih tednih bomo v naši deželi lahko znova sledili številnim zanimivim koncertom lahke glasbe. Tokrat je na vrsti italijanska avtorska pesem, saj bodo v desetih dnevih obiskale našo deželo kar štiri turneje.

Med privlačnejše pobude prav gotovo spada nastop Paola Conteja in nocojšnji koncert Erosa Ramazzottija na stadionu v Lignanu. Sin rimskih »borgat« je zaslovel pred nekaj leti na Sanremskem festivalu s popevko *Terra Promessa*, ki je kaj kmalu postala hit njegove generacije. Z leti je Ramazzotti utrdil svojo priljubljenost med italijansko in tudi evropsko publiko, kar je za italijanskega glasbenika kar redek pojav.

Ramazzotti je najstnik naše dežele že navdušil letos spomladi v Vidmu, kjer je imel kar dva nastopa, v Lignanu pa

nam bo nocoj predstavil svojo zadnjo ploščo *Musica è*, ki je naravno nadaljevanje prejšnje - *In certi momenti*. S pesmimi zadnje plošče Eros izpričuje, kaj mu glasba pomeni. V besedilih popevk lahko zasledimo pet različnih trenutkov: sedanjost, spomin na preteklost, radost ljubezni, nevarnost umirajočega sveta ter upanje v boljše življenje, ki si ga mladi želijo.

Čez nekaj dni, in sicer v ponedeljek zvečer, bo na glavnem trgu v Latisani nastopila skupina *I Nomadi*. Na koncu šestdesetih let se je v Italiji veliko skupin ukvarjalo z glasbo. Nekatere so tudi uspele ustvariti originalno italijansko rock strujo (*Premiata Foneria Marconi*, *Banco del Mutuo Soccorso*, *Orme*, *Area* in *New Trolls*), nekatere druge (*Dik Dik*, *I giganti*, *Equipe 84* ter *Nomadi*) pa so se lotile kantavtorske pesmi. Izmed vseh teh so na glasbeni sceni ostale le še P.F.M. in *Nomadi*.

Skupina iz Emilije je svoj prvi motiv *Come potete giudicar* posnela leta 1966. Od takrat je večkrat sodelovala z Guccinijem, višek tega sodelovanja pa je dosegla s ploščo *Album Concerto*, ki jo je z njim posnela v živo novembra 1979. Pesmi kot so *Dio è morto*, *lo vagabondo*, *Auschwitz*, *Noi non ci saremo*, *Mamma giustizia*, *Joe Mitraglia*, *Il fiore nero*, *Utopia* in druge je italijanska mladina prepevala sredi sedemdesetih let.

Augusto Daolio, pevec in vodja skupine, je stari odrski maček. Skupino sestavljajo še Beppe Carletti - klaviature, Chris Dennis - kitara in violina, Paolo Lancellotti - bobni in Dante Pegroffi - bas. *Nomadi* so sicer zasloveli zaradi zelo lepih in globokih besedil, znani pa so tudi zaradi nadpovprečno dolgih nastopov, ki pogosto trajajo tudi štiri ure.

V ponedeljek, 5. septembra, bo v Vili Manin najbolj pričakovan koncert sezone. Nastopila bosta Lucio Dalla in Gianni Morandi s koncertom, ki so ga glasbeni kritiki proglasili za italijanski koncert leta.

Bruce Springsteen, Claudio Baglioni, Peter Gabriel, Sting, Tracy Chapman in Youssou N'Dour pa bodo v četrtek, 8. septembra, peli na odru turinskega stadiona za Amnesty International v okviru turnee *Human Rights Now*.

ALEŠ WALTRITSCH

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Prizadeti v sodobnem okolju

(Foto Jelka Cvelbar)

V Vzgojnozaposlitvenem središču, ki ga namerava Sklad Mitja Čuk organizirati v jeseni, takoj ko bo mogoče podpisati obljubljeni pogodbo z občino, bo delo potekalo v različnih fazah.

O pripravi in zamisli nam je pripovedovala Stanka Čuk - tajnica Sklada in strokovni vodja bodočega središča. Začeli bomo z opazovalno fazo: ta bo zelo zahtevna, predvidoma tudi precej dolga, kajti v njej bodo morali vzgojitelji temeljito opazovati mladostnike, ki jim bodo zapu-
pani; ter si dnevno zapisovati opažanja.

To bo torej temelj. In zatem? Na osnovi teh opažanj bomo šele začrtali konkretne programe za slehernega mladostnika iz našega središča.

In dejavnosti? Dejavnosti bodo zelo različne. Nekatere bodo skupne, druge individualne.

Udeleženci se bodo mladostniki, ki jim je sicer bila nemogoča skoraj vsaka oblika zaposlitve. Koliko jih bo?

Na podlagi podatkov, ki nam jih je posredovala Slovenska sociopsihopedagoška služba, in na osnovi prošnji, ki smo jih sami prejeli, predvidevamo, da bo letos obiskovalo naše središče deset mladostnikov.

Kaj pa osebe? Po načrtu bomo za letos potrebovali šest vzgojiteljev.

Po šolah so največkrat to ženske, kaj pa pri vas?

Nekaj problemov je s tem. Žensko vzgojiteljsko figuro najdeš laže kakor moško. Za potrebe, kakršne se konkretno kažejo, pa nameravamo zaposliti vsaj enega moškega.

Taka moška figura vzgojitelja je v določenih trenutkih mladostniku zelo potrebna.

To skratka pomeni, da bo v vašem Vzgojnozaposlitvenem središču nastalo tudi šest novih delovnih mest.

Šest in še več. Predvideno je tudi mesto kuharice, za katero imamo že interesentko - mlado brezposelno dekle, ki se je izšolalo za kuharico pri nunah v Avstriji.

Kaj pa za prihodnje leto? Bo število uporabnikov naraslo?

Prav gotovo se bo pomnožilo. Na žalost imamo po srednjih in osnovnih šolah še nekaj prizadetih otrok z območja, ki ga namerava kriti naše središče.

Take vrste zaposlitev pa zahteva tudi neko zagotovilo mesečnih prejemkov, zagotovilo socialnih dajatev. Vse to niso majhni finančni napori.

Obljubili so nam, to sem že povedala, da bomo v začetku septembra podpisali pogodbo. S to nam bo tržaška občina zagotovila sredstva, ki jih za take dejavnosti daje na razpolago naša Dežela. Prav zaradi negotovosti, ki smo jo doživljali do junija, ko sploh še nismo vedeli (devet mesecev po predložitvi prošnje), če nam bo podpora dodeljena ali ne, bomo začeli s središčem šele sedaj, jeseni.

Torej je bil vaš prvotni namen nekoliko drugačen? Da, v zagnani naivnosti smo bili prepričani, da nam bo uspelo odpreti Vzgojnozaposlitveno središče že marca.

Tako boste pravzaprav središče odprli po letu dni, od kar ste vložili prošnjo.

Zdi se, da je marsikaj pogojevalo to negotovost. Zdi se, da pravzaprav nikomur ni uspelo na pravi način podpreti ta naš načrt in z njim v zvezi prošnjo, da bi pripravile hitreje stekle. Šele julija letos smo dobili prvo ustno zagotovilo, da bomo septembra podpisali dogovor, s katerim se bo občina obvezala, da nam da potrebna sredstva, mi pa, da nudimo za to določen servis.

Kaj torej predvideva organizacija tega središča? Morali bomo poskrbeti za plačilo vzgojiteljev. Nakupiti bomo morali raznovrstni material: potrošni in inventarni. Z njim bomo opremili v naši stavbi na Proseški ulici stanovanje z najnujnejšimi bivalnimi prostori.

Zakaj ravno stanovanje?

Nujno je, da prizadeti mladostniki spoznajo kuhinjo s specifičnim pohištvo in opremo, dnevno sobo z jedilnico, kopalnico in spalnico. Le na tak način se bodo naučili specifičnosti prostorov, uporabe potrebnih gospodinjstskih pripomočkov, urejenega življenja v domačem okolju.

So prostori vašega sedeža ustrezni za take dejavnosti?

Ti prostori vsekakor niso dovolj. V kratkem bomo na tesnem. Prav gotovo so tudi dostopi v stavbo neprimerni. Odpraviti bomo morali predvsem arhitektonske ovire. Potrebno nam bo tudi večji večnamenski prostor. Primanjkuje nam prostor za ustrezno prilagojene delavnice in pa zeleznica, kajti naš sedanji vrt je miniaturnega značaja.

Vendar to vaše delo, po vsem, kar smo slišali, predvideva sodelovanje z javno strukturo.

Glede na to, da si javna struktura sama ne more privoščiti organizacije takega središča, kar je razvidno iz predvidenih pogodb, bi morala vsaj posredovati podatke o vsakem mladostniku posebej. Kajti na osnovi teh bi lahko izdelali skupni globalni načrt.

(se nadaljuje)

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Variete: Portomatto 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute... 14.00 Portomatto (2. del) 14.15 Film: Yankee Pascià (pust., ZDA 1954, r. Joseph Pevney, i. Jeff Chandler, Rhonda Fleming) 15.45 Risanka: Grisu il draghetto 16.00 Glas. odd.: Canzoni all'aria aperta - Neapelj prej in potem 17.00 Dokumentarec: Scouts 17.50 Risanka: L'ispettore Gadget 18.10 Film: Il vascello misterioso (vojni, ZDA 1951, r. Alfred L. Werker, i. Dana Andrews) 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Zabavna oddaja: Giochi senza frontiere 21.40 Film: Magic (krim., ZDA 1978, r. R. Attenborough, i. A. Hopkins, A. Margret, i. del) 22.30 Dnevnik - večerne vesti 22.40 Film: Magic (2. del) 23.30 Šport: kolesarstvo, SP na progi 24.00 Dnevnik - zadnje vesti 0.10 Nad.: Il mulino sul Po (4. del)	11.55 Nadaljevanka: Bebawi - Il delitto di via Lazio (r. Michele Massi, i. Alessandro Haber, 1. del) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Nanizanka: Saranno famosi - La compagna ceca 14.30 Dnevnik 14.40 Variete: Il piacere dell'estate 16.40 Film: Ognuno per se (pust. It. 1968, r. Giorgio Capitani, i. Van Heflin, Gilbert Roland) 18.45 Nanizanka: Poliziotti alle Hawaii - Antichi fuochi 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 Zabavna oddaja: Tre minuti per me (vodi Riccardo Pazzaglia) 20.35 Nanizanka: Le inchieste del commissario Maigret - Maigret è solo 22.05 Dnevnik - večerne vesti 22.20 Variete: Aperto per ferie 23.30 Dnevnik - zadnje vesti 23.15 Zabavna oddaja: Videocomic 24.00 Dnevnik - kratke vesti 0.10 Film: La scelta di Davy (dram., Fr. 1962, r. André Michel, i. Jill Haworth, Michel Ruhl)	12.00 Aktualno: Magazine 3 14.00 Deželne vesti 14.10 Glasbena oddaja: C. Saint-Saëns - Koncert št. 5 v F-duru (dir. K. Kondrescin, klavir A. Ciccolini) 14.50 Film: I miserabili II (dram., It. 1947, r. R. Freda, i. G. Cervi) 16.25 Šport: SP v bezbolu, Kuba-Italija (iz Grosseta) 16.55 Šport: atletika (iz Boiana) 17.55 Nanizanka: Spazio 1999 18.45 Športni dnevnik: Derby 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Dokum.: 20 let prej - Drobci 20.00 Inf. odd.: Se sei saggio ridi 20.30 Nanizanka: Professione pericolo 21.20 Dnevnik - večerne vesti 21.30 Film: Beau Geste (pust., ZDA 1939, r. William Wellman, i. Gary Cooper) 22.40 Kult. odd.: Una sera un libro 22.55 Dnevnik - zadnje vesti 23.10 Film: I sovversivi (dram., It. 1957, r. Paolo in Vittorio Taviani, i. Giorgio Arlorio, Giulio Brogi) 0.45 Dokum.: 20 let prej - Drobci	17.10 Video strani 17.25 Zabavna oddaja: Poletna noč, vmes brazilska nadaljevanka Sužnja Isaura (pon. 29. dela) ter nanizanka Knjiga šal (pon. 7. dela) 18.30 Spored za otroke in mlade: Predigra življenja (r. J. Leski, i. G. Barszczewska, W. Kovalski, 2. del) 19.00 Risanka 19.11 Vremenska napoved 19.12 Video strani 19.17 TV Okno 19.30 Dnevnik 19.55 Vreme in Tednik 21.10 Nadaljevanka: Pusta hiša (Ch. Dickens, VB, i. Esther Summer-son, 7. del) 22.05 Dnevnik 22.20 Zabavna oddaja: Poletna noč, vmes brazilska nadaljevanka Sužnja Isaura (30. del) 0.30 Informativna oddaja za goste iz tujine, nato ameriška nanizanka Sledge Hammer (5. del) 1.20 Video strani	13.30 TVD Novice 13.40 Ameriški football NFL: Minn. Vikings-Chicago Bears (posnetki iz Göteborga, pon.) 15.00 Kronika in reportaže: Šport spektakel 17.00 Kolesarstvo: svetovno prvenstvo na progi (prenos iz Ganda) 19.00 Odprta meja V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki: PORDENON — Odpravljanje posledic neurja TRST — Turistični obračun prvega polletja BOLJUNEC — Raziskovalni tabor za breško mladino 19.30 TVD Stičiče 20.00 Nanizanka: Vesela družina 21.10 Košarka: mladinsko evropsko prvenstvo, Španija-Jugoslavija (posnetki iz Srbohrana) 23.00 TVD Vsedanes 23.10 Kronika in reportaže: Šport spektakel
CANALE 5	ITALIA 1	TELEFRIULI	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.15 Nanizanka: Arcibaldo, 8.40 Alice, 9.10 Storie di vita, 9.30 Il segno del Toro, 10.30 Strega per amore 11.00 Kvizi: Fantasia, 11.30 C'est la vie, 12.00 Doppio Slalom 12.30 Nanizanka: Hotel Nad.: Sentieri 13.30 Nan.: Dottor Kildare 14.30 Film: Cuore di campione (kom., ZDA 1985, r. Richard Michaels, i. Robert Blake, Dough McKeon) 16.40 Nan.: Il mio amico Ricky, 17.10 L'albero delle mele, 17.40 I cinque del quinto piano 18.10 Kviza: Tuttinfamiglia, 18.50 Cantando cantando 19.30 Nanizanka: Love Boat 20.30 Film: Sentieri selvaggi (western, ZDA 1956, r. John Ford, i. John Wayne, Natalie Wood) 22.45 Kvizi: Passiamo la notte insieme 23.30 Film: I cacciatori (vojni, ZDA 1958, r. Dick Powell, i. Robert Wagner) 1.35 Nanizanka: Spy Force	1971, r. Jud Taylor, i. Barbara Rush, Hal Holbrook 11.00 Nanizanka: Giorno per giorno, 11.30 Lucy show, 12.00 Vicini troppo vicini, 12.30 In casa Lawrence, 13.30 Detective per amore, 14.30 Bonanza, 15.30 La grande vallata 16.30 Nadaljevanka: Piccole donne 18.30 Nanizanka: Ironside, 19.30 Attenti a quei due 20.30 Film: Il tagliagole (krim., Fr. 1969, r. Claude Chabrol, i. Stephanie Audran, Jean Yanne) 22.10 Film: Attenzione alla puttana santa (dram., ZRN 1970, r. Reiner W. Fassbinder, i. Lou Castel, Hanna Schygulla) 0.10 Nanizanka: Petrocelli, 1.05 Vegas, 2.00 Adam 12 8.30 Nanizanka: Rin Tin Tin, 8.55 Flipper, 9.25 La terra dei giganti, 10.15 Chopper Squad, 11.05 Ralph supermaxioe, 12.00 Movin' On 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Lo	14.00 Glasbena oddaja: Dee-jay Beach 15.00 Nanizanka: Hardcastle & McCormick 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Nana, Lulù, Lala-bel, Una sirenetta 18.00 Nanizanka: L'uomo da 6 milioni di dollari, 19.00 Chips 20.00 Risanki: Principessa dai capelli blu, 20.15 Maple Town 20.30 Nan.: Supercopter, 21.30 Starman, 22.30 Sulle strade della California, 23.30 Star Trek, 0.30 Ai confini della realtà, 1.00 Taxi, 1.30 Giudice di notte	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček; 8.10 Dopoldanski zbornik: Iz tišine glas, (9.00) Prehrana in zdravje; 10.00 Dnevni pregled deželne tiska; 10.10 Koncert harmonikarja Corrada Rojca; 11.30 Poldnevniški program; 12.00 Magnetizem ženske poezije; 12.40 Ko zvezde zableščijo; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Primorski pihalni orkestri, (14.30) Otroški kotichek, (15.00) Neskončno letnih časov; (16.00) Zapiski s poti; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Srečanja: Pogovori; 18.30 Glasba.	13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.45 Vaš kviz; 14.30 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Črno na belem; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Počitniški vrtljak; 18.30 Glasbene prireditve; 19.30 Radio Lj.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEQUATTRO	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: Il santo 9.15 Film: Scapolo in roddaggio (kom., ZDA	8.30 Nanizanka: Rin Tin Tin, 8.55 Flipper, 9.25 La terra dei giganti, 10.15 Chopper Squad, 11.05 Ralph supermaxioe, 12.00 Movin' On 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Lo	14.15 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 15.10 Ciranda de Pedra, 16.30 Piume e pailletes 17.00 Dokumentarec 17.30 Risanke 19.30 Nad.: Brillante 20.30 Film: Pierino colpisce ancora (kom., It. 1982, r. Marino Girolami, i. Alvaro Vitali) 22.30 Dokumentarni film: Il paradiso dell'uomo	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Dober dan; 8.30 Koncert za mlade; 9.05 Glasba; 9.35 Za goste iz tujine; 10.05 Rezervirano; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Za mlade radovedneže; 14.20 Mladi mladim; 14.45 Glasbeni mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Mojmir Sepeta in Atija Sossa; 18.30 Zbori; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Big band RTV-Lj; 20.00 Domače pesmi in napevi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Glasba; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Popevke.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.25 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Poletna oddaja; 7.45 Razglednica; 8.00 Oddaja za otroke; 8.40 Glasba; 9.32 Občutki; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Na 1. strani; 10.05 Glasba; 10.40 Vstop prost; 11.00 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Oddaja za mlade; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Spet se te spominjam; 15.45 Počitnice; 18.00 Arenaturist; 19.00 Obzorja.
				RADIO OPČINE
				10.00 Za vsakogar nekaj; 15.00 Les-tvica diskoteke Amadeus; 18.00 Gremo v gledališče; 19.00 Te zanima tvoja prihodnost; 20.30 Oddaja za obrtnike; 21.00 Radijski bazar, vmes Kupim-prodam-podarim, sledi Nočna glasba.

Še težave glede sestave krajevnih uprav

Torkovo srečanje med PSI in KD ni obrodilo posebnega uspeha

Počitniško obdobje je, kot kaže, mimo tudi na politično-upravnem področju, čeprav pomembnih novosti v kratkem ni pričakovati. V torek je prišlo do sestanka med predstavnikoma socialistične in demokristjanske stranke, vendar pogovori niso bili kdove kako uspešni in so sprejem takih ali drugačnih odločitev, kot je slišati, preložili na prihodnji sestanek, ki bo v torek.

Kamen spotike je, vsaj za socialiste, atipično zavezništvo med krščansko demokracijo in komunisti v Štancu. Socialisti menda še zmeraj postavljajo rešitev tega spornega vprašanja kot pogoj za sklepanje sporazumov glede sestave koalicij v drugih krajevnih ustanovah in glede obnove vodstvenih organov v nekaterih institucijah. Vprašanje atipičnih zavezništev med KD in KPI je ena od najbolj aktualnih tem političnih razprav na vsedržavnem nivoju.

Situacija v Štancu je le eno od odprtih vprašanj, vendar lahko rečemo, da je ključnega pomena. Odstranitev tega vprašanja z dnevnega reda bi pomenila začetek reševanja kopice drugih. Recimo glede obnove vodilnih organov pri podjetju APT, pri pokrajinskem nadzornem odboru, v Konzorciju za industrijsko cono na Tržiškem, v sami Krajevni zdravstveni enoti, kjer bo treba nujno tako ali drugače razčistiti prisotnost republikancev.

Poleg tega pa je še vprašanje koalicije za upravljanje občine Tržič, Ronke in ne nazadnje Pokrajine. Položaj v Gradežu tudi ne prispeva k razčiščenju.

Argumentov za poglobljeno in ne-lahko diskusijo torej ne manjka. Več kakor dva meseca po upravnih volitvah ostaja torej še zmeraj odprto vprašanje sestave koalicij. Medtem predstavniki nekaterih strank, zlasti komunisti, opozarjajo, da obdobje stagnacije, oziroma brezvladja v pričakovanju odločitev, le ne more trajati predolgo.

Na torkovem srečanju so delegaciji PSI sestavljali pokrajinski tajnik Luigi Blasig, Sergio Medeot in Franco Lupi,

v delegaciji KD pa so bili pokrajinski tajnik Crisci ter člani tajništva Basso, Perazzi, Saracino, Pacor in Roncone.

Novo srečanje je napovedano za prihodnji torek. Sinoči je bila napovedana tudi seja občinskega sveta v Gradišcu, kjer je v zadnjih tednih močno zaškripalo v vrstah koalicije. Republikanci se ne strinjajo z nekaterimi odločitvami, ki jih je sprejel odbor, kjer imajo predstavniki KD glavno besedo. Sam župan Romano Travan pripada demokristjanski stranki. Spor je nastal glede načrta preurejanja mestnega parka in prenove starega mestnega jedra in glede gradnje športnih objektov. O poteku seje bomo poročali jutri.

Občinski svet v Gradežu 29. t. m.

Monica Salvador, ki je bila v petek izvoljena za županjo v Gradežu, je v torek zapisala in s tem polnomočno prevzela obveznosti. V torek se je na svoji prvi seji sestal tudi občinski odbor. Na seji je bil za namestnika župana imenovan Mario David, medtem ko drugi resorji še niso bili porazdeljeni. Občinski odbor je pretežno del seje namenil obravnavi ključnega vprašanja, to je predložiti proračuna za tekoče leto in njegovi odobritvi. Občinski odbor je določil, da se bo svet sestal 29., 30. in 31. avgusta, vsakokrat ob 16. uri, za odobritev proračuna. Finančni dokument bo, kot napoveduje,

zelo enostaven, saj ne bo obsegal poglavij za naložbe in posojila in bi tak moral biti odobren brez prevelikih težav.

Pač pa se težave, po petkovem razpletu z izvolitvijo novega odbora in župana, kažejo v vrstah političnih strank, zlasti pri socialistih. Socialisti v Gradežu so menda ravnali mimo smernic pokrajinskega in deželnega vodstva, kar je povzročilo ostre ukrepe vodstva stranke, ki bo v gradeško sekcijo poslalo komisarja.

V sugestivnem okolju gradu v Štanjelu

V soboto gostovanje Podlipnikov z znano ljudsko igro Miklova Zala

Vstopnice v Kulturnem domu in na sedežu ZSKD

V sugestivnem okolju štanjskega gradu se bo v soboto, 27. t. m., v izvedbi koroške gledališke skupine Podlipnikov predstavila vedno učinkovita narodna igra Miklova Zala.

Miklova Zala, ki so jo v posodobljeni obleki v priredbi Janka Messnerja in Bruna Hartmana, pod režijo Petra Militarova, prvič predstavili v koroških Svatnah, za gledalce prav gotovo ne pomeni samo predstave za kratek čas, ampak publiko sooči z vedno perečo in aktualno narodnostno problematiko. Jasen prikaz slovenskega položaja, stvarnost nejasne narodnostne identitete, zavest o omejenosti našega prostora in bivanja, vse to gledalca zbode, gane, objame, sproži. Izreden uspeh, ki ga je predstava žela na Koroškem, ljubljani in Celju priča, da je Miklova Zala živa, resnična, zato je koroška skupina odločila, da bo svoj uspeh ponovila tudi tu pri nas, kjer je problem slovenstva prav tako prisoten kot na Koroškem.

Dosedanja bolj skromna prodaja vstopnic kaže, da je bilo do sedaj pri nas za predstavo bolj malo zanimanja. Verjetno se je že veliko ljudi udeležilo prejšnjih predstav Miklove Zale, recimo lani na Koroškem, mogoče je k temu krivo slabo vreme in mraz, ki sta nas kar tako presenetila sredi poletja. Predstava bo vsekakor v soboto, v slučaju slabega vremena pa naslednji dan. Predvidenega avtobusnega prevoza, zaradi premajhnega zanimanja,

ne bo. Tisti, ki so doslej kupili vstopnice — v prodaji so v Kulturnem domu in v uradu Zveze slovenskih kulturnih društev — se bodo v Štanjelu odpeljali v glavnem z lastnimi vozili.

Kljub temu pa je res vredno, da poudarimo pomembnost, ki jo ima gledališka skupina Podlipnikov za slovensko odsko umetnost in ob tem tudi pomembnost kulturnega trenutka, ki jo skupina nudi s predstavitvijo Miklove Zale.

Ne kaže torej zamuditi enkratne priložnosti sobotnega večera v Štanjelu.

prispevki

Za Zeleni križ so v razne namene prispevali: podjetje Petrolifera Goriziana Basket 100 tisoč; sinovi Giuseppeja Tommasi 100 tisoč; družine Pistrin, Bressan, Vidali, Lamanda, Luciana, Petterin, Sorbara, Luisa, Bruno in Nicoletta, Chiovatero, Suligoj, ki stanujejo v Ul. Ascoli št. 25 110 tisoč; družini Bittesini in Pellegrini 50 tisoč; babica Angelina, stric Saverio in teta Franca 200 tisoč; bratranca De Vetta in Bonato 100 tisoč; Albina in Giovanni Russian 50 tisoč; kolegi pokrite tržnice v Gorici 100 tisoč; Ada Riz 20 tisoč; kolege iz V. S. Giusto 80 tisoč; žena Rosi 50 tisoč; Rosi Morassi 20 tisoč; Anita Perisutti Cossar 25 tisoč; sestrična Elda Berni Castellani 25 tisoč; Bruna in Nino 50 tisoč; Gianna in Gianni Treu 50 tisoč; kolege iz V. S. Giusto 80 tisoč; Angelo Delneri 100 tisoč; bratje Russian 20 tisoč; Walter Bertolini 50 tisoč; družina Mosetti 20 tisoč; Goriziana Carni 100 tisoč; Carlo Porta 25 tisoč; podjetje Voigtlander 85 tisoč; lekarna Glussi 15 tisoč; kmetijska zadruha iz Ločnika 10 tisoč.

izleti

Društvo upokojencev obvešča, da je še nekaj prostih mest za 5-dnevni avtobusni izlet na Dunaj, ki bo 11. oktobra. Prijave še danes, 25. t. m., od 10. do 12. ure na sedežu in pri poverjenikih.

SPD Gorica priredi 11. septembra avtobusni izlet na Dan planincev, na Jančah, v arboretum Volčji potok in v Kamniško Bistrico. Prijave v trgovini Bavcon in pri odbornikih društva do 31. t. m.

V nedeljo, 28. t. m., bo izlet na Nevejsko sedlo in Prestreljenik. Prevoz z lastnimi sredstvi. Priporoča se zlasti udeležencem smučarskih tečajev in njihovim družinskim članom. Izlet vodi Ivo Berdon, zbirališče na Travniku, odhod ob 6.30.

razna obvestila

Košarkarska sekcija SZ Dom sporoča, da bo prvi atletski trening (za letnik 1973 in mlajše) v ponedeljek v telovadnici Kulturnega doma s pričetkom ob 19. uri.

Kmečka zveza obvešča vinogradnike, da morajo do 6. septembra prijaviti na obrazcih, ki so na razpolago na občinah, zaloge vina in vinskih proizvodov. Stanje mora izražati količino vina in vinskih proizvodov na dan 31. avgusta.

Društvo slovenskih upokojencev obvešča, da zaradi ovir tehničnega značaja ne bo peljal avtobus za Pokljuko in Bled v nedeljo, 28. t. m., ampak naslednjo nedeljo, in sicer 4. septembra ob 6. uri s Travnika z naslednjimi postanki: Gorica - pred gostilno Primožič, Pevma - pred spomenikom, Oslavje - pred kostnico, Podgora - pred spomenikom in Sovodnje - pred cerkvijo.

Občina Sovodnje obvešča, da bo jutri, 26. t. m., akcija pobiranja starega železa in odpadnega papirja. Občani naj material že v jutranjih urah pustijo na pločnikih, oziroma ulicah.

kino

Gorica

CORSO 19.00-22.00 »L'insostenibile leggerezza dell'essere«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VERDI 18.00-22.00 »Chi protegge il testimone?«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Quella erotica dimia moglie a Bangkok«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 18.30 »Ponoreli vlak«, ob 20.30 Pulj po Pulju '88 »P.S. Post scriptum«.

DESKLE Zaprt.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI D'Udine — Trg San Francesco 4 — tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Centrale — Trg republike 26 — tel. 72341.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Aida Okroglić por. Riva iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Podgori.

Prispevki dežele za sinove izseljencev

Goriška pokrajinska uprava obvešča, da 30. septembra zapade rok za predložitev prošenj za prispevke, ki jih daje Dežela, preko pokrajinskih uprav, otrokom emigrantov, ki obiskujejo šole vseh stopenj na območju pokrajine. Prispevki so na račun plačevanja vzdrževalnine v raznih dijaških domovih in drugih zavodih ter stanarine, če dijaki med šolskim letom stanujejo pri zasebnikih, oziroma sorodnikih.

Prošnje za dodelitev prispevka, napisane na navadnem papirju, je treba vložiti do 12. ure 30. septembra letos in sicer v tajništvo pokrajinske uprave. Kopijo prošnje je treba poslati v vednost deželnemu uradu za izseljenstvo v Vidmu, Ul. Poscolle 11/a. Če prosi za prispevek polnoletna oseba sama sestavi in podpiše prošnjo, v primeru mladoletnih prosilcev pa mora to narediti skrbnik, starši ali kdo drug, ki izvaja očetovsko oblast.

Podrobnejše informacije nudijo v uradu za solstvo na Pokrajini, kjer so tudi na razpolago že natiskani obrazci, ki jih je treba samo izpolniti.

Register čuvajev

Poveljstvo mestnih redarjev obvešča, da morajo vsi hišniki in vratarji stanovanjskih hiš, tovarn, hotelov, privatnih uradov in javnih ustanov, ki nimajo kvalifikacije zapriženih čuvajev, biti vpisani v poseben seznam. Prošnjo za vpis je treba predložiti na kolkovanem papirju na poveljstvu mestnih redarjev, Mazzinijeva ulica 7. Skupaj s prošnjo je treba predstaviti tudi kolek za pet tisoč lir in fotokopijo (veljavne) osebne izkaznice.

Drugi dan svetovnega posveta o ljudski kulturi

Pomeni standardizacija smrt ljudske kulture?

S temo Ovrednotenje in pomen ohranjanja in prenašanja ljudske kulture in umetnosti se je včeraj zjutraj v goriškem Auditoriju v celoti razmahnil Prvi svetovni posvet ljudske kulture. Ob ne ravno polni dvorani so se pred poslušalci predstavili svetovno znani učenjaki, ki so s svojim doprinosom marsikaj razjasnili o tradicijah lastnega naroda. Ob koncu vsakega poročila je bila diskusija, pri kateri so lahko sodelovali vsi prisotni. Govor je bil predvsem o usodi ljudskih tradicij na pragu tretjega tisočletja, o (ne)zanimanju mlajšega rodu za tovrstno kulturo in o problemu, ali bo folklorna sploh še obstajala leta dva tisoč.

Poročevalci so pri tem izrazili različna mnenja. Nekateri so pokazali svoje pomisleke ob možnosti ohranitve ljudske kulture v nekaterih državah sveta, drugi so opozorili na kompleksnost vprašanja in na razlikost ljudskega izročila, ki gotovo ne pripomorejo k uspešnemu delu raziskovalcev. Te razlike so seveda najbolj razvidne v primerjavi z afriškimi in azijskimi deželami, kjer je celo sama definicija ljudske kulture sporna točka. Med največje probleme preučevanja ljudskih tradicij spada »umetno izvajanje« folklornih motivov in plesov, na katerega je opozorila dr. Gerlinde Haid z Dunaja. Večkrat se je zato ponavljala misel, naj se delo raziskovalcev usmerja v odkrivanje prave vsebine in avtentičnosti narodne folklore, ki je brez teh pogojev zapisana nepristnosti in torej smrti. Zelo zanimiva so bila poročila o ljudskih tradicijah nam daljnih držav. Pri tem gre omeniti poseg ugandskega univerzitetnega profesorja Mbabija Katanija, ki je izčrpno

Člani glasbene skupine Tinkunaku iz Bolivije

(foto Bumbaca)

prikazal svojo deželo in navade na podlagi zgovinskih premikov. Najbolj zaskrbljujočo misel je izrekel madžarski učenjak Vilmos Voigt, češ da bo leta dva tisoč izginilo precej sledov ljudske kulture.

Posvet se bo nadaljeval danes s pričetkom ob 9. uri. Razpravljali bodo o dosežkih študijev in znanstvenih raziskav na tem področju. Drevi ob 21. uri bo v dvorani UGG na Battistijevem

trgu tretji večer folklornega festivala. Zaradi odsotnosti nekaterih nastopajočih in drugih tehničnih ovir bo spored nekoliko drugačen kakor so predvidevali (tudi v naslednjih večerih). Nastopale bodo skupine Città di Genova (Italija), Movimento (Belo Horizonte-Brazilija), Volkstanzgruppe der Salzburger Volkshochschule (Avstrija), Guichu (Kitajska) in Budo Tomović (Titograd-Jugoslavija).

Tradicionalni lovski praznik v soboto in nedeljo v Števerjanu

V soboto in nedeljo bo v Dvoru v Števerjanu zelo živo. Društvo slovenskih lovcev »Doberdob« namreč pripravljajo vsakoletni lovski praznik, ki bo v ta kraj nedvomno privabil dovolj obiskovalcev.

Praznovanje se bo pričelo v soboto, in sicer ob 17.30, s srečanjem delegacij lovskih zvez. Uro kasneje bodo odprli lovsko razstavo in razstavo likovnih del in fotografij. Na njej bodo predstavili lastne izdelke člani društvenega fotokluba, predvajali pa bodo tudi nekaj diapozitivov. Sledil bo ples ob zvokih ansambla Lojzeta Furlana.

Nedeljski program bo še pestrejši od sobotnega. Že ob 17. uri bosta na ogled obiskovalcem lovstva in slikarske razstave, ob pol sedmih pa bo nastopil lovski pevski zbor iz Trbovelj. V drugem delu bo pel tudi zbor društva Doberdob. Tudi v nedeljo bo od 20. ure dalje priložnost za zabavo, razvedrilo in ples ob zvokih ansambla Misel.

Še nekaj zanimivih podatkov: oba popoldneva in večera bo poskrbljeno za hrano in pijačo, obljublajo tudi znani lovski golaž. Organizatorji obljublajo, da veselega razpoloženja ne bo manjkalo. Če ste neverni Tomaži, pa to kar sami preverite!

V Selcah pri Ronkah bo 4. septembra srečanje bivših partizanskih borcev

V Selcah v občini Ronke bo ob koncu prihodnjega tedna tradicionalni partizanski miting, v priredbi pokrajinskega odbora VZPL-ANPI za Goriško. Tovarškega srečanja se bodo udeležili člani borčevskih organizacij s Trsta, Vidma in Ferrare ter Nove Gorice, Kopra, Izole in Pirana ter Reke in nekaterih drugih krajev Hrvaške.

V nedeljo, 4. septembra, ob 10. uri bo v okviru vsakoletne prireditve tudi javno zborovanje in sicer na temo Celostno izvajanje narodnostnih pravic slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji kot izraz demokratskega razvoja v obeh državah in kot izraz miroljubnega sodelovanja med sosednjima državama.

Uvodni poročili bosta imela Silvano Sau, predsednik Unije Italijanov za Istro in Reko in prof. Darko Bratina, s Tržaške univerze.

Nad pet tisoč ljudi na pogrebu petih mladih žrtev prometne nesreče

Od pet do sedem tisoč Kanalcev in prebivalcev drugih krajev v Soški dolini se je v torek popoldne, kljub deževnemu vremenu, udeležilo pogreba petih žrtev strahotne prometne nesreče, 22-letnega Igorja Gabrščka, 16-letne Klavdije Suligoj, 17-letnega Erika Ipavca, 17-letnega Anteja Jerončiča in 21-letnega Klavdija Veliščka.

Umrli so v avtomobilu, ki je med Podselom in Doblarjem padel v globoko strugo Soče. Nesreča se je pripetila, kakor smo v torkovi številki poročali, v soboto ponoči.

Pogrebne slovesnosti je vodil kanalski župnik Srečko Suligoj, ob sodelovanju šestih duhovnikov. Vseh pet žrtev tragičnega dogodka so pokopali na kanalskem pokopališču. Tu je ob odprtem grobu, v imenu mladinske organizacije iz Kanala ter v imenu mladih iz delovnih organizacij Plastik in Saloni, kjer sta bila zaposlena Velišček in Gabršček, spregovorila Staška Krnelj, Ipavec, Jerončič in Suligojeva so bili še študenti.

Žalost in zaprepačenje ob strahotni nesreči sta, kljub temu da je od dogodka minilo že nekaj dni, še vedno prisotna občutka ne samo pri najbližjih družinskih članih in prijateljih ponesrečencev, ampak v srcih vseh Kanalcev in prebivalcev okoliških vasi. Slišati je tudi najrazličnejše ugotovit-

ve in predloge, ki sicer niso novi, da je cesto po Soški dolini treba urediti in nevarna mesta primerno zavarovati; preden se bodo podobni tragični dogodki ponovili.

Avto uničen glava cela

Včeraj nekaj pred enajsto uro se je pripetila na avtocestnem odseku v bližini Fare slikovita prometna nesreča, ki le po naključju ni imela hujših posledic. 22-letni Pietro Troian iz Gradeža, ki je vozil v smeri proti Vilešu, je iz še nepojasnjenih vzrokov, najverjetneje pa zaradi pretirane hitrosti, izgubil nadzorstvo nad avtomobilom citroen. Vozilo je najprej zadelo v železno ograjo ob desni strani ceste, nato pa še na levi ter se končno prevrnilo.

Na kraj nesreče so nemudoma prihiteli agenti goriške prometne policije in reševalna skupina Zelenega križa. Ponesrečenca so prepeljali v goriško splošno bolnišnico, kjer so mu ugotovili le močan udarec v ramo in nekaj odrgnin. Troiana so nato odslovili s prognozo okrevanja v 10 dneh. Njegov avtomobil pa bo moral v odpad, saj je bil popolnoma razbit.

Čas paradoksov?

Vroče poletje bo prepustilo vsak čas žezlo jeseni, ki bo najbrž prav tako razbeljena kot letni čas, ki se skoraj poslavlja. V teh mesecih, ko je suša pestila zemljo, se je zgodilo toliko stvari, da jih je komajda mogoče ujeti v priložnostni zapis, pozno poletno kozerijo ali kramljaje. Tudi zaradi tega ne, ker bi bili varuhi »pravovernosti« takoj na delu in bi stvari nemudoma postavili v »prave« okvire...

Pa vendar — slovenski narod je bil pred težkimi preizkušnjami in je vsemu navkljub nekako vendarle, vsaj za trenutek, strnil svoje vrste, čeprav se je črta med emocionalnim doživljanjem zgodovinskega trenutka in mrzlo racionalno politično presojo navidezno še bolj seširila. Kljub vsemu mislim, da ni tako, vsaj ob vprašanju slovenskega jezika, ki je bil na znanem ljubljanskem procesu močno ogrožen, se je pokazalo sozvočje, ki naj bi bilo permanentno. A tako sozvočje je samo v utopičnih družbah in sistemih in celo prav je, da ga ni, saj je uniformiranost dolgočasna in vse prej kot kreativna. To vprašanje, ki je tako zelo povezano z vprašanjem posameznikove in narodove svobode, je znalo spodbuditi Slovence, da so vendarle glasno in odločno strnili svoj protest. Zarisala se je namreč točka, ko ni mogoče več popuščati.

Kljub priseganju na skupni slovenski prostor pa se je to poletje pokazala tudi meja, ki prostor sam ločuje. Drugače si ne moremo raz-

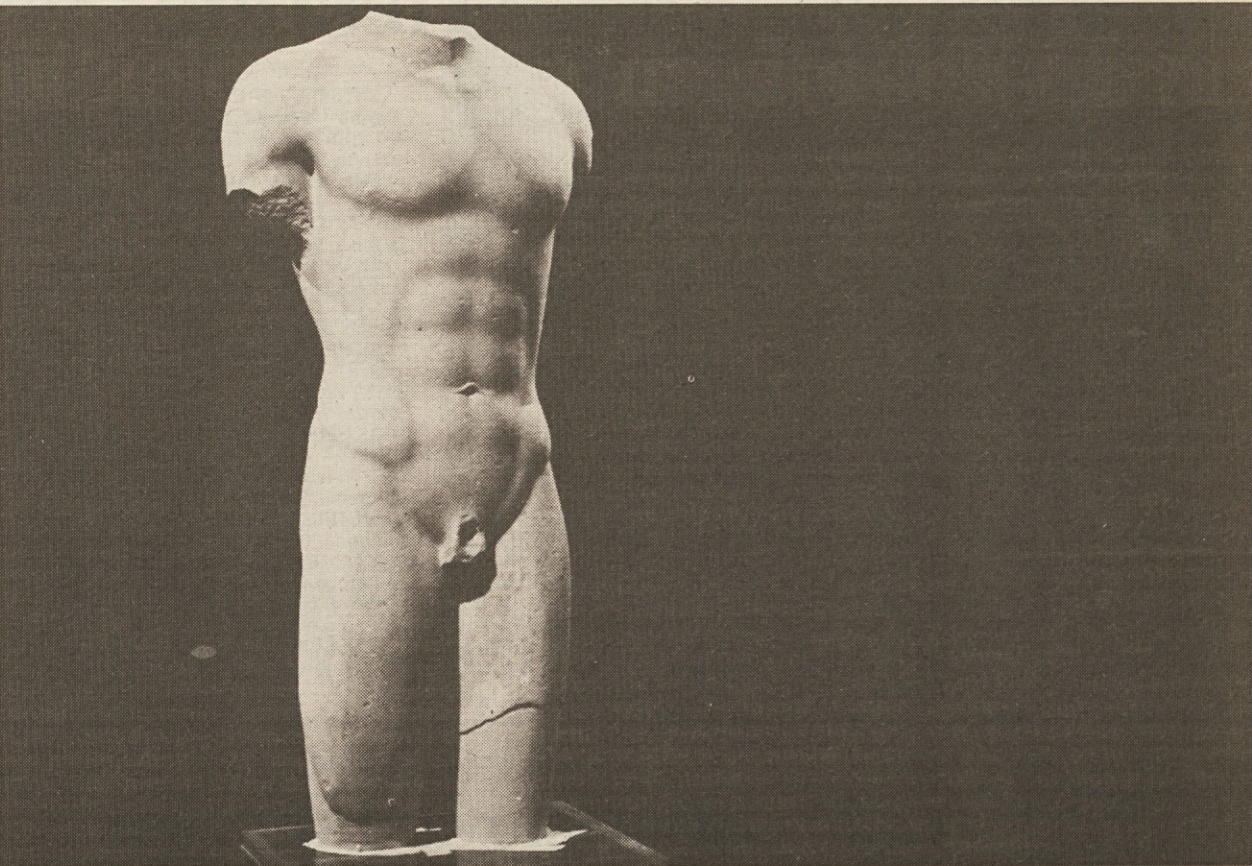
lagati le medlih odzivov našega zemljepisa (in tudi koroškega) na omejevanje najosnovnejše človekove pravice — rabe materinega jezika. In vendar smo del tega slovenskega naroda! Tudi če mnogi zagotavljajo, da mi živimo tu, ostali pa tam in da ni dobro vmešavati se v zadeve »druge« države... To je eden izmed paradoksov letošnjega poletja. Najbrž tega paradoksa ne bi razumel niti Oscar Wilde, ki je bil mojster v tej zvrsti.

Pravzaprav je paradoksov še več. Lahko bi bil tudi ta: tekla je obletnica invazije Čehoslovaške. Mnogi so se razpisali ob tem, se zgražali zaradi nezasiščenega posega v svobodno izbiro nekega naroda, namakali pero v proticenzurno črnilo, vzklikali neodtujljivi pravici posameznika, ki je v tem, da misli po svoje. Isti pa zidajo trden zid vsemu temu v drugih okoliščinah in drugih koordinatah. Nekaj take navlake je seveda tudi pri nas.

In tako stopamo v to jesen z občutkom, da bo vse mirno teklo naprej, podkrepitveno z načelom — počakajmo, kako se bodo stvari razvile in potem bomo videli. To je značilnost vsake zaprte družbe. Lahko bi celo rekli — arhaične družbe. Nekdo je zapisal, da se spreminjanje v vsaki skupnosti začne z javno satiro in kritiko. Najbrž je do tega še daleč. Tudi to je eden izmed paradoksov naših bližajočih se devetdesetih let...

MARIJ ČUK

Kouros pa je ostal v Italiji...

V preteklih tednih so se časopisi razpisali o fenomenu »razprodaje« oziroma »uhajanja« italijanske zgodovinske dediščine z Apeninskega polotoka v tuje zasebne muzeje. Primer kipa Afrodite, ki se je še neznan kako »znašel« v zbirki bogataša Paula Gettyja, je izzval val kritik in polemik. No, nekaj primerkov antične umetnosti je kljub vsemu še ostalo v Italiji: kot na primer tale kip Kourosa, ki si ga je mogoče ogledati v muzeju v Sirakazah.

»Neverjetna« in »nemogoča« pogodba pisateljice Jackie Collins Enaindvajset milijard lir za 3 knjige!

Pisati o spolnosti, bogataših, lepih ženskah, korupciji, pornozvezdah, o mamilih, o razvadah in razuzdanostih ameriške visoke družbe se vsekakor splača. In to še kar mastno splača, vsaj sodeč po vesti o rekordni pogodbi angleške pisateljice tovrstne literature Jackie Collins, ki jo je pred dnevi objavil newyorški New York Post.

Po pisanju ameriškega časopisa je Jackie Collins, mlajša sestra Joan Collins, perfidne Alexis iz TV nadaljevanke Dinastija, podpisala pogodbo z ameriško založniško hišo Simon Schuster za bajnih 15 milijonov dolarjev, ali — prevedeno v našo valuto — 21 milijard lir. Po pogodbi bo morala Jackie Collins napisati za tega založnika vsega 3 (tri!) knjige, založnik Schuster pa bo imel pravico »razpolagati« s temi njenimi stvaritvami tudi za morebitne druge dejavnosti (na primer za snemanje filmov ali televizijskih nadaljevanj). Vsaka knjiga bo torej založnika stala 7 milijard lir. New York post je v članku o rekordni pogodbi pripisal, da je »ves ameriški založniški svet osupnil ob tej neverjetni vesti.«

Jackie Collins, ki že vrsto let živi v Kaliforniji, je verjetno s to pogodbo

»prekosila« — kar se denarne plati tiče — celo svojo sestro Joan, za katero so v »zlatih časih« Dinastije menili, da je najbolje plačana igralka v Združenih državah. Kljub temu, da je že konec sedemdesetih in v začetku osemdesetih let izdala nekaj komercialno uspešnih romanov, je živela Jackie Collins dejansko »v senci« starejše sestre. Vse do pred petimi leti, ko je pri založniku Chances izšel njen roman Hollywoodčanke (roman je tri leta kasneje v prevodu Iva Kolarja v slovenščini izdala Pomurska založba). Po tem romanu, po katerem so, seveda, posneli tudi televizijsko nadaljevanje, je mlajša Collinsova kot na tekočem traku napisala še vrsto drugih (Lucky, Može in ne...), ki jih je — kot prejšnje — zabelila z dokajšnjo dozo spolnosti. Tudi tem je bil uspeh »usojen«.

Na podlagi vseh teh uspehov je prišlo do nedavne rekordne pogodbe 15 milijonov dolarjev z založnikom Schusterjem. Če je bila vest o pogodbi za ameriški založniški svet »neverjetna«, pa bo za slovensko založništvo in za slovenske avtorje povsem »nemogoča«. Obrazložimo zakaj.

Avtorske honorarje v Sloveniji ureja samoupravni sporazum med založniki

in avtorji. V tretjem trimesečju letošnjega leta znaša honorar za avtorsko polo za prozno delo od 177 tisoč do največ 536.000 dinarjev (neto). Avtorska pola šteje 16 tipkanih strani.

Petnajst milijonov dolarjev znaša ob sedanjih menjavi približno 43 milijard dinarjev. Če upoštevamo za povprečni honorar za avtorsko polo kakih 300.000 dinarjev, bi moral slovenski pisatelj napisati približno 143.000 avtorskih pol ali skoraj 2 milijona 300 tisoč tipkanih strani, da bi se lahko ekonomsko kosal s Collinsonovo. Naš Alojz Rebula bi moral — na primer — v tem pogledu napisati več kot 3.700 tako obsežnih knjig, kot je V Sibilnem vetru, da bi lahko iztržil tisto, kar bo Jackie Collins dobila za tri še ne-napisane romane. Že prej smo zapisali, da je to sploh nemogoče!

Vest iz Združenih držav bi kljub tej »nemogočnosti« morda potrla naše književnike. Le-ti pa se lahko takoj potolažijo: Jackie Collins piše, kar piše, naši pisatelji — ali vsaj tisti, ki to so — pa pišejo literaturo. Tako kot so to počeli na primer že Prešeren, Levstik in Cankar pred njimi...

MARJAN KEMPERLE

Milijarderka Jackie Collins

Prihodnji teden Jubilejno srečanje v Štatenbergu

Od 1. do 3. septembra bo v Štatenbergu že tradicionalno srečanje pisateljev. Srečanje praznuje letos svoj petindvajseti jubilej in se bo slovenski javnosti predstavilo z nekaterimi novostmi, ki obsegajo tako vsebinsko kot organizacijsko plat.

Kot rečeno, pisatelji se bodo v starem štatenberskem gradu zbrali prihodnji četrtek. Prvi delovni dan bo namenjen srečanju s slovenskimi gospodarstveniki, s katerimi se bodo pogovarjali o temi Kultura in gospodarstvo. Sami gospodarstveniki bodo na to tempo pripravili tri referate.

Naslednja dva dneva pa bodo pisatelji razpravljali o letošnji osrednji temi štatenberskega srečanja: Provinca in literatura. Ta tema bo obsegala dveje razsežnosti, in sicer razmerje slovenske literature (kulture) do Evrope pa tudi zunaj nje in razmerje v sami Sloveniji, glede na to, kolikor je v kulturi policentričen uveljavljen oziroma ni.

Slovenske zgodovinske diagonale

dovolile neoviran razvoj novih idej. Dr. Avguštin Malle s Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu opisuje v svojem prispevku prizadevanja koroških Slovencev za izboljšanje pogojev sekundarne socializacije na osnovi materinščine med 1923 in 1938. Pogajanja o kulturni avtonomiji so propadla zaradi šolskega vprašanja, vzporedno z njimi pa je potekala med učitelji razprava o reformi učnega načrta za utrakvistično šolo. Glavna naloga le-te je bila naučiti slovenske otroke nemškega jezika, slovenščini pa so še naprej odmerjali status pomožnega jezika za pričevanje nemškega. Vsa pogajanja v času avtoritarnega avstrijskega režima niso prinesla izboljšanja. Po »anšlusu« marca 1938 je slovenščina prisiljeno hitro izginila iz šol in javnega življenja.

Rubriko zaključuje prispevek o koroških Slovenceh in prvem letu nacistične vlade v Avstriji. Dr. Teodor Domej s Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu piše o reakcijah organiziranih struktur koroških Slovencev ob nacističnem prevzemu oblasti. Le-te so novim oblastnikom podale lojalnostno izjavo in se odločile svetovati pripadnikom manjšine, naj ob ljudskem glasovanju potrdijo priključitev. Pritisk na manjšino in njene organizacije se je začel takoj po priključitvi. Za pomemnejše južne Koroške je bila ustanovljena gosta mreža nemških otroških vrtcev, kjer je bila slovenščina prepovedana, odpravljena pa je bila tudi utrakvistična šola. Gospodarska politika je služila germanizaciji. Oblast je izvajala pritisk tudi na slovenske duhovnike. Med Slovence se je začela oglašati kritika zaradi odkrite raznarodovalne politike.

V zapisih je objavljen članek etnologinje Marinke Dražumerić z Zavoda za varstvo naravnih in kulturne dediščine v Novem mestu o gospodarskem življenju v Beli krajini med 1. svetovno vojno. Gospodarstvo je živelo v znamenju dviga cen, padanja vrednosti denarja, zbiranja za potrebe vojske in Rdečega križa, pomanjkanja osnovnih življenjskih potrebščin in živil, pa tudi vojaš-

ke podpore, ki so jo dobivale družine vpoklicanih vojakov. Tekst je časovno omejen od jeseni 1914 do januarja 1919, krajevno pa na župnijo Adlešiči. Kronika župnije Adlešiči in Kronika župnije Črnomelj sta služili kot vir, za preverjanje nekaterih podatkov pa je avtorica uporabila Dolenske novice.

Sledi prispevek prof. Đura Vidmarovića iz Zagreba o šolstvu hrvaške narodne manjšine na Madžarskem od 1945 do 1985. V njem avtor pojasnjuje pomen šolstva za življenje narodnih manjšin. Zgodovina šolstva hrvaške narodne manjšine na Madžarskem potrjuje dejstvo, da je manjšinsko šolstvo občutljivo na intervencije, saj simetrična dvojezičnost prehaja v asimetrično na škodo jezika manjšine. To pa je pot k asimilaciji, ugotavlja avtor.

Rubrika Problemi in diskusija vsebuje odprto pismo prvega glavnega in odgovornega urednika Zgodovinskega časopisa dr. Boga Grafenauerja sedanjemu uredniku dr. Vasiliju Meliku ob objavljenem prispevku dr. Nade Klaić (ZČ 41/3, 1987), v katerem avtorica razpravlja o sedanjem stanju v slovenski medievistiki. Razmišljanje dr. N. Klaić je očitno dvignilo veliko prahu, saj nanj odgovarja tudi dr. Ferdo Gestrin. Rubriko zaključuje pojasnilo glavnega in odgovornega urednika Zgodovinskega časopisa dr. V. Melika k odprtemu pismu dr. B. Grafenauerja.

O življenju in delu izjemnega slovenskega arheologa, zgodovinarja in filologa dr. Jaroslava Šašla piše ob njegovi smrti 25. marca letos dr. Rajko Bratož.

Slovenske zgodovinopisje je 21. aprila 1987 izgubilo enega najvidnejših raziskovalcev naše gospodarske preteklosti dr. Toussainta Hočevarja. O njegovem delu je spregovoril Stane Granda. Olga Janša - Zorn opisuje življenjsko pot in delo jubilarne Branka Božiča, profesorja Pedagoške akademije v Ljubljani. Priložena je tudi bibliografija njegovih del.

Ob šestdesetletnici profesorja Pedagoške akademije v Ljubljani Tomaža Webra je Drago No-

vak orisal njegovo življenje in pomen njegovega dela za slovensko zgodovinopisje in pouk zgodovine na Slovenskem.

Za bralce Primorskega dnevnika bo verjetno, poleg prispevkov o manjšinski problematiki, še posebno zanimiv zapis o Missievem simpoziju. Že vrsto let organizira Slovenska teološka akademija v Rimu znanstvena srečanja o osebnostih iz slovenske zgodovine, ki so bile poklicno povezane s Cerkvijo (A. M. Slomšek, I. Trinko, F. Inanoc in F. B. Sedej). Srečanje, ki je potekalo od 8. do 11. septembra 1987, je bilo posvečeno ljubljanskemu škofu, goriškemu nadškofu in doslej edinemu slovenskemu kardinalu dr. Jakobu Missi.

Dr. Branko Marušič je prispeval kratek zapis o znanstvenem srečanju »Citaonički pokret u jugoslovenskim zemljama u XIX. stoljeću« na Velikem Lošnju oktobra 1987.

V Riegensburgu na Štajerskem je bila od 1. maja do 26. oktobra 1987 razstava z naslovom Čaravnice in čarovniki. Kratko poročilo o razstavi je napisal Vinko Rajšp.

Ocene in poročila o knjigah so tokrat prispevali dr. Ignacij Voje (Radomir P. Gubernič, Stari trg in rudnik Brskovo), Gorazd Marušič (Giovanni Russignani, Testamanti di Isola d'Istria - dal 1391 al 1579), dr. Vasilij Melik (Ljubinka Trgovčević, Naučnici Srbije i stvaranje jugoslovenske države 1914-1920), Andrej Studen (Alain Grosrichard, Struktura Seraja), Ivanka Zajc - Cizelj (Die Schul - un Bildungspolitik der österreichischen Sozialdemokratie in der Ersten Republik), Avgust Lešnik (Slovenski študenti v boju za narodno in socialno osvoboditev, I. del - 1919 - 1941), Stane Granda (Jože Milinarič, Župnije na slovenskem Štajerskem v vizitacijskih zapisnikih arhidakonata med Dravo in Muro 1656-1774 in Stjepo Obad, Dalmacija revolucionarne 1848/49. godine), Petra Svoltšak (Marcello Marpurgo, Valdirrose, Memorie della comunità ebraica di Gorizia) in dr. Miroslav Stiplovec (Tone Ferenc, Fašisti brez krinke, Dokumenti 1941-1942).

Zgodovinski časopis zaključuje obvestilo o pripravah na 24. zborovanje slovenskih zgodovinarjev, ki bo od 28. do 30. septembra 1988 na Ptuju.

PETRA SVOLJŠAK

Nogomet: včeraj v Vidmu za italijanski pokal Pravi polom Triestine

UDINESE - TRIESTINA 4:0 (4:0)

STRELCA: De Vitis v 15., 26. in 40. min, Branca v 36. min.
UDINESE: Garella, Galparoli, Minaudo, Firicano, Storgato, Lucci, Branca (Negri), Pasa (Treppo), De Vitis (Vagheggi), Catalano, Zannoni.
TRIESTINA: Cortiula, Polonia, Costantini, Papais, Poletto, Danelutti, De Falco, Schiraldi (Luce, Milanese), Simonetta, Casaroli, Pasqualini (Dussoni).
SODNIK: Acri (Novi Ligure). GLEDALCEV: 8.000.

VIDEM — Deželni derbi med Udinesejem in Triestino se je sklenil dokaj klavrnjo za goste, ki so povsem klonili razigranemu Furlanemu. Štirje zadetki, ki so jih domači dosegli v prvem polčasu predvsem po zaslugi razigranega De Vitis, jasno pričajo o različni kakovosti obeh enajsteric.

Udinese je tudi na tem srečanju, kot sicer že proti Ceseni, potrdil, da bo v prvenstvu B lige odigral vidnejšo vlogo. S prikazano igro pa bo imel trener Triestine Lombardo precej težav, čeprav bodo Costantini in tovaršni nastopili v tretjeli-gaškem prvenstvu.

Med najpomembnejše dogodke igre gre beležiti predvsem razigrano napadalno vrsto Videmčanov, ki so v prvem polčasu poleg štirih zadetkov ustvarili več priložnosti za gol. Kar zadeva goste, gre

omeniti le dva odlična strela Simonette, ki je bil od svojih gotovo med najboljšimi.

Drugi polčas je bil precej slabši od prvega in je dolgočasil maloštevilno občinstvo.

Naj ob koncu omenimo, da se tudi včerajšnji deželni derbi ni izognil že običajnim pretepom med »ultras« obeh ekip. Očitno nedeljski primer iz Vicenze ni zalegal. (Rudi Pavšič)

Od ostalih rezultatov seveda najbolj preseneča poraz Napolija v Bariju. Tudi državni prvaki Milana se gotovo niso prislavili z neodločenim izidom v Mesini.

REZULTATI 2. KOLA

SKUPINA 1: Brescia - Ascoli 1:1; Inter - Monopoli 1:0; Reggina - Parma 0:0. LESTVICA: Inter 4; Ascoli in Brescia 3; Parma in Reggina 1; Monopoli 0.

SKUPINA 2: Catanzaro - Cesena 1:1; Torino - Foggia 2:1; Udinese - Triestina 4:0. LESTVICA: Torino 4; Cesena 3; Udinese in Foggia 2; Catanzaro 1; Triestina 0.

SKUPINA 3: Campobasso - Pescara 0:1; Lazio - Licata 3:0; Messina - Milan 1:1. LESTVICA: Pescara 4; Messina in Milan 3; Lazio 2; Campobasso in Licata 0.

SKUPINA 4: Cosenza - Atalanta 1:2; Juventus - Vicenza 5:1; Verona - Taranto 3:0. LESTVICA: Verona in Atalanta 4; Juventus 3; Cosenza 1; Vicenza in Taranto 0.

SKUPINA 5: Empoli - Roma 2:3; Piacenza - Monza 1:1; Prato - Como 0:1. LESTVICA: Roma 4; Como in Piacenza 3; Monza 2; Empoli in Prato 0.

SKUPINA 6: Fiorentina - Avellino 1:0; Genoa - Ancona 0:0; Viareggio - Pisa 1:1. LESTVICA: Pisa in Fiorentina 3; Viareggio in Genoa 2; Ancona in Avellino 1.

SKUPINA 7: Bari - Napoli 2:0; Spezia - Bologna 0:5; Barletta - Sambenedettese 1:1. LESTVICA: Bari in Sambenedettese 3; Bologna, Napoli in Barletta 2; Spezia 0.

SKUPINA 8: Modena - Lecce 1:0; Padova - Arezzo 1:1; Sampdoria - Cremonese 5:0. LESTVICA: Sampdoria 4; Padova, Cremonese in Modena 2; Lecce in Arezzo 1.

Nogomet: disciplinski ukrepi Vicenza kolo »brez igrišča«

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je glede prijateljskih tekem od 31. 7. do 17. t. m. in 1. kola italijanskega pokala ostro ukrepala.

Glede tekme državnega pokala in izgedov navijačev v Vicenzi je komisija dosodila zmago Veroni z 2:0 in »diskvalificirala« igrišče Vicenze za eno kolo. Veronski klub pa bo morala plačati 30 milijonov lir globe.

Do 28. t. m. je izključen Fontolan (Genoa), za dve koli je bil izključen Coppola (Foggia), za eno kolo pa Stringara (Bologna).

Anelotti (Milan) na operacijo

MILAN — Milanov nogometaš Anelotti si bo skoraj gotovo moral operirati meniskus. Anelotti zato ne bo nastopil na prvih tekmah z Milanom v pokalu prvakov in se bo moral odreči tudi nastopu na OI v Seulu.

Nogomet: v prijateljski tekmi Jugoslovani uspešni

Švica - Jugoslavija 0:2 (0:0)
STRELCA: Mihajlovič v 65. min, Djukić v 89. min.

JUGOSLAVIJA: Leković, Stanojković, Hadžibegić, Spasić, Katanec, Brnović, Stojković, Baždarević, Tuče, Djukić, Mihajlovič.

LUZERN — V sinočnji prijateljski nogometni tekmi v Luzernu je Jugoslavija povsem zasluženoma premagala reprezentanco Švice.

Jugoslovani so bili boljši že v prvem polčasu, in predvsem v drugem delu le-tega, ko sta se izkazala predvsem Stojković in Tuče. Dobro pa je zaigral tudi Djukić. »Plavi« bi lahko povedli že v prvem polčasu, ko bi francoski sodnik ne spregledal očitne enajstmetrovke, ko je švicarska obramba zrušila Djukića v kazenskem prostoru.

Premoč Jugoslavije se je nadaljevala tudi v drugem delu igre. »Plavi« pa so dosegli prvi zadetek z Mihajlovi-

čem v 65. minuti, da bi rezultat podvojili minuto pred koncem z Djukićem.

V tem drugem delu sta se najbolj izkazala Stojković in Katanec.

Na srečanju je bilo približno 8.000 gledalcev.

SP v bezbolu Poraz Italijanov

GROSSETO — V drugem kolu svetovnega prvenstva v bezbolu je sinoči Kuba visoko premagala Italijo z 11:1. OSTALI VČERAŠNJI IZIDI: Tajpej - Kanada 14:2; ZDA - Španija 28:0; Portoriko - Nizozemska 12:0.

Boks: De Marco ostal prvak

CASERTA — Italijanski boksar Giovanni De Marco je ohranil »mali naslov« v supervelter kategoriji (verzija WBC), s tem da je po točkah po 12 krogih premagal Čilenca Francisca Carvalha.

Kolesarstvo: SP v dirkališnih vožnjah

Za Italijo še eno zlato

GAND — Italija je na svetovnem prvenstvu v dirkališnih vožnjah osvojila še eno zlato kolajno. Tokrat je za zlato odličje poskrbel amater Vincenzo Colamartino (stayers). Drugi podvig pa ni uspel Claudiu Golinelliju med profesionalci v hitrostni vožnji, zadovoljiti se je moral namreč s srebrom. V tej konkurenci pa je zmagal korpu lentni Avstrellec Stephen Pate.

Sicer pa so včeraj podelili kar štiri kompletne kolajne.

REZULTATI

Stayers amaterji: 1. Vincenzo Colamartino (It.); 2. Roland Köningshofer (Av.); 3. Roland Renn (ZRN).

Zenske (posamično): 1. Sally Hodge (VB); 2. Barbara Ganz (Švi.); 3. Monique De Bruin (Niz.).

Hitrostna vožnja (profesionalci): 1. Stephen Pate (Avstral.); 2. Claudiu Golinelli (It.); 3. Nabuyuki Tawara (Jap.).

Zasledovalna vožnja (profesionalci): 1. Lech Piasecki (Polj.); 2. Tony Doyle (VB); 3. Jesper Worre (Dan.).

DANAŠNJI SPORED SP: 17.10: prva vožnja finalov za 3. in 1. mesto tandem (amaterji); 17.10: finale stayers (profesionalci); 18.15: druga vožnja finalov za 3. in 1. mesto tandem (amaterji); 19.15: posamično po točkah (profesionalci).

Košarka: mladinsko evropsko prvenstvo

»Azzurri« in »plavi« včeraj brez težav

SRBOBRAN — V 4. in predzadnjem kvalifikacijskem kolu evropskega košarskega mladinskega prvenstva sta Italija in Jugoslavija osvojili pričakovani zmagi.

»Azzurri« so s stotico premagali skromne Švede, medtem ko so se morali Jugoslovani še kar potruditi proti Izraelcem, saj so po prvem polčasu celo zaostajali za tri točke.

Za presenečenje kola je poskrbel Grčija, ki je v B skupini s točko razlike premagala favorizirano ČSSR. In prav danes se v tej skupini obeta zelo napeto srečanje med SZ in Grčijo. Sovjeti morajo premagati Grke najmanj s tremi točkami razlike. Obratno bi bili izločeni iz polfinala.

IZIDI 4. KOLA

SKUPINA A (SRBOBRAN): Španija - Finska 89:63 (50:34); Italija - Švedska 103:82 (47:37); Jugoslavija - Izrael 88:72 (38:41). LESTVICA: Jugoslavija 8; Italija in Španija 6; Švedska in Izrael 2; Finska 0. DANAŠNJE KOLO: Italija - Izrael; Švedska - Finska; Jugoslavija - Španija.

SKUPINA B (TITOV VRBAS): Grčija - ČSSR 76:75 (32:41); SZ - Turčija 100:57 (56:28); ZRN - Nizozemska 91:75 (45:31). LESTVICA: Grčija 8; ČSSR in SZ 6; Turčija in ZRN 2; Nizozemska 0. DANAŠNJE KOLO: ZRN - Turčija; Nizozemska - ČSSR; SZ - Grčija.

kratke vesti - kratke vesti

Jadrnanje: po treh regatah Tržičan Nevierov v vodstvu

TRST — Po treh regatah italijanskega državnega prvenstva v razredu »laser«, ki se te dni odvijata v Trstu, je v vodstvu Alessandro Nevierov (SVOC Tržič).

Prvenstvo bi se bilo moralo končati že včeraj. Zaradi slabega vremena so morali odložiti dve regati, tako da je predvideti, da se bo končalo danes.

VRSTNI RED PO TREH REGATAH: 1. Nevierov (SVOC Tržič); 2. Anastasio (US Quarto); 3. Matteotti (Fraglia V. Riva).

Kolesarstvo: Bugno v veliki formi

VERONA — Gianni Bugno je dokazal, da je v veliki formi. Včeraj je namreč zmagal na zadnji preizkušnji tridnevnega tekmovanja pred SP v Belgiji. V Veroni je Bugno prehitel Vairettija za 3", tretji je bil Chiappucci (po 12").

Po včerajšnji dirki je tako znana tudi italijanska reprezentanca za SP, ki je tale: Argentin, Cassani, Ghiotto, Bontempi, Leali, Saronni, Ballerini, Cesarini, Colage, Gavazzi, Amadori, Fondriest, Bugno in Vona.

Nogomet: danes Santos - Superclub

IL CIOCCO (LUCCA) — Danes bo v kraju Il Ciocco prijateljska tekma med

brazilskim moštvom Santosa in ekipo italijanskih »brezposelnih« nogometašev Supercluba, v katerem igrajo med drugimi Riccietelli, Pelosin, Osti, Raise, Dal Fiume, Beccalossi, Bergossi in drugi.

Boks: Tyson »pretepač«

NEW YORK — Svetovni boksarski prvak v teški kategoriji, Američan Mike Tyson si je poškodoval roko med pretepom na neki newyorški ulici z drugim boksarjem Mitchem Greenom, že starim znancem policije.

Tyson, ki ima roko v mavcu, sedaj tvega, da ne bo mogel braniti naslova 8. oktobra letos v Londonu proti izizvalcu Franku Brunu.

Anchorage kandidat za OI

NEW YORK — Mesto Anchorage v Aljaski je kandidat za zimsko olimpijske igre, ki bodo leta 1994.

Nogometni turnir v Barceloni

BARCELONA — V prvem dnevu mednarodnega nogometnega turnirja v Barceloni je Steaau iz Bukarešte premagala PSV Eindhoven s 4:3 po enajstmetrovkah, medtem ko je domača Barcelona odpravila urugvajski Penarol z 2:1.

naše planine in ljudje - naše planine in ljudje

Povratek planincev SPDT iz ČSSR Nepozabna doživetja skupno s člani Obalnega PD iz Kopra

V nedeljo - jutraj so se vrnili z osemdnevne ture iz Tater na Češkoslovaškem planinci SPDT, ki so se tja podali skupno s člani Obalnega PD iz Kopra. Planincev je bilo skupno kakih 45, zamejske pa je vodil odbornik društva Mario Milič.

Po 22 urah vožnje so udeleženci »dolgega pohoda« končno dosegli svoj cilj: prišli so do Tater ter se takoj lotili njihovega osvajanja. Najprej so stopili na vrh Krivan Špika, nato pa so se povzpeli še na Rizi Špik na poljsko-češkoslovaški meji.

Program je bil kar se da pester, saj je bil kmalu nato na vrsti Vzhodni Visoki Špik, nato pa še najtežji Gervak Špik. Na slednjega se lahko gre le z vodičem, saj ni markiranih poti, pa tudi plezarija je do druge stopnje. Ta je tudi najvišji vrh Tater, kdor pa ga osvoji, tudi prejme posebno nagrado, ki jo poklanja češkoslovaški Klub gorskih vodnikov.

Naše planince je v glavnem spremljalo lepo vreme, čeprav je le redko »pokukal« tudi dež. Organizacija je

skozi olimpijsko stoletje Kako sem doživel OI v Rimu...

Plavanje je bilo domena domačinov. Med vsemi je najbolj blestela zvezda Roseja, v kasnejših letih pa se je razvila tudi Dawn Fraser, ki je na progi 100 m prosto pokazala za plavanje izjemen primer trdoživosti in zmaga na olimpijskih igrah v Melbournu, Rimu in leta 1964 v Tokyu. Fraserjeva je tudi kot prva preplavala to progo v manj kot eni minuti in leta 1964 izenačila Johnnija Weissmullerja, prvega Tarzana.

Italijani so osvojili 8 naslovov, ki so bili njihov običajni izkupiček. Prestižna je bila zmaga kolesarja Baldinija v cestni vožnji. Ercole Baldini je bil prava uganka v kolesarskem športu. Še kot amater je postavil absolutni svetovni rekord v enourni vožnji, kot profesionalca pa je nato enkrat premočno osvojil Giro d'Italia in enkrat v enakem slogu tudi svetovno prvenstvo. Ob takih blesteh zmagah je večkrat popolnoma zatajil. Vsekakor je bila njegova športna kariera razmeroma kratka. Zmaga za »azzurre« je prišla tudi v veslanju po zaslugi četverca s krmarjem ekipe Moto guzzi. Ob povratku v domovino so člani posadke prejeli najbolj logično nagrado: motor! Iz veslaškega športa gre omeniti začetek izrednega triptiha sovjetskega športnika Vjačeslava Ivanova, ki je zmagal v skifu in uspeh ponovil še v Rimu in 8 let kasneje v Tokyu.

Strogi zdravstveni avstralski predpisi so preprečili izvedbo konjskih športov. Oblasti so se bale, da bi uvoženi konji s seboj prinesli v Avstralijo neznane bolezni. Zelo dolga karantena bi sicer premostila to oviro, težave pa so bile le prevelike in program konjskih športov so zato izvedli v Stockholmu.

Med melbournskimi igrami se je med udeleženci zelo razširil domač šport - metanje bumeranga. Gre za orožje avstralskih domačinov, ki se ob metanju s primerno tehniko vrne k metalcu. Predvsem metalci kopja in diska, ki so razpolagali z veliko močjo in nizko stopnjo tehnike, so zapravili celo vrsto bumerangov, ki so res pleteli daleč, vendar se tudi niso več vrnili.

Iz atletskega programa sta izšla dva velika tekmovalca. Sovjet Vladimir Kuc je zmagal v tekih na 5000 in 10000 m in prevzel dediščino Zatopka, prvo od štirih zaporednih olimpijskih zmag pa je v metu diska zabeležil Američan Al Oerter.

Ze Mussolini je sanjal o olimpijskih igrah v sredini fašističnega imperija. Foro Italico nosi še danes njegovo ime na obelisku pred olimpijskim stadionom, čigar gradnja se je začela že tedaj.

Igre v Rimu leta 1960 so se večkrat odvijale v okolju spomenikov iz starega Rima. Uporabili so terme cesarja Caracalle in baziliko Masencija. Titov slavolok ob Koloseju je predstavljal cilj maratonskega teka. Organizacijskemu odboru je predsedoval večni Andreotti.

Za pisca teh nadaljevanj so predstavljale olimpijske igre v Rimu obvezen cilj in obisk v živo je pomenil glavni cilj leta. Intenzivno doživeti dogodki rimskih iger in tudi kasnejših v Tokyu me silijo, da nekatere dogodke napišem v prvi osebi.

»Omenjena izkušnje pri obisku velikih tekmovalcev in tudi manjše zanimanje za vse, kar ni bilo atletika, so me v Rimu usmerile v glavnem na olimpijski stadion, obiskal pa sem tudi en plavalni popoldan.

Prvič sem neposredno videl svetovni rekord, katerega je v teku na 1500

m dosegel Avstrellec Herb Elliott. Šlo je za tek, kakršnih se danes ne vidi več. Elliott je povedel že od samega začetka in postopoma večal prednost. Izmerili so mu 3'35"6. Navdušujoč je bil tek vseskozi, medtem ko se danes vse odloča v zadnjih nekaj stotinah metrov.

Zmaga Sovjetov v skoku v višino je bila ena največjih senzacij iger. Prvi je bil Šavlakadze, drugi pa 18-letni Brumelj, Američan John Thomas, ki je kot prvi premagal 220 cm je komaj rešil bron. Prav v zvezi s Thomasom sem doživel majhen poraz. Na stadionu Acqua Acetosa so med drugim trenirali Američani in zaneslo me je

JEUX DE LA XVII OLYMPIADE

ROMA 25.VIII.-11.IX.

Uradni plakat OI v Rimu

nanj, da bi videl razne zvezde pri delu. Posebnih varnostnih ukrepov ni bilo, le čuvaji so pazili, da bi se rado-vedneži ne preveč približali atletom. Ko je prišel Thomas, se nisem mogel zadržati in sem stopil k njemu po avto-gram. Prestregel me je čuvaj in me dokaj robato pospremil k vratom. Avto-gram Američana sem kasneje le do-bil, bil pa je že razvrstjen zaradi pekočega poraza.

Velika borza s vstopnicami je bila v bližini Montecitoria. Kupci so bili največ Nemci, ki so se v Rim zgrnili v res velikem številu. Nemci, že drugič z druženo ekipo, so tekmovali kot doma. Vstopnice se je dobivalo tudi po nominalnih cenah, ker so jih očitno mnogi dobivali preko raznih državnih ustanov zastoj.

Uspehi italijanskih tekmovalcev so vzbudili val navdušenja in nacionalizma, ki je tipičen za vse države gostiteljice. Nekega dne sem sedel v brivnici za normalno »skubljenje« in hitro spoznal, da je brivec - po opremlitvi sodeč, vnet privrženec Lazia - v teku iger vse svoje sile posvetil olimpijskim dogodkom. Kot v vsaki brivnici je tekla bučna razprava o zadnjih dogodkih. Največ se je v sodnikih iskalo »krivice« za italijanske neuspehe. Osebnih pripomb so gotovo vznemirile brivca, ki je začel nevarno mahati pred menoj z brivskim nožem v roki.

Naneslo je, da sta se Jugoslavija in Italija srečali v polfinalu nogometnega turnirja. Po izenačenem izidu in podaljških je bil zreb neugoden za »plave«. Komentarji so bili v italijanskem tisku naravnost smratni. V svojem četrtem olimpijskem naletu je Jugoslavija končno zmagala (3:0) proti Dansk in osvojila zlato kolajno. Navdušenje je bilo precejšnje tudi med zamejci. V Trstu je druga stran takoj našla alternativno v zmagi boksarja Benvenutija in jo pridno izkoriščala v nacionalistične namene.

BRUNO KRIŽMAN

Preložili nedeljsko dirko

Racing Day Primotor kluba 4. septembra

V nedeljo je bilo vse pripravljeno za tekmovalni dan Racing Day Primotor kluba. Na dirkališču na Grobniku se je že navsezgodaj vpisalo rekordno število motociklistov, ki so prišli predvsem iz Triveneta in iz ZRN. Tudi redarska in sodniška služba na ovinkih, ki jo je oskrbel Primotor klub, je bila res na višku, vendar pa je ves napor bil tokrat zamen, saj je v opoldanskih urah nastopilo slabo vreme s točo in vetrom.

Do takrat so opravili le štiri poskusne vožnje, nato pa so seveda tekmovalje prekinili, pa čeprav so Zahodni Nemci menili, da se slednje lahko izvede, češ da je pri njih večkrat tako vreme, ki pa jih ne straši. Organizatorji Primotor kluba pa so pravilno menili, da bi na Grobniku ne tvegali.

Tako bo Racing Day Primotor kluba spet na sporedu v nedeljo, 4. septembra, in za takrat upajmo, da bo vreme tekmovalcem in organizatorjem malo bolj naklonjeno...

obvestila

ŠPORTNI ODSEK

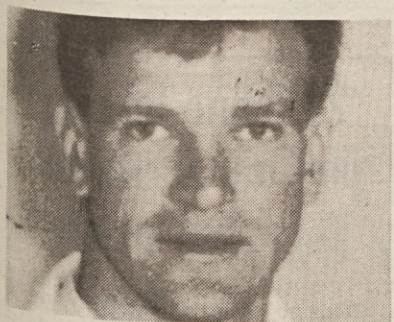
KD DANICA Z VRHA

obvešča, da se je začelo vpisovanje za 3. teniški turnir, ki ga bodo od 29. t. m. dalje organizirali na igrišču Kulturno - športnega središča. Vpisovanje sprejemata Ladi Devetak (tel. 882257) in Boris Corić (882380) najkasneje do 27. t. m.

ŠD KONTOVEL

obvešča, da se prične v ponedeljek, 29. t. m., ob 16.30 na športnem igrišču na Kontovelu tečaj za minibasket. Trenin-gi bodo potekali vsak dan in jih bo vodil prof. Igor Meden.

Odbojka: naša vodilna odbojarska ekipa začela priprave Olympia pred prvenstvom C-1 lige

Predsednik-Igralec Mirko Špacapan

Rajko Petejan: okrepitev Olympie

V Radencih se ta teden mudi članska ekipa goriške Olympie, ki je začela priprave na odbojarsko prvenstvo C-1 lige. Štefana Cotiča in tovariše, ki so z napredovanjem v državno ligo prevzeli od Vala štafetno palico kar zadeva predstavnost slovenske moške odbojke v deželi, čaka letos dokaj zahtevna preizkušnja. Od dvanajst prijavljenih ekip bodo namreč štiri nazadovale v nižjo ligo. Ena tretjina nastopajočih bo torej zapustila državno konkurenco in razumljivo je, da bodo imeli Goričani, kot novinci, precej težav, da si zagotovijo obstanek.

Resnici na ljubo in v dobro goriški šesterki je treba povedati, da bo letošnje prvenstvo, če ga primerjamo z lanskim, manj kakovostno, saj je v B-1 in B-2 ligo napredovalo pet najboljših ekip iz lanske konkurence. Ne glede na to pa je letošnji izbor ekip dokaj borben, saj je jasno, da nihče ne štarta že premagan. Poleg Olympie se bodo

za napredovanje oziroma za obstanek potegovali naslednje ekipe: Bassano, Nova Gens iz Novente, Santa Giustina iz Belluna, Volley Rovigo, Petrarca Padova, Povoletto, Cus Trst, Mogliana, Cessalto, Ferroalluminio Trst in Vivil iz Ville Vicentine.

Z goriškimi odbojkarji in trenerjem Vojkom Jakopičem ni v Radence odpotoval Rajko Petejan, katerega so delovne obveznosti zadržale v Gorici. Sovodenjski igralec, ob Batističu, ki se je po enoletnem izganju pri Soči vrnil kmaticnemu društvu, predstavlja edino novost goriške ekipe, ki jo bodo sestavljali izključno slovenski igralci. Prihod Petejana bo Olympii prinesel nekaj izkušenj iz državnega prvenstva, saj je v zadnjih dveh sezonah z Valom že nastopal v tej ligi. Sam odbojkar je prepričan, da bo prvenstvo dokaj zahtevno in da se bo treba nanj pripraviti kar najbolje. Tudi od primerne

pripravljalnega dela ter od resnosti igralcev bo namreč odvisno, če se bo šesterka dobro obnesla v prvenstvu.

Po enotedenskih kondicijskih pripravah v turistično-zdraviliškem središču se bo naslednji teden začelo delo v telovadnici ter serija prijateljskih tekem.

Goriško športno združenje, ki je na zadnjem obćnem zboru precej pomladilo vodstvo in za predsednika imenovalo igralca Mirka Špacapana, je že iskalo primerne poti, da bi si tudi v bodoče zagotovilo mesto med najboljšimi. S tem v zvezi so se sešli predstavniki Olympie in Soče in se domnili o skupnem delu. Ob članski ekipi bo Olympia nastopila tudi v 1. moški diviziji in v prvenstvu under 16. Pod nazivom Soča pa bodo združene šesterke igralce v D ligi in prvenstvih under 18 in 15.

V ženski konkurenci bodo ekipe tako porazdeljene: Olympia bo igrala v 1. ženski diviziji ter v prvenstvu under 15, Soča pa v 2. ženski diviziji ter v prvenstvu under 16. Obe društvi pa bosta ločeno nastopali v prvenstvih mini- in supermini odbojke.

Kot smo uvodoma povedali, bo trener Jakopič razpolagal z vsemi igralci, ki so si lani priigrali napredovanje. Goriško šesterko bodo tako sestavljali: Rinaldo Dornik, Marko Cotič, Damjan Terpin, Štefan Cotič, Mirko Špacapan, Simon Terpin, Igor Cotič, Andrej Terpin, Luca Marassi, Gregor Sfiligoi, Martin Komjanc, Rajko Petejan in Lucijan Batistič.

(pr)

V organizaciji kulturnega društva Andrej Paglavac

Mladi kajakaši vadijo v Podgori

Pod železniškim mostom v Podgori se je ta teden pričel tečaj kajaka, ki ga prireja Kulturno društvo Andrej Paglavac ob sodelovanju ZSSDI in Kajak kluba Soške elektrarne. Petnajstera mladih navdušencev se bo v šestih praktičnih lekcijah naučila osnovne veščine tega vodnega športa, ki si tudi pri nas iz leta v leto pridobiva vedno več privrženec.

Želja organizatorjev pa je, da bi se v Podgori ustanovilo središče za to dejavnost, saj so dani vsi pogoji, da bi se le-ta razširila in zadobila organizirano obliko tudi z možnostjo tekmovalnega pristopa. Sklenitev tečaja pa bo sovpadala s 3. mednarodno soško regato, ki jo ZSSDI in Kajak klub Soške elektrarne pripravljata za soboto, 3. septembra. Ob tej priložnosti se bodo udeleženci spustili iz Solkana preko državne meje do Podgore.

Na sliki: skupina tečajnikov se pripravlja na spust v vodo. (Foto Pavšič)

Naši nogometaši pridno trenirajo

Naši nogometaši se po daljšem poletnem premoru počasi vračajo na igrišča. Skoraj pri vseh naših enajstERICAH se že vrstijo treninzi. Še najbolj marljivi so člani Primorja in Vesne, ki so s pripravami pričeli takoj po velikem šmarnu. Obe ekipi vadija v večernih urah, prva na Proseku, druga pa na kriškem pravokotniku, in to vsak dan, člani Vesne tudi ob nedeljah zjutraj. Le-ti so posvetili prvi teden priprav razgibalnim vajam in se sedaj že ukvarjajo s tehnično platjo. S treninzi so, takoj po velikem šmarnu, sicer začeli tudi pri Krasu, vendar je, prav zaradi zelo nizke udeležbe na predprvenstvenih pripravah, za sedaj celo v dvomju obstoj ekipe.

Od slovenskih ekip v 3. amaterski ligi so še posebno aktivni brežani, ki so s pripravami pričeli v sredo, 17. t. m. Treninzi so

vsak dan (tudi ob nedeljah zjutraj), udeležba pa je dobra. Nogometaši so že pričeli vaditi z žogo na dolinskem igrišču, medtem ko so posvetili prvi teden priprav nabiranju kondicije. Zaživele so tudi kraške gmajne okrog trebenskega pravokotnika, po katerih pridno tekaio nogometaši Primorca, ki so pričeli trenirati, podobno kot člani padriško-gropajske Gaje, da na začetku tedna. Bodisi gajevci kot tudi Trebenci se za sedaj ukvarjajo v glavnem s telesnimi pripravami.

Razpored treningov je tudi za njih precej zahteven, saj slednji potekajo, kot pri vseh drugih naših moštvi, prav vsak dan. V sredi tedna so se okrog travnatega bazovskega igrišča zbrali še nogometaši Zarje, ki bodo letos, kot znano, nastopali v 3. amaterski ligi. Tudi zarjani vadijo v večernih urah.

ne predvsem široki potrošnji in jih strošek za sponsorizacijo v končni analizi bremeni mnogo manj, kot če bi z isto prizadevnostjo ponujali svoje proizvode preko navadnih propagandnih kanalov in z ustaljenimi formulami. Pri nas nimamo takih podjetij in tako sponsorizacije dejansko pomenijo le pomoč, ki večkrat nima prav nobene ekonomske protipostavke. Prav zaradi tega moramo toliko bolj ceniti poseg gospodarstva v našo telesno kulturo, saj bi brez tega danes gotovo ne bili na sedanji stopnji. Nasprotno, vprašanje je, kakšna bi bila kakovost naše telesne kulture in koliko društev bi lahko še zdržalo pod pritiskom nenehnega porasta stroškov.

Pri obravnavi tega vprašanja pa moramo istočasno tudi podčrtati prepričanje, da ne smemo iti v skrajne primere prevelike profesionalnosti ter da morajo naša društva še naprej delovati v smislu narodnoobrambnih načel in dati možnost vsem pripadnikom naše skupnosti, da se udeležujejo v telesnokulturni dejavnosti.

V tem desetletju smo lahko zasledili na majicah, na torbah ali kako drugače bogato vrsto napisov in naslovov gospodarskih enot, ki so pomagale športnim društvom. Veliko več jih je, kot jih lahko beremo na spodnjem seznamu, toda vsi meceni, sponsorji, patroni ali pomembnejši podporni člani niso javno zabeleženi. Naštetjem jih brez nekega dogovorjenega ključa, ki bi določal vrstni red: ADRIAT-HERM, BEST, ADRIAIMPEX, CGR, CUNJA AVTOPREVOZ, JIK BANKA, FRIULEXPORT, INFORDATA, ELEKTRONIC SHOP, INDULES, RESIM, HELVETIUS, GLOBETRADE, AGRAR, KOIMPEX, SKLAD MITJA ČUK, TRIMAC, FARCO, MEBLO, KRONOS, TVRDKA WALTER SOŠOL, AVTOKLEPARSTVO MUŽIČ KOREČIČ, VINOGRADNIŠKA ZADRUGA BRDA, GOMETAL, TECNOMEK, SIMEK, BELCA, ASSICURAZIONI CARNICA,

Dušan Jelinčič ZVEZDNATE NOČI Utrinki iz Karakoruma

Sneg

Opolnoči vstanem, stopim iz šotora, se ogledam naokoli in razočarano opazim, da je vse pod snegom. Prekleti sneg! Umazani sneg! Tu nam pomeni nekaj negativnega, nekaj, kar nas ovira pri izvajanju načrtov, kar nas hromi pri našem najboljšem plemenitem, kar nam uničuje rezervo energije.

Duši me. Prekleta višina! Za sabo slišim korake. Je Rado. Tudi njega duši v grlu in prsih. »Snežilo je, ko smo spali,« reče, in nadaljuje: »Tudi jutri, kaže, da ne bo nič.«

Naša noč se nadaljuje v polsnu, saj se redno kdo od nas oglasi, redno pa tudi kdo pokuka iz šotora, da bi sprevidel, če se je vreme uneslo. Pa je odgovor vedno negativen. Ze po obrazu je to razvidno. Besede so odveč.

V našem šotoru proti jutru ne spi več nihče. Vsi bedimo in gledamo v zrak, vendar pa molčimo, saj nam ni do pogovora.

Ko je že ura za malico prvi spregovori Bogdan: »Ko je bilo slabo vreme pod Anapurno I, je to bilo najlepše obdobje mojega življenja. Cele ure sem bral, ko pa sem hotel malo prekiniti s knjigami, sem šel v kuhinjo na diskusijo.«

Bogdan obmolne, nato pa, kot da bi hotel menjati argument, z zamisljenim in odmaknjenim tonom nadaljuje: »Na srečo je slabo vreme!« Zazebe me, jaz pa v duši občutim... sneg. Ledeni, brezizrazni, prežet z nabojem negativnosti.

Saj res, na srečo je slabo vreme, tako da lahko odlašamo naš odhod na Broad Peak v nedogled. Gore se bojimo, vsaj takrat, ko je zunaj sneg, ki nam oledeni dušo. Takrat vemo, da je sneg močnejši od nas, takrat se čutimo šibki. Takrat si želimo šotora in se naslajamo v naših temnih hromecih mislih. Ko snežinke potrkajo na naše platnene strehe, se oddahnemo. Tudi danes bomo ostali v bazi. Višja sila. Imamo opravičilo za našo šibkost. Ker ko je lepo vreme treba iti. Takrat ni več opravičil ali pretvez. Prišli smo na ta ledenik zato, da se bomo nato podali še višje, še dlje. In vendar, kako smo razdvojeni. Želimo si lepega vremena, obenem pa si želimo pritrkovanja snežink, ki nam ta odhod preprečuje.

Tisti, ki se niso vrnili

Sneg se v nas noče otopiti. Bogdan reče: »Kukucza se je včeraj vrnil s K2, vendar sam. Njegov soplezalec je umrl.« Premolk. Sneg. Ledeni, vseoklepajoči.

»In to je že drugič, da ta Poljak pusti prijatelja na gori. Ni lepo, da se s hriba vrneš sam...« Tišina. Sneg. Ledeni, vseoklepajoči.

Mrtvi prijatelji se nam vsiljujejo v pogovor. Usidrali so se v za-sneženo pokrajino in nas sedaj spremljajo. »Bregar je ostal na Gas-herbrumu I,« izjavi nekdo, »to je tu,

čisto blizu...« Vsi to vemo. Molk nabit z lahno turobnostjo in otožnostjo. »Neje je bil takrat na odpravi z njim...« Tudi to vsi dobro vemo, in tudi Nejca ni več. Molk, tokrat nabit z nežnostjo.

Prikaže se nam dolga senca Pavla Podgornika. Tudi on je pred nekaj leti tiho odšel. Moji prijatelji se spominjajo predvsem njegovega groba, posutega z raznovrstnim cvetjem, ko so slednjega prvič obiskali. S težavo so takrat ob tistem cvetju zadržali solze. Dolge minute tišine.

Pretrga jo Bogdan, ki skoraj zase izdahne: »Veste, Čita je bil čudovit človek. Imel je ženo in dve čudoviti punčki. Le kaj je še silil na odprave?«

K2 še vedno kaže svoj vihar obraz...

Premolk. Sneg s priokusom smrti se mi oklene duše. Imam obupen občutek, da bi najraje kričal. Po tej izjavi se mi zdi ena od nujnih temnih vlog alpinista ta, da v najbližji, najbolj ljubljeni osebi povzroča žalost, sprasča nesrečo, obuja krivico.

Ni res, tega ne sprejemam, hočem se temu upreti. Hočem nekaj odgovoriti, pa mi sneg ohromi besede, ki bi morale priti iz mojih ust. Pa tudi poklican se ne čutim za to. Tu sem edini, ki nisem čite osebo poznal. Le mnogo sem slišal in bral o njem, pa tudi nepoklican razpravljal o njegovi smrti na Jalung Kangu pred letom dni.

Dovolj mi je ledenomrzlega snega, ki se bohoti okoli naših šotorov, jaz pa imam še vedo vtis negotovosti, nestalnosti na tej zemlji. Saj je življenje alpinista stalno na nitki saj sem se tega tudi sam zavedal na plezariji do prvega višinskega tabora.

Zavedam se, da tudi Rado, Matjež in Bogdan ne zdržijo več v takih pogovorih. Na silo preokrenemo besede drugam, vsi pa se globoko oddahnemo, ko nekdo mirno in skoraj mimogrede vpraša: »Se vam zdi Wanda Rutkiewicz lepa ženska?«

NOVO V ZAMEJSKI
TELESNI
KULTURI

Pogledi popis dejavnosti in društev

ALDO
RUPEL

43.

SPONSORIZACIJA

Kronično pomanjkanje gmotnih sredstev je vselej pogojavalo in večkrat tudi omejevalo razvoj naše telesne kulture. Športna društva so živele od samopriskupov članov in ožjega okolja, v katerem so delovala, od obrobnihih pobud, kot so bile šagre in druge slične manifestacije, in v redkih primerih od mecenstva nekaterih premožnejših ljudi in gospodarstvenikov.

Vendar, če so bile take oblike zadovoljive do 30 ali 20 let nazaj, so bile občutno preskromne kasneje, ko so se tudi do tedaj »revni« šproti začeli profesionalizirati in ko so začeli stroški za povsem normalno dejavnost vrtoglavo rasti. Na srečo je to obdobje sovpadlo z relativno dobrim stanjem gospodarstva, ki se je začelo zanimati tudi pri nas — kot se je to dogajalo v ostalih krajih države in na tujem — za športno dejavnost.

Tako smo bili v zadnjih letih priča skokovitemu porastu sponsorizacij s strani gospodarskih dejavnikov, posameznikov in društev. Pravzaprav je treba uporabljati izraz finančna pomoč, saj v večini primerov ne moremo govoriti o pravih sponsorizacijah, saj so le-te oblike propagande, preko katere podjetja reklamizirajo svoje proizvode, namenje-

NAPRAVE

Glede naprav in orodja je v tem desetletju prišlo do korenitih sprememb: — na bolje! Glede orodja samo dva podatka: medtem ko sta v prajšnjem desetletju prišli marsikdaj po dve žogi na eno odbojarsko moštvo, je zdaj večkrat v telovadnici več žog kot odbojkarjev; podobno velja za košarko. Drugi podatek zadeva bogato razpoložljivost različnega malega orodja, tekmovalnega orodja za gimnastiko in klasičnega velikega orodja, s katerim so opremljene telovadnice v Kulturnem domu, v Sovodnjah in na srednjih šolah. To so osnovne pridobitve, ki so pripomogle in dovolile, da smo po nekaj letih napravili kakovosten skok tudi s tehničnega vidika. Najznačilnejša je bila v tem smislu sezona 1986, ko smo v Gorici dosegli kar štiri napredovanja v višje lige v različnih športnih panogah. V letu 1987 pa eno napredovanje in eno moštveno državno prvenstvo. V zvezi s telovadnicami sem rabil množino, kajti poleg omenjenih je treba upoštevati še občinsko telovadnico v Standrežu in telovadnico pri Katoliškem domu. V nekaj letih torej štirje novi prostori, ki pa so prenatrpani z dejavnostjo in bi jih bilo treba razbremeniti, kajti nekatera moštva že zahtevajo in potrebujejo trikratno tedensko vadbo.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 500.- din, naročnina za zasebne mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II, nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

25. avgusta 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja in tiska ZTT Trst
Cian italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

V Sydneyju zaseda 1.500 geografov iz 55 držav sveta

Zaradi učinka tople grede grozi Zemlji otoplitev s katastrofalnimi posledicami

SYDNEY — Kopnenje ledu na tečajih bo imelo katastrofalne posledice za priobalne kraje, številna otočja Atlantskega, Tihega in Indijskega oceana pa bodo dobesedno izginila z zemljevidov. Take črnoogle napovedi so izrekli na 26. mednarodnem kongresu združenja geografov, ki poteka te dni v Sydneyju. Učinki tako imenovane tople grede so bili navsezadnje glavna tema, o kateri je razpravljalo 1.200 znanstvenikov iz 55 držav.

Učinek tople grede je po mnenju znanstvenikov posledica vse večje prisotnosti ogljikovega dioksida, metana in drugih plinov v zemeljskem ozračju. Plast teh plinov preprečuje, da bi naš planet izžareval odvečno toploto podobno kot steklo v topli gredi. Zvišanje temperature za nekaj stopinj bo povzročilo kopnenje večnega ledu na tečajih in dvig morske gladine od enega do dveh metrov že v prihodnjih sto letih. Kakšne bodo globalne posledice za naš planet, še ni popolnoma jasno, saj bi potrebovali tak računalnik, ki bi bil 40-tisočkrat močnejši od današnjih, ker bi moral analizirati grmade in grmade podatkov.

Nekateri znanstveniki pa so že se postavili matematične modele posledic

za manjša območja. Nemški geograf münsterske univerze Wilfred Bach napoveduje, da se bo že v prihodnjih 50 letih temperatura nad Sredozemljem zvišala za 4 do 5 stopinj Celzija. Pustanje in puščave bodo ogrožale južno Italijo, porazdelitev padavin pa se bo popolnoma spremenila. O tem bodo podrobneje spregovorili v televizijski oddaji tretjega omrežja, ki bo na sporedu jutri ob 22.30.

Profesor Bach je vnet zagovornik preventive in zato zahteva, da bi industrijsko razvite države Zahoda in Vzhoda čimprej omejile uhajanje ogljikovega dioksida in drugih plinov v ozračje. To pa ne pomeni, da se moramo odpovedati industriji in tehnološkemu razvoju, še več, prav s pomočjo tehnologije mora razviti svet boljše izkoristiti tekoča in trda goriva, s čistilnimi napravami pa omejiti na minimum tovarniški dim in izpušne pline.

V Sydneyju pa so znanstveniki poudarili, da bi bilo lahko vsako odlaganje z ukrepi prava katastrofa za naš planet. Ko se bo pričelo morje postopoma dvigovati, bo pojav neustavljiv, zato mora človeštvo poskrbeti, da se to ne bo zgodilo.

Koralni atol Aratiko v Polineziji bi lahko v prihodnjih sto letih preplavilo morje

Zasebne lekcije pod nadzorstvom finančne straže

TURIN — Minister za finance Colombo je te dni naročil finančnim stražnikom iz Piemonta in Doline Aoste, naj preverijo razsežnost davčne utaje tistih profesorjev in učiteljev, ki dajejo zasebne lekcije študentom nižjih in višjih srednjih šol. Ukrep je takoj dvignil veliko prahu zlasti med šolniki in sindikati.

Res je sicer, da veliko šolnikov zaokroži redni zaslužek z zasebnimi lekcijami repetentom, hkrati pa je tudi res, da njihov ilegalni zaslužek še zdaleč ne bi rešil problema davčne utaje, ki korenini drugje. Sindikalisti SNALS so med drugim povedali, da se za zasebne lekcije odloča vedno več univerzitetnih študentov, plačilo za uro lekcije pa tudi ni tako astronomsko, kot pišejo časopisi. Šolski sindikat UIL pa opozarja, da traja reforma nižjih in višjih srednjih šol že dvajset let, v tem času pa ni nihče pomislil, da ne obstajajo ustrezne strukture, kjer bi dijaki lahko sledili rednim lekcijam pred popravnimi izpiti. Samo v turinskih šolah bo letos opravljalo popravne izpite več kot 16 tisoč dijakov.

Čilski predsednik Pinochet obljublja večjo demokracijo

SANTIAGO — Prihodnjo jesen se bo moralo čilsko prebivalstvo s plebiscitom izreči za Pinochetovo vlado ali proti njej. General Pinochet, ki vodi nedemokratski režim od leta 1973, se je medtem odločil za dokaj čudno politično kampanjo, katere glavni namen je povzročiti čim večjo zmedo in negotovost med ljudmi. Nekdanjo Allendovo »Unidad popular« predstavljata kot strašilo, sam pa obljublja vsestransko demokracijo s tesnim sodelovanjem ljudstva.

O Pinochetovi volilni kampanji je govoril socialistični voditelj in bivši minister Allendove »Unidad popular« Ricardo Lagos v intervjuju za neko televizijsko oddajo. V Čilu je 16 opozicijskih strank, ki združujejo demokristjane, srednjo levico in nekatere socialistične skupine. Ta opozicija pa se sploh ne istoveti z »Unidad popular« in nima nobene namena nadaljevati z Allendovo politiko. V gospodarskih krogih pa menijo, da bi bilo treba po tej poti nadaljevati, saj je prav Allende prvi omogočil večjo sprostitev notranjega tržišča, zato upajo, da bo na volitvah zmagala zmerne levica. Imena kandidatov za predsedniško mesto še niso znana, gotova je le kandidatura Pinocheta.

Doslej se je v volilne sezname vpisala skoraj polovica prebivalstva (kakih 6 milijonov), prve ankete pa ugotavljajo, da je na vsedržiavnih ravni proti Pinochetu 36 odstotkov ljudi, zanj bi jih glasovalo 29 odstotkov, neodločenih pa jih je kar 35 odstotkov.

Na sliki (telefoto AP): čilski predsednik Pinochet na manifestaciji ob 15. obletnici svojega predsednikovanja.

Konji ne bodo več vleкли nasedlih ladij s plitvin

Na nizozemskem otoku Aneland v Severnem morju danes še vedno konji vlečejo nasedle ladje s plitvin. Toda njihovo obdobje se počasi izteka in konjske vprege bodo tudi na Anelandu odšle v zaslužni pokoj. Brodolomce pa bodo že od prihodnjega meseca dalje iz zagat reševali moderni motorni vlačilci.

(Telefoto AP)

Po podatkih SDK gospodarstvo nima dovolj finančnih sredstev

BEOGRAD — Od skupaj 9936 milijard dinarjev, kolikor jih je bilo 30. junija na vseh računih uporabnikov družbenih sredstev, je gospodarstvo razpolagalo le z 2397 milijardami dinarjev, so sporočili včeraj na tiskovni konferenci v SDK Jugoslavije.

Od 7539 milijard dinarjev so z največjo vsoto razpolagale poslovne banke, in sicer z 2815 milijardami dinarjev. V proračunih in skladih je bilo 1294, na računih samoupravnih

skupnosti pa je bilo v prvi polovici leta 1283 milijard dinarjev.

Očitno je, da se denar še vedno izogiba gospodarstvu in da se najraje nalaga na račune zunaj proizvodnje. Obenem pa veliko število gospodarskih organizacij ne razpolaga z lastnimi obratnimi in drugimi sredstvi, ki jih potrebuje za poslovanje. To pa jih prisiljuje, da pri bankah in drugih finančnih institucijah najemajo sila neugodne kredite, da bi si tako zagotovile vsaj preprosto reprodukcijo. (dd)

Čisto morje v južnem Jadranu

BEOGRAD — Morska voda v južnem Jadranu je trenutno najbolj čista v celotnem Sredozemskem morju, trdijo v Turistični zvezi Jugoslavije. V zavodu, za analizo vode so ugotovili, da se število koloformnih fekalnih bakterij v največjem številu vzorcev, ki so jih vzeli na tem območju, giblje od nič (torej popolnoma čiste morske vode) do štirinajst, kar je po trditvah strokovnjakov zanemarljiva količina. Po merilih mednarodne zdravstvene organizacije je kopanje v morju dovoljeno celo tedaj, ko v tisoč miligramih vode ugotovijo tudi do sto koloformnih fekalnih bakterij. (dd)

Potres v Duvnu brez posledic

MOSTAR — Močan potres, ki je v torek ponoči prizadel Duvno in okolico, po informacijah občinskega centra za obveščanje ni povzročil gmotne škode. Po ocenah seizmologov - v epicentru potresa so izmerili moč med šestimi in sedmimi stopnjami po Mercalljevi lestvici, žarišče potresa pa je

bilo tudi dokaj plitvo - pa obstaja možnost, da so stanovanjski in gospodarski objekti le poškodovani. Zato je treba počakati poročila iz bolj oddaljenih vasi, da bi dobili čimbolj verodostojne podatke o morebitnih posledicah potresa, ki je trajal neobičajno dolgo - okoli dve minuti. (dd)

NEW DELHI — Reševalne ekipe, ki že od nedelje preiskujejo prizadeto območje v Nepalu in indijski državi Bihar, so doslej pod ruševinami našle 549 mrtvih, v bolnišnicah pa je med nekaj tisoč ranjenimi še 271 oseb zelo hudo poškodovanih. Iskanje žrtev in morebitnih preživelih je zelo oteženo zaradi številnih porušenih cest, dodatne velike težave pa povzroča obilno monsunsko deževje in številna naselja pod Himalajo, ki jih je katastrofalni potres dobesedno zravnal z zemljo, so še naprej odrezana od reševalcev.

Katastrofalni potres so v Nepalu čutili na približno 14 tisoč kvadratnih kilometrih površine, imel pa je jakost 6,7 stopnje po Richterjevi lestvici. Zanimivo je, da je že leta 1985 znani indijski seizmolog Arun Bapat iz Pune napovedal, da bo že v nekaj letih potres pod Himalajo prizadel katastrofalni potres, vendar pa je uradna indijska znanost ta opozorila zavrnila, ker naj ne bi temeljila na znanstveni podlagi. Danes pa se direktor seizmološkega odseka indijske meteorološke uprave Chatterjee brani, da je Bapat lahko napovedal potres, saj je splošno znano, da je območje pod Himalajo potresno področje. Za konec dodajmo le to, da je Bapat točno napovedal potres v Mehiko leta 1985, trdi pa tudi da bodo Mehiko v obdobju naslednjih tisoč dni prizadeli še trije hudi potresi.

Na sliki: Nepalki iz Dharana obupano pogledujeta na kup ruševin, kar je vse, kar je ostalo od njunega doma. (Telefoto AP)